CRIV 55 **PLEN 129**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

Mercredi

13-10-2021

Matin

Woensdag

13-10-2021

Voormiddag

N-VA	*Nieuw-Vlaamse Alliantie*
Ecolo-Groen	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen*
PS	*Parti Socialiste*
VB	*Vlaams Belang*
MR	*Mouvement Réformateur*
cd&v	*Christen-Democratisch en Vlaams*
PVDA-PTB	*Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique*
Open Vld	*Open Vlaamse Liberalen en Democraten*
Vooruit	*Vooruit*
cdH	*Centre démocrate Humaniste*
DéFI	*Démocrate Fédéraliste Indépendant*
INDEP-ONAFH	*Indépendant - Onafhankelijk*

Abréviations dans la numérotation des publications :		*Afkortingen bij de nummering van de publicaties* :	
DOC 55 0000/000	*Document parlementaire de la 55e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*	*DOC 55 0000/000*	*Parlementair stuk van de 55e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA	*Questions et Réponses écrites*	*QRVA*	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV	*Version provisoire du Compte Rendu Intégral*	*CRIV*	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag*
CRABV	*Compte Rendu Analytique*	*CRABV*	*Beknopt Verslag*
CRIV	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*	*CRIV*	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*
PLEN	*Séance plénière*	*PLEN*	*Plenum*
COM	*Réunion de commission*	*COM*	*Commissievergadering*
MOT	*Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*	*MOT*	*Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)*

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
e-mail : publications@lachambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Discussion de la déclaration du gouvernement 1
Orateurs: **Peter De Roover**, président du groupe N-VA**, Egbert Lachaert, Raoul Hedebouw, Ahmed Laaouej**, président du groupe PS**, Melissa Depraetere**, présidente du groupe Vooruit**, Tinne Van der Straeten**, ministre de l'Énergie**, Wouter De Vriendt**, président du groupe Ecolo-Groen**, Servais Verherstraeten**, président du groupe cd&v**, Kris Verduyckt, Jean-Marie Dedecker, Bert Wollants, Reccino Van Lommel, Joris Vandenbroucke, Björn Anseeuw, Anja Vanrobaeys, Gilles Vanden Burre, Thierry Warmoes, Catherine Fonck**, présidente du groupe cdH**, Theo Francken, Valerie Van Peel, Maria Vindevoghel, Tomas Roggeman, Georges Gilkinet**, vice-premier ministre et ministre de la Mobilité**, Gaby Colebunders, Vincent Van Peteghem**, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude**, Sander Loones, Wouter Vermeersch, Joy Donné**

Ce compte-rendu n'a pas d'annexe.

INHOUD

Bespreking van de verklaring van de regering 1
Sprekers: **Peter De Roover**, voorzitter van de N-VA-fractie**, Egbert Lachaert, Raoul Hedebouw, Ahmed Laaouej**, voorzitter van de PS-fractie**, Melissa Depraetere**, voorzitster van de Vooruit-fractie**, Tinne Van der Straeten**, minister van Energie**, Wouter De Vriendt**, voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie**, Servais Verherstraeten**, voorzitter van de cd&v-fractie**, Kris Verduyckt, Jean-Marie Dedecker, Bert Wollants, Reccino Van Lommel, Joris Vandenbroucke, Björn Anseeuw, Anja Vanrobaeys, Gilles Vanden Burre, Thierry Warmoes, Catherine Fonck**, voorzitster van de cdH-fractie**, Theo Francken, Valerie Van Peel, Maria Vindevoghel, Tomas Roggeman, Georges Gilkinet**, vice-eersteminister en minister van Mobiliteit**, Gaby Colebunders, Vincent Van Peteghem**, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding**, Sander Loones, Wouter Vermeersch, Joy Donné**

Dit verslag heeft geen bijlage.

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 13 OCTOBRE 2021

Matin

_____

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 13 OKTOBER 2021

Voormiddag

_____

La séance est ouverte à 10 h 08 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.
De vergadering wordt geopend om 10.08 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitster.

La **présidente**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le Compte Rendu Intégral de cette séance ou son annexe.
Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het Integraal Verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Alexander De Croo, Vincent Van Quickenborne, Karine Lalieux, Zakia Khattabi, Tinne Van der Straeten, Eva De Bleeker.

01 Bespreking van de verklaring van de regering
01 Discussion de la déclaration du gouvernement

L'ordre du jour appelle la discussion de la déclaration du gouvernement.

La parole est à M. De Roover pour la N-VA, qui disposera d'un temps de parole de 40 minutes.

01.01 **Peter De Roover** (N-VA): De miskenning van het Parlement als kern van de democratische besluitvorming door de regering blijft doorgaans binnen de bubbel van dat orgaan. De buitenwereld is daar in eerste instantie niet in geïnteresseerd. Ik denk dat er terecht werd aangeklaagd dat de degradatie van het respect voor onze instelling, waar uw regering het voorbije jaar blijk van gaf, gisteren een dieptepunt heeft gekend. Wanneer mensen thuis niet alleen een CO_2-meter maar ook een ironiemeter hebben, is die zeker in het rood beginnen te slaan, toen u gisteren het woord respect hebt gebruikt. Dat u gisteren zelfs hekelde dat er werd weggelopen, terwijl wij net aangekaart hebben dat we niet mochten komen, is het bizarre aan het verhaal. Wij moesten anderhalve meter afstand respecteren, terwijl we gisteren allemaal gezien hebben dat die maar gerespecteerd wordt vanaf het ogenblik dat de voorzitster de woorden "de vergadering is geopend" uitspreekt. Dan gaat iedereen op anderhalve meter staan. Voordien zit iedereen in de gangen samen te hokken, maar hier wordt dat dan plots als een heilig beginsel naar voren geschoven. Laten we eerlijk zijn, dat is hypocriet. Punt uit.

Maar goed, *passons*. Intussen zijn we een dag later en dat is in de

01.01 **Peter De Roover** (N-VA): Le mépris du gouvernement envers le Parlement se cantonne généralement dans cette sphère, mais on a touché le fond, hier. De nombreux citoyens ont dû voir virer au rouge leur compteur d'ironie lorsque le premier ministre a prononcé le mot "respect", nous critiquant parce que nous avions quitté la salle alors que nous venions précisément de dénoncer le fait de ne pas pouvoir être présents. Nous, parlementaires, devions respecter une distance d'un mètre et demi, alors que nous avions tous constaté que cette règle n'entrait apparemment en vigueur qu'à partir du moment où la présidente avait ouvert la

politiek een eeuwigheid. Wij hopen dat het volgende jaar gekenmerkt wordt door een correcte manier van debat voeren.

Ik weet niet of ik gisteren veel gemist heb door niet naar uw State of the Union te komen luisteren. Wij hadden namelijk de persconferentie al gehoord, waar men uitgebreid op de hoogte werd gebracht. Belangrijker nog, u hebt gisteren de lang verhoopte opstart van de regering – ik zeg niet eens heropstart – niet kunnen meedelen.

Uw regeringsverklaring in 2020, in het Europees Parlement, was een opeenstapeling van *words, words, words*, wellicht door een bureau door een positivogenerator gedraaid. Achter die *words* zaten echter zeer weinig afspraken. Daarvoor hebt u de prijs betaald. De regeringsonderhandelingen hebben niet plaatsgevonden vóór de totstandkoming van deze regering maar zij werden doorgaans in de sociale media en in de pers gevoerd, vooral vanaf het ogenblik dat corona – gelukkig – enigszins uit het beeld aan het verdwijnen was. De vraag was: wat gaan wij samen doen?

Het is immers gebleken dat het regeerakkoord dat vorig jaar gepresenteerd is te hol was om voor jobs te zorgen, te hol was om een beleid op te baseren. Vandaar dat na dat coronajaar, dat terecht maandenlang de prioriteit was, bij iedereen de grote verwachting was dat de regering zich nu zou presenteren.

Wie hoopte op de grote lancering van het project-De Croo, kwam echter bedrogen uit.

Wie gisteren wellicht aangenaam verrast waren, en dat zal geen klein deel van de publieke opinie geweest zijn, waren diegenen die de schermutselingen die voorafgingen aan uw State of the Union in het oog hebben gehouden. De verwachtingen waren namelijk zo laag gespannen en de ruzies, de kletterende verklaringen en de tegenstrijdige standpunten waren zo manifest dat iedereen zelfs meende dat de motor van uw regering zou stilvallen en dat u nergens toe zou komen. Wanneer het verwachtingspatroon zo laag gelegd wordt, zult u een aantal mensen misschien aangenaam verrast hebben, mensen die hadden verwacht dat het niets ging worden, terwijl net iets meer dan niets uit de bus is gerold. Voor die mensen hebt u al bij al misschien nog prettig nieuws gebracht.

Wie echter wacht op een beleid dat voor activering zorgt, een beleid dat op de centen let, een beleid van respect voor de mensen die onze samenleving in het algemeen en onze economie in het bijzonder draaiende houden, wie gehoopt had op een project, is bedrogen uitgekomen. Trouwens, premier, de reden is niet dat u geen ambitie hebt. Men voelt tussen de regels door dat u ambitie hebt om dingen te verwezenlijken. Ik denk zelfs dat u goesting hebt, om de slogan van uw partij te gebruiken. U hebt ambitie en goesting maar geen slagkracht. Dat leidt ongetwijfeld tot de nodige frustraties. Zaken waarvan u zelf weet dat ze eigenlijk moeten worden gedaan, kunt u niet doen. U hebt immers langs alle kanten blokken aan uw been.

Wanneer wij uw regering vergelijken met bijvoorbeeld een auto, dan hebt u gisteren duidelijk gemaakt dat hij nog draait, in *ralenti* zit zoals dat in de volksmond heet. U hebt hem uit de garage gereden en voor de deur gezet. De vraag waar die wagen naartoe gaat en met welke snelheid, is absoluut niet beantwoord. Op uw dashboard kleven

séance. C'est hypocrite.

Espérons que l'année à venir se caractérise par une organisation correcte des débats.

J'ignore si j'ai manqué quelque chose hier en n'assistant pas à la déclaration du gouvernement. Nous avions déjà entendu la conférence de presse, lors de laquelle des informations détaillées avaient été fournies. Le premier ministre n'a toutefois pas pu annoncer le lancement tant attendu de ce gouvernement.

En 2020, la déclaration gouvernementale s'était résumée à une succession de mots générés par un logiciel positiviste. Ces mots n'étaient toutefois étayés que par de très rares accords. Le premier ministre a payé le prix de cette erreur. Les négociations gouvernementales n'ont pas eu lieu avant la formation du gouvernement, mais plutôt sur les réseaux sociaux et dans la presse, singulièrement à partir du moment où la crise sanitaire s'est quelque peu estompée. S'est alors posée la question: qu'allons-nous faire ensemble?

L'accord de gouvernement était, en effet, trop creux pour assurer la création d'emplois et pour soutenir une politique. La pandémie a été, à juste titre, la priorité durant des mois. D'aucuns attendaient que le gouvernement sorte aujourd'hui du bois, mais ceux qui espéraient le grand lancement du projet De Croo en ont été pour leurs frais.

Les seuls à avoir été probablement agréablement surpris hier sont ceux qui n'attendaient rien après les passes d'armes qui ont précédé la déclaration de politique générale. La montagne a finalement accouché d'une maigre souris et ceux qui n'attendaient pas grand-chose auront peut-être été globalement satisfaits des nouvelles annoncées par le premier ministre.

immers zeven verschillende routeplanners, die allemaal een andere weg aangeven. Aangezien u die zeven ook een beetje moet respecteren, wordt het bijzonder moeilijk om de wagen in beweging te krijgen. Als hij toch beweegt, is dat zigzaggend en sputterend.

We hebben in de pers kunnen volgen hoe deze regeringsverklaring of State of the Union een soort van *making of* was. Er is veel gebakkeleid, maar ik heb ook vernomen dat u pannenkoeken gegeten heeft. Die werden geserveerd met ijs. Naar het schijnt hebben jullie ook het ijs gebroken.

Het was de eerste keer dat de ministers elkaar weer in levende lijve zagen en ik heb de indruk dat jullie daar, om de sfeer een beetje op te peppen, een gezelschapsspel hebben gespeeld bij de opmaak van uw tekst. Dat gezelschapsspel was 'Reken je rijk'! Dat spel was natuurlijk nodig, want de budgettaire inspanning van 3 miljard euro brengt ons volgens het IMF naar de laatste plaats in Europa wat het tekort betreft. U heeft gisteren zelf het IMF geciteerd, dus vindt u dit een geloofwaardige instelling. Dan weet men meteen waar de lat ligt. Drie miljard euro is de absoluut minimale inspanning, in vergelijking met onze buurlanden en andere landen die relevant zijn.

U bent echter blijven hangen onder het bedrag van 2 miljard euro. U heeft het er gisteren ook over gehad. Ergens is sprake van het getal 2,4 miljard. Maar van die inspanning van 2,4 miljard euro wordt al een half miljard opgesoupeerd door nieuw beleid. Niet dat dat nieuwe beleid per definitie te laken is, voor alle duidelijkheid. Laat daarover geen misverstanden bestaan, maar dat betekent dat de netto inspanning voor de staatsfinanciën uiteraard minder dan 2 miljard euro bedraagt.

Hoe bent u gekomen aan die minimale inspanning? Hoe bent u tot dit bedrag gekomen? Dat zit natuurlijk vol met gebakken lucht. Enkele voorbeelden illustreren dat. Ik zal beginnen met de evergreen, namelijk fraudebestrijding. In de tabellen staat die ergens halverwege, maar bij de opmaak van de begroting is dit het restvakje in het Excelbestand, waarvan u zegt: "Hoeveel komen we tekort? Noem dat fraudebestrijding."

Vorig jaar ging het om 200 miljoen euro extra en voor het jaar 2022 zou het om 400 miljoen euro gaan.

Wij hebben totaal geen idee of die 200 miljoen euro, die vorig jaar in de tabellen stond, ooit gehaald is. Er is weliswaar een soort van fraudebestrijdingsplannetje ingediend, waarin overigens nieuwe belastingen werden vertaald als fraudebestrijding, wat toch vreemd is. Of daar evenwel echt iets mee is gebeurd, daar hebben we het raden naar.

Intussen is dat bedrag gestegen tot 400 miljoen euro en wilt u tijdens deze regeerperiode nog naar 1 miljard euro gaan. Dit bedrag wilt u halen uit fraudebestrijding. Gelooft u dit zelf wel? Dit zijn trucjes om een getal te vernoemen waar u op hoopt. U zult allicht zeggen dat dat niet waar is.

Er wordt al eens meewarig gedaan over de terugverdieneffecten, maar die moeten deel uitmaken van een goed beleid. Ze worden er terecht in opgenomen, alleen is de vraag hoe die effecten worden

Ceux qui attendent une politique d'activation, une politique parcimonieuse, une politique de respect pour les personnes qui font tourner la société et l'économie, en sont pour leurs frais. Le premier ministre a, certes, l'ambition de réaliser des choses, il en a même le désir, mais pas le pouvoir. C'est assurément une source de frustrations. Il n'est pas en mesure de réaliser ce qui – et il le sait – doit l'être. Il est vrai qu'il doit traîner pas mal de boulets.

Si nous devions comparer le gouvernement à une voiture, nous dirions que le moteur est toujours en marche. Le premier ministre l'a sortie du garage hier et l'a garée devant la porte. Nul ne sait toutefois où cette voiture va se rendre et à quelle vitesse. Son tableau de bord affiche sept navigateurs différents, qui indiquent chacun un itinéraire différent. Et comme le premier ministre doit tenir compte de ces sept éléments, il lui est extrêmement difficile de faire avancer la voiture. Lorsque la voiture avance malgré tout, c'est en zigzaguant et en crachotant.

Nous avons pu voir dans la presse que la déclaration du gouvernement était en quelque sorte un *making of*. Lorsque je songe à l'élaboration de ce texte, l'image qui me vient à l'esprit est celle de ministres jouant à *La bonne paye*. En effet, selon le FMI, un effort budgétaire de 3 milliards d'euros nous classera à la dernière place en Europe en termes de déficit. Un effort de 3 milliards d'euros constitue donc le minimum absolu. Cependant, le gouvernement ne parvient *de facto* même pas à réaliser un effort net de 2 milliards d'euros, puisque sur les 2,4 milliards d'euros qu'il cite, un demi milliard servira déjà à financer de nouvelles politiques. En outre, une grande partie de ce montant est du vent.

L'année dernière, par exemple, la

ingeschat. De extra jobs die zouden worden gecreëerd, zouden goed zijn voor een terugverdieneffect van 30.000 euro per job.

Het Federaal Planbureau heeft bij de opstelling van de verkiezingsprogramma's echter zelf gezegd dat men daarvoor niet meer dan 22.000 euro zou mogen ramen. Het gaat immers vaak niet over de bestbetaalde jobs. U hebt het terugverdieneffect van 22.000 euro per job echter opgetrokken tot 30.000 euro. Met dat fictieve getal hebt u uw begroting weer met 100 miljoen euro kunnen spijzen.

Wat zit er echter achter die belofte en het verhogen van dat cijfer?

Ik weet niet of wij verkeerde notificaties hebben ontvangen, maar het is vreemd dat er daarin sprake is van 10.000 extra banen terwijl er in de tabellen sprake is van 13.500 extra banen. U wil dus 35 % meer extra banen creëren. Ik weet niet welke maatregelen er zijn genomen die hebben toegelaten om uw ambities tussen de notificaties en de definitieve tabellen plots met een derde te verhogen. Hoe komt dat? Wat is daar gebeurd?

Wat ik wel weet, is dat het met een vingerknip verhogen van de ambities in de notificaties tot 13.500 extra banen opnieuw 100 miljoen euro oplevert in uw tabel. Reken je rijk. Dat brengt u alweer 100 miljoen euro dichter bij het op zich al beperkte bedrag van twee miljard euro.

Vervolgens is er de jobcreatie. Ik had het over 30.000 euro per job, maar het is maar de vraag of u gewoon überhaupt enige kans maakt om dat aantal jobs te halen. Vorig jaar achtte het Rekenhof een inschatting van 400 miljoen euro ongeloofwaardig. U gaat nu tegen het einde van de legislatuur naar 1,2 miljard euro, zonder dat er ernstige maatregelen worden genomen om aan jobcreatie te doen. Een en ander is op dat vlak naar mijn mening dan ook ingeschreven op het hoogtepunt van het spelletje 'Reken je rijk'.

U herinnert zich de discussie bij de start van uw regering over de fiscale fraude, met name de vraag of het bedrag cumulatief was. U struikelde toen enigszins over uw eigen getallen. Het bleek dat u de tabel niet voor honderd procent onder controle had.

Ik blijf echter voorzichtig. Vergis ik mij als ik opmerk dat de accijnzen op tabak enerzijds worden gezien als een last in de tabel van bijkomende inkomsten, maar dat ze anderzijds tegelijkertijd worden gebruikt om de arbeidslasten te verminderen? Ik zie die 120 miljoen euro tweemaal opduiken in de tabellen.

Als dat klopt, is dat opnieuw het spelletje 'Reken je rijk'. U kunt ons op dat vlak wijzer maken

Wat ook heeft geholpen bij het doen kloppen van de cijfers, was ervoor zorgen dat ze vandaag al achterhaald zijn. U houdt immers opnieuw geen rekening met de verhoogde inflatie en met het effect daarvan op de index. Dat heeft natuurlijk een budgettaire impact. Daarvan vinden we niets terug. Kunt u dat verklaren of is dat ook een element in het spel 'Reken je rijk'?

Om deze minimale oefening af te ronden, moeten we natuurlijk ook de vraag stellen wie het spelletje betaalt. U herinnert zich toch dat

lutte contre la fraude a rapporté 200 millions d'euros supplémentaires; en 2022, ce chiffre devrait atteindre 400 millions d'euros. Nous n'avons pas la moindre idée si ces 200 millions d'euros ont un jour été engrangés. Il est vrai qu'une sorte de mini-plan de lutte contre la fraude a été déposé, mais nous ne pouvons qu'en deviner les résultats concrets. Il est à présent question de 400 millions d'euros et l'objectif serait même d'atteindre 1 milliard d'euros pendant cette législature, mais est-ce davantage qu'un vœu pieux?

Les effets de retour sont à juste titre intégrés dans la politique, mais il reste à savoir comment ces effets sont évalués. Les emplois supplémentaires représenteraient un montant de 30 000 euros par emploi. Toutefois, le Bureau fédéral du Plan avait déjà calculé précédemment que ce montant ne devrait pas être estimé à plus de 22 000 euros, eu égard au fait qu'il ne s'agit souvent pas des emplois les mieux rémunérés. Il n'empêche que cette estimation fictive permet d'encore rajouter 100 millions d'euros au budget.

Fait étrange: on parle également de 10 000 emplois supplémentaires dans les notifications, alors que 13 500 emplois supplémentaires sont mentionnés dans les tableaux. Comment l'expliquer? Cette majoration soudaine de 35 % rajoute encore 100 millions d’euros supplémentaires. Encore un bel exemple de *La bonne paye*. Sans compter qu’il reste à voir si le gouvernement sera capable de concrétiser cette croissance d’emplois. L’année dernière, la Cour des comptes jugeait une estimation de 400 millions d’euros invraisemblable, mais le gouvernement vise même le montant d’1,2 milliard d’euros d’ici la fin de cette législature, et ce sans prendre de mesures sérieuses en vue de créer des emplois. Une fois de plus, on se

enigszins gekke regeerakkoord van u, dat waarschijnlijk door diverse ghostwriters is geschreven. De ene schreef dat er geen belastingverhogingen zouden komen en de andere schreef dat dit alleen kon in het kader van begrotingsbesprekingen.

U hebt de gelegenheid die zich vandaag aandient ook niet gemist om nieuwe belastingen in te voeren. Ik zie in de communicatie dat u de peanuts, de belastingverlagingen, enorm onder de aandacht brengt terwijl u natuurlijk vergeet te zeggen wat daar tegenover staat.

Laten we het bij een droog getal houden, premier. De belastingen, daarmee bedoel ik dat wat van de burger wordt afgenomen om de staatskas te stijven, verhogen met 1,2 miljard euro. Daarvan krijgen de mensen via de lastenverlagingen 225 miljoen euro terug.

Dat zijn grote getallen, maar ik zal het heel eenvoudig maken. Als de burger een briefje van 5 euro aan de overheid geeft, dan krijgt hij daarvoor een bon van 1 euro terug, te besteden in diverse delen van de overheidswinkel. Dat is de verhouding. U moet dat bonnetje van 1 euro kopen met een biljet van 5 euro. Dat is vandaag de verhouding tussen enerzijds belastingverhogingen en anderzijds belastingverlagingen.

Ons land is recordhouder inzake grijpstuivers want wij staan op het vlak van fiscale aanslag al aan de top, zoals uw partij in onbevangen momenten ook niet nalaat op te merken.

berne d'illusions.

Au moment de l'entrée en fonction du gouvernement, une discussion a porté sur le caractère cumulatif ou annuel du montant dans le cadre de la fraude fiscale. Le premier ministre avait alors trébuché sur ses propres chiffres. Par ailleurs, je me demande si je me trompe lorsque je constate que les accises sur le tabac sont considérées à la fois comme une charge dans le tableau des revenus supplémentaires mais aussi, par ailleurs, comme un moyen de réduire les charges sur le travail? Je vois en effet apparaître à deux reprises ces 120 millions dans les tableaux. Si tel est bien le cas, le gouvernement joue de nouveau avec les chiffres.

Le gouvernement ne tient pas non plus compte de l'inflation accrue et de son effet sur l'indice des prix, alors que cela a bien sûr un impact budgétaire. Ne serait-ce là aussi qu'un vœux pieux?

Enfin, se pose la question de savoir qui devra payer. Dans la communication, les projecteurs sont évidemment braqués sur les réductions d'impôts. Cependant, les impôts réellement payés par les citoyens pour renflouer les caisses de l'État augmentent de 1,2 milliard d'euros. Sur ce montant, ils récupéreront 225 millions d'euros par le biais de réductions d'impôts. En d'autres termes, si un citoyen donne un billet de 5 euros à l'État, il recevra un bon à valoir de 1 euro en retour. Et ce alors que notre pays est déjà en tête du peloton en termes de charge fiscale, comme l'Open Vld l'affirme bien souvent en d'autres occasions.

01.02 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Collega De Roover, ik beluister u aandachtig. Ik denk dat onze partijen op de economische agenda verschillende standpunten delen. Doorheen de jaren hebben we dat verkondigd, ook samen. Meer bepaald gaat het erom dat, als er meer mensen aan de slag zijn, de overheid meer inkomsten krijgt en minder uitgaven moet doen. De regering voert vandaag een pakket in, waar u niet omheen kunt. U beweerde daarnet dat wij ons rijk rekenen

01.02 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Sur le plan économique, nous partageons le même point de vue sur un certain nombre d'objectifs à atteindre, par exemple l'amélioration du taux d'emploi et ainsi l'augmentation des recettes

en dat we geen enkele maatregel hebben tegenover het aantal jobs dat erbij zou komen. Dat is toch niet ernstig?

Ik vernoem de inspanning van minister Vandenbroucke op het vlak van arbeidsongeschiktheid. Een grote groep mensen – zeker in Vlaanderen is dat een grote reserve – is arbeidsongeschikt. Wie echt ziek is, zal uiteraard niet lastiggevallen worden, maar soms kunnen arbeidsongeschikte mensen toch naar een andere job toegeleid worden. Wij zullen nagaan wat de mensen nog kunnen en hen begeleiden naar een job. Voor het eerst zal die logica, die u met ons op veel niveaus verdedigt, echt in de praktijk uitgevoerd worden. Daar zullen ook sancties tegenover staan als degenen die eraan moeten meewerken, dat niet doen. In de vorige regering hebben wij samengewerkt, maar in die regering was die maatregel niet mogelijk. Toen u de regering-Michel verlaten hebt, lag er een arbeidsdeal op tafel, die door de val van die regering niet integraal uitgevoerd kon worden. Vandaag ligt er inzake arbeidsongeschiktheid een pakket ter activering met een veel menselijkere en duidelijkere aanpak in de begeleiding van heel veel thans inactieve mensen.

Daaraan is nog een menu gekoppeld van meer dan dertig maatregelen inzake de arbeidsmarkt, die onder andere de regio's toelaten gedifferentieerd te werken. Die maatregel komt er ook op vraag van de Vlaamse regering, waarin wij samen besturen. Nog een maatregel is dat wij, in samenspraak met de sociale partners, flexibiliteit bieden, waardoor mensen autonoom hun dag kunnen indelen. We zullen mensen sneller begeleiden. De ontslagvergoeding wordt geactiveerd, zodat mensen in een langere ontslagperiode begeleid worden naar een andere job. Wie zijn job dreigt te verliezen, krijgt een traject naar een nieuwe job aangeboden. Dat staat allemaal in een heel concreet pakket van meer dan dertig maatregelen.

Ik hoor u graag zeggen dat we ons rijk rekenen en dat er geen maatregelen zijn. Onder de vorige regering heb ik echter geen pakket gezien zoals het pakket dat wij nu voorstellen, dat zo activering hard maakt en een echt perspectief biedt voor het hele land naar meer arbeidsmarktparticipatie.

publiques et la diminution des dépenses. Le gouvernement instaure aujourd'hui des mesures visant à orienter les personnes en incapacité de travail vers un autre emploi adapté à leurs aptitudes. Celles qui refuseront de coopérer seront sanctionnées. Cette mesure n'avait pas pu voir le jour sous le gouvernement précédent. Lorsque la N-VA a quitté le gouvernement Michel, il était question d'un *deal* pour l'emploi qui n'a pas pu être mis en œuvre dans son intégralité à la suite de ce départ. Aujourd'hui, il existe des mesures d'activation assorties d'une approche beaucoup plus humaine et claire en matière d'accompagnement des personnes inactives. À ce paquet d'activation est associé un menu de plus de trente mesures relatives au marché de l'emploi, qui permettent en outre aux Régions de travailler de manière différenciée. On ne peut donc nullement dire que nous réglons les comptes à notre avantage.

01.03 **Peter De Roover** (N-VA): U illustreert perfect wat ik zopas heb gezegd: u hebt ambitie en goesting, maar geen slagkracht. Al uw stellingen die u hier verdedigt, delen wij. Uw collega's op het Vlaamse niveau slagen er wel in om die weg te bewandelen. Zij hoeven immers niet af te rekenen met een bepaalde u welbekende hinderpaal. Indien u andere keuzes had gemaakt met de vorming van de regering, had u niet alleen goesting, maar ook slagkracht kunnen krijgen. U verwijst naar het Zomerakkoord, dat nooit is uitgevoerd. Ook toen hebben wij in de oppositie aangeboden om de stemmen te leveren om dat goed te keuren. U hebt dat afgewezen. Wij hadden toen de meerderheid en men hoeft echt geen deel uit te maken van een regering om wetten goed te keuren. Wij hebben altijd aangeboden om dat Zomerakkoord mee uit te voeren, maar we vonden geen gehoor. U had waarschijnlijk toen ook goesting, maar ook toen al geen slagkracht meer.

01.03 **Peter De Roover** (N-VA): M. Lachaert illustre parfaitement les propos que je viens de tenir. Son parti a de l'ambition et de l'envie, mais pas de capacité d'action. Ses collègues de parti au niveau flamand peuvent emprunter cette voie parce qu'ils ne doivent pas composer avec un certain obstacle. Si l'on avait fait d'autres choix lors de la formation du gouvernement, l'on aurait disposé de cette capacité. Nous avons même proposé, depuis l'opposition, de faire aboutir l'accord de l'été, mais l'Open Vld manquait déjà de cette capacité d'action.

01.04 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Ik ken natuurlijk het verhaal dat uw collega's en andere partijen in het halfrond vertellen. Als in ons

01.04 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Cette rengaine ne m'est

land bepaalde factoren in het zuiden van het land niet zouden meespelen – de Franstalige partijen, om ze niet te noemen – zouden we volgens u geen probleem hebben en zou de arbeidsmarkt hervormd worden, zoals u dat wil. In de vorige regering was er een Vlaamse dominantie met drie partijen en er zat één Franstalige partij bij. Alles wat hier op tafel ligt, hebt u nooit kunnen doen in die regering en is nooit uitgevoerd. Dat is niet mogelijk geweest, omdat u de toenmalige regering zelf hebt laten vallen. Wij doen nu wat men toen nagelaten heeft, op een menselijke, haalbare manier, met het oog op de verhoging van de arbeidsmarktparticipatie. Onder uw vorige regering was dat droomscenario helemaal niet mogelijk.

évidemment pas étrangère: sans les partis francophones, nous n'aurions pas de problème et nous pourrions réformer le marché du travail selon les vues de M. De Roover. Le gouvernement précédent présentait une dominante flamande, avec trois partis flamands pour un seul parti francophone, mais le parti de M. De Roover n'a jamais pu concrétiser les propositions qui se trouvent actuellement sur la table pour accroître la participation au marché du travail.

01.05 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer Lachaert, ik kan alleen maar herhalen dat ik u dat graag na de val de regering hier had horen zeggen, toen hadden wij de meerderheid om dat door te voeren. U hebt toen niet meer thuis gegeven, u hebt gezegd niet meer mee te spelen met de N-VA, ook niet toen wij onze stemmen aanboden vanuit de oppositie. U had dus dat Zomerakkoord kunnen uitvoeren. U hebt geweigerd om dat te doen. Nu moet u die bal niet in ons kamp leggen. Wij waren beschikbaar, u was doof voor ons aanbod.

01.05 **Peter De Roover** (N-VA): J'aurais aimé entendre M. Lachaert tenir ces propos après la chute du gouvernement. Nous étions disposés à voter ces mesures depuis les bancs de l'opposition, mais l'Open Vld n'a pas voulu du soutien de la N-VA. Qu'il ne vienne dès lors pas mettre la balle dans notre camp aujourd'hui.

01.06 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitster, mijnheer De Roover, Open Vld zegt hier tegen de N-VA dat deze regering een rechtser beleid voert dan de Zweedse regering. De Zweedse regering heeft het nooit gedurfd om langdurig zieken te sanctioneren. De heer Lachaert vraagt u hier hoe u het durft om Open Vld de les te spellen, want dat deze vivaldiregering het eindelijk aandurft om langdurig zieken sancties op te leggen.

Wat antwoordt u daarop? Het is toch waar dat op het vlak van de langdurig zieken de politiek van vandaag rechtser zal zijn dan die van de Zweedse regering? Geef hem toch gelijk. Geef toch eens toe dat uw Zweedse regering het niet heeft gedurfd om een sanctionering toe te passen en leg uit waarom Vivaldi het vandaag wel durft. Leg het uit, mijnheer De Roover.

01.06 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): L'Open Vld explique à la N-VA que ce gouvernement mène une politique plus à droite que la coalition suédoise. Ce gouvernement prévoit de sanctionner les malades de longue durée. Pourquoi M. De Roover ne peut-il pas tout simplement admettre que ce gouvernement prend des mesures que la coalition suédoise n'a pas osé prendre?

01.07 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Mijnheer De Roover, er is een insteek van collega Hedebouw, maar ik denk dat u het ermee eens moet zijn dat een model waarin we mensen alleen maar naar uitkeringen duwen, zoals de PVDA dat wil, een model van armoede is. Geen enkele andere partij die een sociale bekommernis heeft, wil daarnaartoe gaan. Mijnheer Hedebouw, er is niets socialer dan mensen met een uitkering, die vandaag ook de muren oplopen omdat ze niet actief zijn, te helpen re-integreren in de samenleving. Dat is niets meer dan een warm sociaal verhaal, dat mij als liberaal perfect past.

01.07 **Egbert Lachaert** (Open Vld): M. De Roover doit tout de même convenir qu'un modèle consistant purement et simplement à pousser les gens vers les allocations – le modèle du PVDA-PTB – est un modèle de pauvreté? Je garantis à M. Hedebouw qu'il n'y a rien de plus social que d'aider des personnes qui grimpent aux murs parce qu'elles sont inactives, à se réinsérer dans la société. C'est là une visée sociale et chaleureuse qui me convient parfaitement en tant que

libéral.

01.08 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik zit een beetje in de problemen. De heer Hedebouw stelt mij een vraag, maar eigenlijk is die gericht aan de heer Laaouej en de heer Lachaert stelt mij een vraag die gericht is aan de heer Hedebouw. Als we dan eens naar het Parlement komen, kunt u dan geen vragen aan ons stellen in plaats van aan wie niet op het spreekgestoelte staat? Dan zou het debat misschien wat ordentelijker verlopen.

01.08 **Peter De Roover** (N-VA): Le débat se déroulerait plus correctement si les questions étaient uniquement adressées à l'orateur occupant la tribune.

01.09 **Ahmed Laaouej** (PS): Madame la présidente, à ce sujet, il me semble qu'en Conférence des présidents, nous nous étions mis d'accord pour que les questions s'adressent à l'orateur et non pas que des débats se produisent entre les membres de l'assemblée sous peine de ne pas nous en sortir et de voir se reproduire ce que nous avons vécu l'année passée: des débats interminables au cours desquels, après 40 minutes à la tribune, l'orateur passait deux heures à répondre aux autres parlementaires et, surtout, à assister aux débats entre ceux-ci.

Si nous voulons éviter cette situation, il faut en revenir à l'accord passé en Conférence des présidents et le consensus conclu, et que les questions s'adressent à l'orateur, sinon nous ne nous en sortirons pas.

01.09 **Ahmed Laaouej** (PS): In de Conferentie van voorzitters was er afgesproken dat de vragen aan de spreker gericht moesten worden en niet aan andere leden van de Assemblee, om eindeloze debatten te voorkomen. Ik doe een oproep om ons aan die regel te houden!

01.10 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik kan de heer Laaouej geruststellen: ik zal niet in zijn naam antwoorden. Dat is een rol die mij niet past.

We hadden het over de pannenkoeken en de 'Reken je rijk'-oefening. Ondertussen is de vraag gesteld wie zal betalen. Mijnheer Lachaert, men betaalt 5 euro en in ruil krijgt men een bon van 1 euro. Dat is de fiscale oefening in deze begroting.

Waar is bovendien de eenderderegel van het regeerakkoord? Die regel is: een derde besparingen, een derde belastingen en een derde 'rest'. Dat laatste zijn natuurlijk ook belastingen, maar dan met een andere benaming. Als we de getallen bekijken, is 50 % van de inspanning belastingen. Een derde is niet gelijk aan 50 %, maar 33,33333 %.

U maakt geen slechte keuzes met bepaalde belastingbeslissingen, er zijn goede, terechte keuzes bij. Ons belastingstelsel is absoluut hervormbaar. Ik hoop dat de minister van Financiën ons wat dat betreft verblijdt in de toekomst. Bepaalde belastingen hebben een logica die vandaag niet meer verdedigbaar is. De grote vraag is natuurlijk of u die belastinghervorming ziet als een manier om de staatskas verder op te vullen, wat nu gebeurt, dan wel als een manier om belastingen te verschuiven van wie vandaag te veel betaalt naar wie vandaag te weinig betaalt.

Voor die tweede keuze zijn we uw bondgenoot. U maakt echter de andere keuze. U verhoogt de aanslag – dat woord is goed gekozen – op de burger met opnieuw 1 miljard euro extra boven die 50 % die we vandaag al aan belastingen betalen. Een voorbeeld is fraude-bestrijding. Ik wens u enorm veel succes, want wie fraudeert, overtreedt de wet. Er kan daarvoor alleen maar een zerotolerance-beleid worden gevoerd. Als u de stoute mensen die belastingen

01.10 **Peter De Roover** (N-VA): Payer cinq euros en échange d'un bon à valoir d'un euro. Tel est l'exercice fiscal de cet exécutif. Où est passée la règle des trois tiers de l'accord de gouvernement: un tiers d'économies, un tiers d'impôts et un tiers pour le "reste"? Pas moins de 50 % des efforts portent sur la fiscalité.

Certains choix du gouvernement sont bien inspirés. La logique sous-jacente à certains impôts n'est aujourd'hui plus défendable. Nous attendons avec intérêt la présentation des réformes du ministre Van Peteghem. La question est de savoir si le gouvernement considère la réforme fiscale comme un outil pour continuer à alimenter les caisses de l'État ou comme un moyen pour procéder à un glissement fiscal des contribuables qui paient actuellement trop d'impôts vers ceux qui n'en paient pas assez.

Le gouvernement prélève un milliard d'euros supplémentaires dans les poches du contribuable, lequel vient s'ajouter à l'actuel taux

ontduiken eindelijk vat, zouden de opbrengsten dan niet moeten dienen om de belastingbrief te verlagen van de brave mensen die jarenlang te veel belastingen hebben betaald wegens de mindere inkomsten door fraude?

In die oefening zijn wij absoluut uw bondgenoot, maar het is niet die oefening die u maakt: u gooit alles op een hoop, als extra inkomen.

De energiefactuur, waar u zo mee uitpakt, neemt niet af maar verschuift van de ene categorie naar de andere. Het is de middenklasse die er bekocht afkomt en voor 600 miljoen euro extra in eigen buidel zal moeten tasten om ervoor te zorgen dat 20 % van de bevolking daar gebruik kan van maken. Dit terwijl u de indruk wilt wekken dat u voor iedereen iets doet.

d'imposition de 50 %. Ne serait-il pas plus pertinent d'utiliser les recettes de la lutte contre la fraude au profit de ceux qui en raison de cette fraude paient trop d'impôts depuis des années? Le gouvernement préfère néanmoins mettre le tout dans un pot commun de recettes additionnelles.

La facture énergétique ne diminue pas et l'on se contente de la déplacer d'une catégorie à l'autre. La classe moyenne reçoit des cacahuètes et devra débourser les 600 millions d'euros supplémentaires. Dans l'intervalle, le gouvernement tente de donner l'impression qu'il aide tout le monde.

01.11 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Mijnheer De Roover, ik heb uw speech aandachtig beluisterd en enkele slogans gehoord die het ongetwijfeld goed zouden doen op Twitter. De realiteit is echter dat wij hier in het Parlement zijn en na 23 minuten alleen nog maar kritiek hebben gehoord, maar geen enkel voorstel.

Wat zou de N-VA doen aan de energiefactuur? Dat wil ik graag van u horen. Zou u de btw die u enkele jaren terug zelf hebt verhoogd, opnieuw verlagen? Zou u cheques uitdelen en daarmee verder gaan dan wat de PS had voorgesteld? Ik denk dat we het antwoord op die vragen kennen. Twee weken geleden, bij de septemberverklaring van de Vlaamse regering, bleek immers dat de N-VA niets zou doen. Wel, wij kiezen ervoor die factuur voor 2 miljoen Belgen wel te verlagen, het sociale tarief voor die grote groep mensen te verlengen, alle gezinnen beter te beschermen tegen prijsstijgingen en de consumentenbescherming te verbeteren. Ik herhaal: ik zou graag van u vernemen wat de N-VA zou voorstellen om de energiefactuur te verlagen.

01.11 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Nous n'entendons que des critiques, aucune contre-proposition. Quelle approche la N-VA adopterait-elle concernant la facture énergétique? Réduirait-elle de nouveau la TVA, qu'elle avait pourtant elle-même décidé d'augmenter? Distribuerait-elle des chèques et, ce faisant, irait-elle au-delà de la proposition du PS? Nous avons pu déduire de la déclaration de septembre du gouvernement flamand que la N-VA n'entend rien faire du tout. En revanche, nous réduisons la facture de 2 millions de Belges, nous étendons le tarif social à un grand groupe de citoyens, nous améliorons la protection des consommateurs pour chaque ménage.

01.12 **Peter De Roover** (N-VA): Het is heel bizar dat de Vlaamse regering hier op het beklaagdenbankje wordt geplaatst, terwijl ze bijvoorbeeld 7 % van de heffingen die in de factuur zitten, verlaagd heeft en uw federale regering die met 15 % verhoogd heeft, voor we over de verhoging van de energiefactuur spraken. De Vlaamse regering, die de inspanningen voortzet, maar dan wel verdeeld over de brede bevolking, heeft dus wel degelijk actie ondernomen op een ogenblik waarop mevrouw Van der Straeten de factuur nog aan het verhogen was.

Mevrouw Depraetere, u kent Deborah nog. Zij valt uit de boot, dat weet u toch. Deborah is kassierster bij Aldi en als haar man postbode is, vallen zij buiten die 20 %. Dan zijn zij degenen die op een of andere manier die 600 miljoen mee zullen moeten ophoesten en

01.12 **Peter De Roover** (N-VA): Le gouvernement flamand a réduit les taxes sur la facture de 7 %, tandis que le gouvernement fédéral les a augmentées de 15 %.

Mme Depraetere sait-elle d'ailleurs que même Deborah, la caissière du Delhaize de Nieuport, ne pourra pas bénéficier des mesures de soutien pour l'énergie? Elle fait partie de ceux qui devront débourser les 600 millions d'euros.

zullen zij niet van uw maatregel genieten. U wekt de indruk dat dit een maatregel is waar een brede groep Vlamingen of Belgen van geniet. De realiteit is echter anders, Deborah valt uit uw energieboot, mevrouw Depraetere.

01.13 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer De Roover, ik zou graag een feitelijke fout corrigeren. U zegt dat deze regering eerst de factuur heeft verhoogd met 15 %. Dat is fout, deze regering heeft geen enkele maatregel genomen die de factuur verhoogt.

Ongetwijfeld verwijst u naar de kosten van de offshorewindenergie, dat is hier al eerder gebeurd. Dat is echter beleid van de vorige regering. Dat gebeurde trouwens niet alleen onder de vorige regering, het was vaste praktijk in het energiebeleid om gestegen kosten één voor één automatisch op de factuur terecht te laten komen. Wij hebben dat nu net een halt toegeroepen door het invoeren van de energienorm. Dat betekent dat kosten geneutraliseerd worden en dat vrijstellingen worden toegepast. De factuur is daardoor niet langer een tweede belastingaanslag, ze wordt voor de eerste keer hervormd. Hierdoor werpt ze ook een dam op tegen de prijsstijgingen waarvan u net een voorbeeld heeft gegeven.

01.13 **Tinne Van der Straeten**, ministre: Les faits avancés par M. De Roover sont incorrects. Ce gouvernement n'a pris aucune mesure visant à augmenter la facture d'énergie. Ces 15 % font peut-être référence aux coûts de l'énergie éolienne offshore. Cela a déjà été fait précédemment, même sous le gouvernement précédent. Nous avons, au contraire, mis un terme à la pratique habituelle qui consiste à répercuter automatiquement la hausse des coûts sur la facture, et ce par l'introduction de la norme énergétique. Celle-ci neutralise les coûts et permet d'appliquer des exonérations. C'est la première fois que la facture d'énergie est réformée de la sorte. Nous faisons ainsi barrage à la hausse des prix évoquée par M. De Roover.

01.14 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de minister, dat zijn mooie intenties.

01.15 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Mijnheer De Roover, u sprak mij aan over Deborah en ik wil daar nog even op reageren.

Als u haar een beetje zou kennen, dan zou u weten dat zij net langdurig ziek is geweest en dat zij door de keuzes die hier worden gemaakt sneller terug haar job zal kunnen uitoefenen, dat ze sneller zal worden gere-integreerd op de arbeidsmarkt, dat zij netto een hoger loon zal kunnen krijgen, dat haar gezondheidszorg, haar psychische zorg en haar tandzorg beter terugbetaald zullen worden en dat als zij met pensioen gaat haar minimumpensioen hoger zal liggen. Dat zijn de keuzes die deze regering maakt.

01.15 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Tous ceux qui connaissent Deborah, la caissière, savent qu'elle sort d'une période de maladie de longue durée. Grâce à nos choix politiques, elle pourra reprendre son travail plus vite, recevoir plus vite un salaire net plus élevé et bénéficier d'un remboursement majoré pour ses soins de santé, ses soins de santé mentale et ses soins dentaires. Lorsqu'elle prendra sa retraite, sa pension minimum sera plus élevée.

01.16 **Peter De Roover** (N-VA): Eigenlijk raad ik Deborah af om werk te zoeken, want dan is ze haar energiebonus kwijt. Dat is wat zich vandaag voordoet en dat is de illustratie van de inactiviteits-politiek die u voert.

01.16 **Peter De Roover** (N-VA): Je déconseille à Deborah de chercher un emploi car, ce faisant, elle perdra son bonus énergétique.

01.17 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer De Roover, ook dat is feitelijk fout. De uitgebreide doelgroep voor het sociaal tarief betreft de mensen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming en dat zijn in de meeste gevallen mensen met een bescheiden inkomen, zoals poetsvrouwen. Ik ken er zo. Wat u zegt, is feitelijk fout.

01.17 **Tinne Van der Straeten**, ministre: Une fois de plus, ce que vous dites est inexact dans les faits. Le groupe cible étendu pour le tarif social concerne également

les personnes ayant de modestes revenus.

01.18 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw Van der Straeten, u kan die 20 % nog uitrekken zoveel u wil, maar u blijft 80 % van de mensen negeren.

Weet u wat ik denk, mijnheer Van Quickenborne? Ik denk dat de werkende, actieve Vlamingen u niet meer interesseren. U laat hen in de kou staan, u vindt het als liberaal niet nodig om de motor van onze economie te beschermen en te verdedigen.

01.18 **Peter De Roover** (N-VA): Il n'en demeure pas moins que 80 % des citoyens sont ignorés. Il semble que le Flamand travailleur n'intéresse plus les libéraux. Ils ne jugent pas nécessaire de protéger le moteur de notre économie.

01.19 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, mijnheer De Roover, deze regering maakt zeer duidelijke keuzes. Neem nu energie. De mensen worden geconfronteerd met een energiefactuur die kan stijgen met tot 700 euro op jaarbasis. Dat betekent dat de energiearmoede in ons land toeneemt. Deze regering vindt het normaal om daarop een antwoord te bieden. Dat gaat om 2 miljoen Belgen en dat kost heel wat, maar deze regering doet dat. Het sociaal energietarief wordt versterkt en verlengd.

Bovendien gaan wij verder. Bovendien voeren wij een energienorm in waarmee de federale regering ten volle haar verantwoordelijkheid neemt met betrekking tot het federale deel van de factuur en ervoor zorgt dat prijsstijgingen afgeblokt worden door heffingen om te zetten in accijnzen, als buffer tegen verdere stijgingen van de energieprijs. Dat komt de gezinnen ten goede. Dat komt de bedrijven ten goede.

Wij hebben daarvoor lof gekregen. Weet u van wie? Van Test Aankoop, van het Voka en van de armoedeorganisaties. Mijnheer De Roover, dat bewijst dat het energiebeleid van deze regering op maat is van iedereen en tegemoetkomt aan de diverse noden en behoeften die er zijn in onze samenleving. En daarop zijn wij fier. Dat is een ambitie en realisatie die mag gezien worden.

Het volgende bleef misschien een beetje onder de radar, maar ik wil het u toch voorleggen. Deborah wordt ook geconfronteerd met energiefacturen die eigenlijk niet transparant zijn, met energiebedrijven die soms misbruik toelaten, die soms voorschotten verhogen terwijl dat eigenlijk niet hoeft en niet nodig is. Deze regering heeft, onder de radar, maar toch, de beslissing genomen om de energiefactuur voor iedereen transparanter te maken, om misbruik tegen te gaan en zo de consument te beschermen. Mijnheer De Roover, ook dat is een maatregel die mag gezien worden.

Dat gaat samen met iets dat u eigenlijk nog niet hebt vernoemd, namelijk een lastenverlaging, breed en voor iedereen. Wij zullen de crisisbijdrage aan de sociale zekerheid immers afbouwen. Het gaat over 300 miljoen en het komt tegemoet, opnieuw, aan alle mensen die werken.

Deze regering heeft dus een breed palet aan maatregelen genomen.

01.19 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Le gouvernement fait des choix clairs. Les prix de l'énergie augmentent, ce qui menace d'accroître la précarité énergétique. C'est pourquoi le tarif social de l'énergie est renforcé et étendu. Grâce à cela, nous soutenons 2 millions de Belges, mais nous allons aussi plus loin. En transformant les taxes en accises, nous créons un tampon pour faire face aux éventuelles nouvelles augmentations de prix. Test Achats, Voka et les organisations de lutte contre la pauvreté ont salué cette initiative. La politique énergétique de ce gouvernement répond aux différents besoins dans notre société.

Ce gouvernement a également décidé de rendre la facture énergétique plus transparente, afin d'éviter les abus et de protéger les consommateurs.

En outre, une réduction des charges pour tout le monde est prévue. Nous allons supprimer progressivement la cotisation complémentaire de crise à la sécurité sociale. Il s'agit d'une mesure qui coûtera 300 millions d'euros et qui profitera à toutes les personnes qui travaillent.

01.20 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u hebt niet goed geluisterd. Als men een biljet van 5 euro aan de overheid geeft, krijgt men een muntstuk van 1 euro terug. Dat is het muntstuk waarover ik het had. U kunt dit nu nog duizendmaal verkopen als een gigantische oefening, maar men betaalt er wel vijf keer meer voor.

01.20 **Peter De Roover** (N-VA): Il faut payer cinq fois plus pour tout ce que donne le pouvoir fédéral. Le contrôle des acomptes n'est que de la poudre aux yeux car la

Mensen kijken wel degelijk naar hun facturen. De regering doet inspanningen om de voorschotten op de energierekening in toom te houden, maar opgelet, de eindafrekening blijft immers de eindafrekening. Ook daar dreigt de mensen een rad voor de ogen gedraaid te worden.

We zullen bekijken hoe dit wordt uitgevoerd. Als u de oefening van de verschuiving naar de accijnzen doorvoert, kan u daarmee misschien wel de energiefactuur beïnvloeden, maar dat betekent dat het geld in de algemene middelen terechtkomt. Dat betekent opnieuw dat het de belastingbetaler is die er vroeg of laat voor opdraait. U tovert de rekening niet weg. Er is geen suikernonkel die komt trakteren. De put waaruit u het geld zult halen om de wijziging door te voeren, blijft nog steeds de put die door de belastingbetaler gevuld wordt.

facture finale ne diminuera évidemment pas. La conversion des redevances en accises peut avoir une incidence sur la facture énergétique, mais ces coûts se déplacent alors vers les ressources générales. Tôt ou tard, c'est le contribuable qui trinquera.

01.21 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mijnheer De Roover, natuurlijk deel ik de kritiek dat 80 % van de bevolking niet geholpen zal worden. Dat is een echt sociaal probleem. Immers, wat men de middenklasse noemt, is de werkende klasse in de brede zin. Wanneer men spreekt over poetsvrouwen die het sociaal tarief kunnen krijgen, zegt dat heel wat over de lonen die vandaag in België betaald worden aan een groot deel van de werkende klasse.

Maar ik begrijp iets niet. Als de N-VA wil opkomen voor de middenklasse, kunt u ons vandaag dan zeggen dat de partij spijt heeft van de btw-verhoging die zij heeft doorgevoerd van 6 % naar 21 % onder de vorige legislatuur?

Beste N-VA'ers, het kan zijn dat u vandaag vindt dat dat een fout was. Als er een maatregel is die de hele bevolking getroffen heeft, inclusief de Vlaamse middenklasse, dan is het wel de btw-verhoging. Daarom is mijn vraag heel duidelijk. Mijnheer De Roover, vindt u dat we vandaag de btw moeten verminderen van 21 % naar 6 %? Ik heb gehoord dat mevrouw Demir er eventueel niet tegen was. Maar ze wist het niet meer zo goed. Daarom stel ik nu officieel de vraag aan de fractievoorzitter van de N-VA: bent u voor of tegen de btw-verlaging van 21 % naar 6 % op gas en elektriciteit?

01.21 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Le fait que 80 % de la population ne soit pas aidée est un véritable problème social. Si la N-VA veut défendre la classe moyenne, cela signifie-t-elle qu'elle regrette la hausse de la TVA instaurée au cours de la législature précédente? En effet, cette mesure a touché l'ensemble de la population. La N-VA est-elle pour ou contre une réduction de la TVA sur le gaz et l'électricité?

01.22 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw Demir verwees naar de suggesties die gedaan werden in de meerderheid, maar een btw-verlaging is absoluut niet ons voorstel. Wij hebben die teruggeschroefd, omdat de btw-verlaging er eigenlijk op neerkwam dat een indexsprong werd vermeden. Dat was althans de bedoeling van toenmalig minister Vande Lanotte en van de regering-Di Rupo. Er werd een ogenschijnlijk sociale maatregel ingevoerd, die ertoe leidde dat de lonen niet stegen. Tot een dergelijke oefening lenen wij ons niet. Ziedaar het officiële antwoord op uw officiële vraag.

01.22 **Peter De Roover** (N-VA): Si nous avons mis fin à la réduction du taux de TVA, c'est parce que nous pouvions éviter de la sorte un saut d'index. Le gouvernement Di Rupo avait, en apparence, instauré une mesure sociale, mais celle-ci a eu comme effet pervers d'empêcher la hausse des salaires.

01.23 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mijnheer De Roover, dat is natuurlijk onzin. De rechtse partijen willen ons straks nog doen geloven dat wij beter kunnen betogen voor een algemene btw-verhoging opdat al onze lonen zouden stijgen. *C'est n'importe quoi.* De indexoverschrijding volgt toch naderhand pas? Uw redenering klopt niet. De rechtse partijen willen gewoon de hele middenklasse laten blijven betalen. Er wordt 21 % btw geheven op een levensbelangrijk goed, namelijk gas en elektriciteit. Vanuit sociaal oogpunt is dat ongezien. U hebt dat mee goedgekeurd. Vandaag

01.23 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): C'est absurde! Les partis de droite vont bientôt tenter de nous faire avaler qu'il faut manifester en faveur d'une hausse de la TVA pour obtenir une augmentation des salaires. Ce raisonnement ne tient pas la route. Le seul but des partis de droite consiste à

probeert u ons te laten denken dat u de middenklasse steunt. Toen uw partij de minister van Financiën leverde, hebt u de mensen gewoon laten doorbetalen. Uw credibiliteit als rechtse partij om vandaag sociaal rechtvaardige maatregelen voor te stellen, *c'est zéro pointé*, een dikke nul.

continuer à faire payer la facture à la classe moyenne. La N-VA a approuvé une hausse de la TVA sur le gaz et l'électricité et tente aujourd'hui de nous faire gober qu'elle soutient la classe moyenne. Personne n'y croit, évidemment.

01.24 **Peter De Roover** (N-VA): Zolang de kritiek op het beleid van minister Van Overtveldt van communisten komt, ben ik er heel gerust in dat zijn beleid een succes was.

01.24 **Peter De Roover** (N-VA): Aussi longtemps que notre politique est la cible des critiques de communistes, je suis rassuré quant à la pertinence de nos choix.

01.25 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Bravo! (..)

01.26 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer De Roover, sta me toe om nog even in te gaan op het laatste punt uit uw betoog daarnet.

Ten eerste, u maakt, denk ik, wel wat telfouten in de door u gehanteerde rekenkunde van 5 euro en 1 euro. Vooral telt u ook dingen mee die al in een vorige legislatuur werden ingevoerd. Ik vernoem de effectentaks. U berekent de effectentaks, die eigenlijk in de vorige legislatuur al bestond en waarvoor wij de wettekst gewoon hersteld hebben na het arrest van het Grondwettelijk Hof. Daarom denk ik dat uw rekenkunde fout is.

Ten tweede, ik kom terug op de uit de pan swingende energieprijzen, een punt dat u terecht aankaart en waarover de mensen ons op straat aanspreken. Wij hebben maatregelen genomen voor de meest kwetsbaren, aangezien zij daar ook het meeste last van hebben. Ik durf te hopen dat de N-VA die maatregelen voor de meest kwetsbaren wel steunt.

Overigens komen juist – en hiermee repliceer ik op uw laatste opmerking dat wij niks voor de middenklasse doen – de maatregelen die de minister heeft aangehaald iedereen ten goede en dus ook de middenklasse.

Natuurlijk kan u één fragment halen uit de begroting die hier straks wordt ingediend. Het is echter het geheel, dat telt. Het geheel is dat wij een lastenverlaging doorvoeren, die voor de eerste keer ook heel gericht is naar de middenklasse. Uiteraard hebben wij dat voor de lage lonen gedaan. Nu zullen wij dat ook doen via de bijzondere sociale bijdragen. Wij doen dat gefaseerd om de maatregel uiteraard budgettair te kunnen dragen. Die maatregel is heel specifiek naar de middenklasse gericht.

Ik zal hier geen geschiedenis van de politiek geven, maar wat vorige regeringen deden, doet ook de regering van vandaag. Zij komt tegemoet aan de middenklasse door te zorgen dat mensen aan de slag kunnen, inclusief mensen die het lastig hebben om aan de slag te raken, mensen die deels ziek zijn en mensen die een bijkomende opleiding nodig hebben.

Dat doen wij met heel gerichte maatregelen, waardoor er duizenden extra jobs komen. Een job levert een hoger inkomen op, wat ook ten goede komt aan de middenklasse.

01.26 **Servais Verherstraeten** (CD&V): M. De Roover n'a pas la bosse de l'arithmétique. Il ajoute des éléments déjà instaurés sous la précédente législature, tels que la taxe sur les comptes-titres. En ce qui concerne la flambée des prix de l'énergie, les mesures prises par le gouvernement ciblent les plus vulnérables, dès lors qu'ils sont les plus durement touchés par les hausses de prix. De très nombreuses autres mesures profitent néanmoins à toutes les catégories de la population, classe moyenne comprise.

Finalement, c'est l'entièreté du budget qui compte et pas une mesure individuelle. Nous instaurons une réduction des charges qui, pour la première fois, cible la classe moyenne par le biais des cotisations sociales spéciales. Nous le faisons progressivement pour que ce soit soutenable du point de vue budgétaire.

En veillant à ce que les personnes en difficulté puissent travailler, en leur proposant des formations et en créant des milliers d'emplois supplémentaires au moyen de mesures très ciblées, nous augmentons les revenus.

01.27 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Mijnheer De Roover, u beweert dat wij de rekeningen niet wegtoveren en de heer Hedebouw zegt dat er voor 80 % van de gezinnen niks wordt gedaan. Ik denk dat u het punt van de heer De Vriendt niet begrepen hebt. Zo hebben wij in verband met consumentenbescherming allemaal samen een wetsvoorstel goedgekeurd dat slapende energiecontracten vanaf 1 januari 2022 doet verdwijnen. Hierdoor zullen consumenten die een oud en duur contract hadden voortaan, volgens de berekeningen van de CREG, gemiddeld 700 euro per jaar minder moeten betalen. Dat geld komt niet uit de pot van de regering, maar wordt gehaald bij de winsten van de energiebedrijven.

Consumenten moeten goed worden beschermd. Vandaag is het grote probleem op de markt het gebrek aan transparantie. Inderdaad, veel consumenten kunnen vandaag niet uit aan hun energiefactuur. Daarom maakt de regering er werk van dat energiefacturen op één A4 worden verspreid en bevat het voorliggende akkoord allerlei maatregelen die voor de consument van belang zijn. Wie zijn de 80 % gebruikers die problemen hebben om hun factuur te begrijpen? Dat zijn net de consumenten. Wij zetten op stappen vooruit in de aanpak van dat probleem. U hebt het over het feit dat we rekeningen niet wegtoveren, maar onze maatregelen zullen voor veel burgers, gelet op de stijgende gasprijzen, een positief verschil opleveren.

01.27 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Nous ne faisons pas disparaître de comptes d'un coup de baguette magique et il est inexact d'affirmer que nous ne faisons rien pour 80 % des ménages. En rendant la facture d'énergie plus transparente, nous protégeons tous les consommateurs.

01.28 **Peter De Roover** (N-VA): Eigenlijk was dit ook een vraag aan de heer Hedebouw, maar die zal straks pas interveniëren.

Ik hoop, collega Verherstraeten, dat ik aan dat punt kom. Ik apprecieer wel dat jullie nu, in tegenstelling tot bij de regeringsverklaring, wel een debat voeren en dat er nu wel een uitwisseling van gedachten is. Dat hindert mij uiteraard bij het afwerken van mijn speech, maar dat geeft wel de mogelijkheid te reageren.

U blijft die 1 euro die wij krijgen in ruil voor ons briefje van 5 euro, voortdurend beklemtonen. En u zwijgt over die 5 euro. Dat is het punt. U zegt: u haalt er één fragment uit. Nee, u haalt er 1 euro uit. U haalt het mooie nieuws eruit, en vertelt niet wat de kostprijs ervan is. Dus u bent degene die heel blind en heel bijziend de tabellen bekijkt.

Men heeft voortdurend gezegd dat de taxshift van de vorige regering niet gefinancierd was. Wat betekent dat? Dat betekent dat wij meer aan de samenleving hebben teruggegeven dan de overheid heeft afgepakt. Daar komt het op neer. En hier gebeurt net het omgekeerde. Uw taxshift is overgefinancierd. U laat daar dubbel en dik voor betalen opdat de mensen op termijn een kleinigheid zouden terugkrijgen.

Collega's, ik wil het hebben over de hervormingen.

01.28 **Peter De Roover** (N-VA): Ce n'est pas nous qui faisons ressortir une seule mesure, c'est le gouvernement. Ce sont les partis de la majorité qui en font une bonne nouvelle, tout en omettant bien d'en mentionner le coût. Ce *tax shift* est surfinancé. Les gens doivent payer beaucoup plus que ce qu'ils reçoivent finalement en retour.

01.29 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Mijnheer De Roover, ik wil de opbouw van uw speech niet verstoren. Ik wil u best laten overgaan tot uw volgend punt, maar kan het zijn dat ik geen antwoord gekregen heb op mijn vraag wat de N-VA zou doen aan de stijgende energiekosten?

01.29 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Que ferait la N-VA pour pallier la hausse des coûts de l'énergie?

01.30 **Peter De Roover** (N-VA): Wij zijn hier de State of the Union aan het bespreken, geen alternatieve regeringsverklaring, maar u

01.30 **Peter De Roover** (N-VA): La ministre flamande Demir a pris

weet dat mevrouw Demir voor 200 miljoen euro aan maatregelen neemt, die wel breed over de Vlaamse middenklasse worden uitgespreid.

Bovendien, dat is al gezegd door collega Wollants en ik meen dat het ook in het themadebat nog aan bod zal komen, hebben wij gezegd dat de overheid niet mag genieten van meerinkomsten door een belastingverhoging. Daar mag de overheid niet van genieten.

01.31 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Dat was ook ons punt. Dat hebben wij meteen gezegd. De overheid mag geen winst maken op de verhoging van de energiefactuur. Dat is exact wat wij nu doen.

01.32 **Peter De Roover** (N-VA): Dat is ook mijn punt, daarom breng ik op dat punt ook geen kritiek uit. Het zou nogal erg zijn als u niks goed deed. Dat verwijt zal u van mij niet horen.

01.33 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, u verwijst naar de Vlaamse regering. De Vlaamse regering heeft op het vlak van het verlagen van de energiefactuur nog niet veel gedaan, tenzij een heel snelle inhaaloperatie en communicatie toen ze hoorde welke ambities de federale regering op tafel heeft gelegd.

We kunnen blijven discussiëren en zeggen wie meer moet doen en wie niet genoeg doet, maar uiteindelijk wordt elk beleidsniveau van België, en daarbuiten, in Europa en wereldwijd, geconfronteerd met stijgende energieprijzen. Voor Ecolo-Groen betekent dit dat we zo snel mogelijk de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen moeten verminderen en dat we zo snel mogelijk naar 100% hernieuwbare energie moeten gaan. Dat doet deze regering ook. Offshore-windenergie wordt verdubbeld. Er komen een aantal projecten rond waterstof, zonnepanelen op zee en dergelijke. Het kompas is zeer duidelijk. We gaan naar 100 % hernieuwbare energie, hoe sneller hoe beter.

Daarnet zei u dat heffingen omzetten in accijnzen in de praktijk weinig uitmaakt. Dat komt toch allemaal uit de algemene middelen, in de algemene pot. U vergeet echter dat we hier bezig zijn met een ecoshift. We gaan met andere woorden naar meer taksen op professionele diesel en naar een CO_2-compensatie op korte vliegreizen. De verhoging van de koopkracht van de mensen, het invoeren van de energienorm en het afblokken van prijsstijgingen op de energiefactuur zijn gefinancierd omdat we een ecoshift doorvoeren op vervuilende zaken. Die zullen we eerlijker belasten. Dat is ook maar de logica zelve.

Daarnet had u het over een obstakel voor deze regering. U zei tegen de heer Lachaert dat hij wel wist wie u bedoelde. Het obstakel voor deze federale regering op vlak van ambities op energie en klimaat is op dit moment in feite de Vlaamse regering. Wij gaan immers allemaal uit van klimaatambitie. De Vlaamse regering blijft met haar klimaatambitie echter onder de Europese doelstelling. Zij is een kiezel in de schoen van Europa. Zij is de slechte leerling van de Europese

des mesures, d'un montant de 200 millions d'euros, en faveur de la classe moyenne flamande. En outre, les autorités ne peuvent réaliser de recettes supplémentaires générées par un accroissement d'impôt.

01.31 **Melissa Depraetere** (Vooruit): C'est ce que nous avons affirmé d'emblée. Les autorités ne peuvent réaliser des recettes sur l'augmentation de la facture d'énergie. C'est exactement le but de notre action.

01.32 **Peter De Roover** (N-VA): Ce serait grave si aucune mesure positive n'était prise. Je ne formulerai pas ce reproche.

01.33 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): M. De Roover fait référence au gouvernement flamand, mais celui-ci s'est contenté de mener une opération de rattrapage et n'a commencé à communiquer qu'après que le gouvernement fédéral avait présenté ses ambitions. Tous les niveaux politiques belges et, de manière générale, le monde entier sont actuellement confrontés à une flambée des prix de l'énergie. Pour mon groupe politique, cela signifie que nous devons évoluer au plus vite vers 100 % d'énergie renouvelable et c'est ce que fait ce gouvernement. Nous travaillons à une transition écologique, avec des taxes sur le diesel professionnel et une compensation des émissions de CO_2 pour les vols courts. Nous finançons ainsi une augmentation du pouvoir d'achat, la norme énergétique et le blocage de la hausse des prix sur la facture d'énergie.

M. De Roover a parlé d'un "obstacle" pour ce gouvernement, mais en matière d'ambitions énergétiques et climatiques, c'est justement le gouvernement flamand qui fait barrage. À cet égard, il se positionne en mauvais élève de la classe européenne. Je

klas.

Gisteren heeft de premier terecht heel wat aandacht besteed aan de strijd tegen de klimaatopwarming, die wij deze zomer in ons land hebben ervaren. Ik herinner u aan de 41 doden. De federale regering heeft partners nodig. De regio's, ook Vlaanderen, moeten even ambitieus zijn. Zij kunnen veel doen om de energiefactuur te verlagen.

Mevrouw de voorzitster, ik weet niet of er vandaag een lunchpauze is, maar ik stel voor dat de heer De Roover daarvan gebruikmaakt om zijn collega's in de Vlaamse regering te bellen om hen te vragen om te investeren in steun voor energiebesparing in onze woningen. Op fiscaal vlak blijft de Vlaamse regering daar immers achter. Hoe meer energie men bespaart, hoe lager de energiefactuur. Daar is nog altijd zeer veel werk te doen. Het is nochtans nog altijd een van de beste manieren om te strijden tegen de hogere energieprijzen. Maak dus gebruik van de tijd die u vandaag misschien hebt om uw collega's in de Vlaamse regering te responsabiliseren.

suggère que M. De Roover profite de la pause de midi, tout à l'heure, pour appeler ses collègues de parti qui sont membres du gouvernement flamand et leur demander d'investir dans des mesures de soutien pour que davantage d'économies d'énergie soient réalisées dans les logements.

01.34 **Peter De Roover** (N-VA): Ik begrijp waarom de premier in de State of the Union niet meer over het bestrijden van fake news heeft gesproken. Dan had men immers uw microfoon moeten uitschakelen. De Vlaamse overheid zet daar nadrukkelijk op in. Wij zetten in op het fossielvrij maken van onze energiebevoorrading.

Wat horen wij in de media? Krijgen we nu eindelijk nieuws? Gaat men niet door met de gascentrales? In de media berichtte men dat Groen eindelijk overstag ging en dat we voor fossielarme kernenergie kiezen. Groen heeft nu aangekondigd dat men de 2 CO_2-vrije kerncentrales zal openhouden, zodat men de fossiele gascentrales niet op dit niveau moet uitrollen.

Dank u, mijnheer De Vriendt. Ik had nooit gedacht dat u de bocht naar het ecorealisme zou nemen. Ik had nooit gedacht dat u van alle mensen het dogma zou laten vallen en de heer Bouchez zou volgen. Ook de heer Nollet heeft deze week trouwens aangekondigd wat hij vindt van die 13 miljoen ton CO_2. Ik weet niet wie van uw fractie op de klimaatmars tegen het regeringsbeleid ging betogen. Een van de belangrijke punten daar was dat er geen subsidiëring van fossiele energiebevoorrading mag komen. Dat is echter net wat uw regering doet.

Dat is het punt waartoe ik wilde komen en wat niet in de State of het Union staat. Mijnheer De Croo, wij vinden het woord kernenergie daar niet in terug. Is dat geen thema? Is niet iets wat binnen de 12 maanden aan de orde komt?

Ik weet natuurlijk waarom u hebt gezwegen, maar dit was toch wel een klein mankementje in uw State of the Union. Me dunkt dat niet alleen de bevolking maar ook veel ondernemingen verwacht hadden dat nu eindelijk het bevrijdende woord van u zou komen, maar misschien is het vandaag van de heer De Vriendt gekomen.

01.34 **Peter De Roover** (N-VA): Je comprends pourquoi le premier ministre n'a pas évoqué la lutte contre les *fake news* lors de sa déclaration de politique générale hier, parce que dans ce cas, on aurait dû couper le microphone de M. De Vriendt. Le gouvernement flamand vise justement à bannir les énergies fossiles de notre approvisionnement énergétique.

Groen a annoncé dans les médias que l'on voulait maintenir ouvertes les deux centrales nucléaires, qui n'émettent pas de CO_2, afin que l'on doive pas recourir aux centrales au gaz fossiles à ce niveau. Je n'aurais jamais osé penser que M. De Vriendt prendrait un jour le chemin de l'écoréalisme.

Pourquoi l'expression "énergie nucléaire" n'apparait-elle d'ailleurs pas dans la déclaration de politique générale? La population, mais aussi les entreprises, s'y attendaient pourtant. Les mots libérateurs viennent peut-être tout juste de sortir de la bouche de M. De Vriendt.

01.35 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Mijnheer De Roover, ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om wat duidelijkheid te scheppen. Het is de periode van de studentendebatten. We hebben er recent samen nog een gedaan. Daar werden gascentrales of kerncentrales telkens ter discussie gesteld en ik wil daar duidelijkheid over.

01.35 **Kris Verduyckt** (Vooruit): On connaît la position de la N-VA: le parti veut maintenir les deux centrales nucléaires les plus récentes ouvertes. Cependant,

Ik ken uw standpunt over kernenergie. Ik weet dat de N-VA de twee minst oude kerncentrales wil openhouden, maar ik wil weten hoe het nu zit met de gascentrales. U weet ook dat we er zo niet komen, zelfs niet als we die twee kerncentrales openhouden. In een krantenartikel van tweeënhalf jaar geleden stond dat de N-VA alles op alles zet voor nieuwe gascentrales. Dat was een van de laatste momenten waarop u federaal nog enige verantwoordelijkheid toonde.

U wist toen dat we er met die gascentrales, zelfs met die twee kerncentrales, niet kwamen. De N-VA heeft de resolutie voor het CRM mee goedgekeurd, om straks niet alleen de productiecapaciteit maar ook de opslagcapaciteit te ondersteunen. Het zou dus goed zijn als uw partij daarover duidelijkheid zou scheppen. Zegt uw partij vandaag dat ze enkel voorstander is van het openhouden van die twee oude kerncentrales en voor de rest het risico van een black-out neemt? Zegt u zich te verzetten tegen elke nieuwe gascentrale in dit land of neemt u uw verantwoordelijkheid en zegt u dat het met die twee kerncentrales moet, maar ook met die één of twee extra gascentrales die we sowieso nodig hebben? Ik wil daar graag duidelijkheid over.

quelle est actuellement sa position sur les centrales au gaz? Même si nous maintenons ces deux centrales nucléaires, nous n'y arriverons pas. Un article de presse publié deux ans et demi auparavant indiquait que la N-VA mettait tout en œuvre pour le déploiement de nouvelles centrales au gaz. M. De Roover affirme-t-il aujourd'hui que son parti est uniquement favorable au maintien de ces deux centrales nucléaires et que, pour le reste, il prend le risque d'un black-out? Ou des centrales au gaz seront-elles également nécessaires?

01.36 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik vroeg mij al af waar u bleef met de gascentrales, met de kernuitstap, met het energiedebat, en eindelijk zijn we er.

Niemand is fan van gascentrales, maar als men op weg wil gaan naar meer hernieuwbare energie en tegelijkertijd de bevoorradingszekerheid wil garanderen en als men dan ook vaststelt hoe krakkemikkig het energiebeleid de afgelopen jaren is geweest, zonder voorbereiding op de kernuitstap, dan zit men met een probleem. Vandaar dat een beperkt aantal gascentrales tijdelijk nodig is om de bevoorradingszekerheid in ons land te garanderen, als tussenstap richting hernieuwbare energie.

Niet alleen wij zijn daarvan overtuigd, uiteraard met een beetje pijn in het hart, dat geldt eigenlijk ook voor uw partij. U maakt hier immers een bocht van jewelste, mijnheer De Roover. Ik heb hier een krantenartikel van 2 januari 2019: "N-VA zet alles op alles voor nieuwe gascentrales". Ik wil een lid van uw fractie citeren: "Ook N-VA rekent in haar plannen, waarin nog twee van de zeven kerncentrales open-blijven na 2025, op het mechanisme dat gascentrales ondersteunt." De heer Wollants van de N-VA-fractie zei verder letterlijk: "Wie een draaiende gascentrale wil tegen 2025, kan niet wachten tot 2021 om de nodige vergunningen aan te vragen. Dan ben je hopeloos te laat." De heer Wollants is lid van uw fractie, mijnheer De Roover.

Iedereen zit nu eenmaal met die problematiek, er is tijdelijk een beperkt aantal gascentrales nodig. Alleen is de regering veranderd en zien de kleuren in het politieke landschap er anders uit, waardoor u in oppositiemodus bent gekomen en opeens de gascentrales van tafel hebt geveegd. Dat is jammer want het is platte partijpolitiek. Dat heeft niets meer te maken met de realiteit. Het is jammer dat u op die manier het energiedebat vergiftigt.

Ik woon aan de kust en weet dus zeer goed dat de windmolens hun werk doen. Weet u welke energiecentrales stilgelegd worden als er te veel energieproductie is? Dat zijn niet de kerncentrales, het zijn de windmolens, mijnheer De Roover. Als wij zo snel mogelijk willen gaan

01.36 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Personne n'est en faveur des centrales au gaz, mais il y a un problème si nous voulons accroître l'apport des d'énergies renouvelables et, dans le même temps, garantir la sécurité d'approvisionnement dans le contexte, qui plus est, de la politique énergétique bancale menée ces dernières années. C'est donc du bout des lèvres que nous sommes favorables à la construction d'un nombre limité de centrales au gaz comme étape intermédiaire. La N-VA en est également convaincue, témoin ce titre d'un article du 2 janvier 2019: "La N-VA met tout en œuvre pour de nouvelles centrales au gaz". Cependant, la composition du gouvernement ayant changé entre-temps, M. De Roover est, depuis lors, passé en "mode opposition" et il se voit donc obligé de balayer la proposition des centrales au gaz. Ce n'est vraiment rien d'autre que de la politique politicienne!

naar honderd procent hernieuwbare energie en als wij tegelijk de kernuitstap willen realiseren, onder andere vanwege het onopgeloste probleem van het kernafval, zijn er tijdelijk enkele gascentrales nodig. Tot voor kort was zelfs uw fractie daar ook van overtuigd.

01.37 **Jean-Marie Dedecker** (ONAFH): Mevrouw de voorzitster, Zwarte Piet komt pas op 6 december, als hij nog mag komen. Mijnheer De Vriendt, het Parlement heeft een tekort aan historisch inzicht en dat geldt zeker ook voor u. Wanneer is de onbetamelijke verhoging van de energieprijzen er gekomen? Dat was 20 jaar geleden. Blauw was toen aan de macht. Wij voerden toen 15 % van onze energie uit en er was geen probleem met de energiefactuur van Jan Modaal.

Vandaag voeren we minimum 25% tot 30% van onze energie in, door uw groene stuiptrekking, mijnheer De Vriendt. U hebt veel lof voor de windmolens op zee, maar gelukkig staan ze nog ver. Als ze dichterbij komen zoals Frankrijk van plan is, zal de federale regering ook protesteren. Intussen plant u in de achtertuin van de kustgemeenten 88 windmolens die bijna zo hoog zijn als de Eiffeltoren. Daarmee zult u ook het kusttoerisme kapotmaken.

Mijnheer De Vriendt, de groenestroomcertificaten zijn goed voor 35 miljard euro. Door de groene woede die wordt doorgerekend hetzij op de energiefactuur, hetzij aan de belastingbetaler, waarvan 14 tot 16 miljard voor de windmolens op zee. Die moeten door de modale burger via de belastingen betaald worden. Voor de windmolens aan land, biomassa en wat weet ik nog meer, is het 35 miljard euro. Nu wil u daarbovenop de kerncentrales sluiten en de belastingbetaler nog 4 miljard euro extra doen betalen voor gascentrales. U zou zich moeten schamen in plaats van de N-VA met de vinger te wijzen. Het is het wanbeleid van de voorbije 30 jaar dat nu betaald moet worden en waarvoor nog langer betaald zal moeten worden. Het enige wat u doet is anderen met de vinger wijzen, terwijl u groen, blauw of rood moet kleuren van schaamte.

01.37 **Jean-Marie Dedecker** (INDEP): Le Parlement a la mémoire courte et ce constat s'applique certainement à M. De Vriendt. La hausse des prix de l'énergie a commencé il y a vingt ans, à l'époque où les libéraux étaient au pouvoir. Nous exportions alors 15 % de notre énergie, alors qu'aujourd'hui nous en importons 25 à 30 %. Le citoyen moyen n'éprouvait aucune difficulté à payer sa facture énergétique, à l'époque. Les certificats verts représentent 35 milliards d'euros répercutés, en raison de la fièvre verte, sur la facture énergétique ou payés par le contribuable. Les éoliennes offshore, installées au large des communes côtières, avec toutes les conséquences qui en découlent pour le tourisme, reçoivent entre 14 à 16 milliards d'euros. Les écolos veulent, de surcroît, fermer les centrales nucléaires et pomper 4 milliards d'euros de plus dans les poches du contribuable pour financer des centrales au gaz. Plutôt que de fustiger la N-VA, les écolos devraient avoir honte.

De **voorzitster**: U bent dan wel onafhankelijke, maar dient toch de regels te respecteren. Alle vragen worden aan de spreker gesteld.

Mijnheer De Roover, u hebt het woord.

01.38 **Peter De Roover** (N-VA): Ik begin me schizofreen te voelen. Ik werd al mijnheer Hedebouw genoemd, mijnheer Laaouej, en nu mijnheer De Vriendt.

Mijnheer Verducykt en mijnheer De Vriendt, ik onderschat uw intelligentie, dus ik weet dat u ook zelf weet dat u flauwekul vertelt en daarbij de intelligentie van het publiek onderschat. Wanneer wij zeggen dat gascentrales deel uitmaken van de energiemix, dan is dat toch helemaal iets anders dan zeggen dat de kracht van de kerncentrales bijkomend ook nog eens wordt omgezet in gascentrales. Is dat zo moeilijk? Moet men daarvoor lang gestudeerd hebben? Uiteraard zitten gascentrales in die energiemix, maar u zet er volledig op in, zoals de heer Bouchez terecht opmerkt. Groen is intussen namelijk de CO_2-uitstootpartij geworden. Dát is uw energiebeleid geworden. Omwille van dogma's bent u in staat om zowel te gaan

01.38 **Peter De Roover** (N-VA): Comme je ne sous-estime absolument pas leur intelligence, je pense que MM. Verduyckt et De Vriendt savent pertinemment qu'ils racontent des balivernes et sous-estiment l'intelligence de la population. Lorsque nous disons que les centrales au gaz font partie du mix énergétique, ce n'est pas du tout la même chose que d'affirmer que la puissance des centrales nucléaires est convertie dans les centrales au gaz. Est-ce si compliqué à comprendre?

betogen en twee dagen nadien, in het Parlement, net het omgekeerde te doen. Daar moet men groen voor zijn.

Groen est devenu le parti des émissions de CO_2 par excellence. Les verts sont tout à fait capables de participer à une marche pour le climat le dimanche, puis de venir défendre l'opinion totalement inverse deux jours plus tard au Parlement.

01.39 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, het gaat niet over de kernuitstap en de kernenergie. Zopas hebt u de federale regering aangevallen en bekritiseerd omdat in de energiemix waarin wij voorzien en die nodig is, tijdelijk een beperkt aantal gascentrales is opgenomen. Uw aanval is intellectueel oneerlijk omdat ook in uw scenario waarin de twee jongste kerncentrales openblijven, u zelf voor gascentrales hebt gekozen. Dat staat duidelijk in de pers waarin u wordt geciteerd, daarover is geen enkele twijfel mogelijk. U hebt zelf gezegd dat de N-VA alles op alles zet voor nieuwe gascentrales. Maak de mensen geen blaasjes wijs. Als u intelligentie onderschat, dan denk ik dat u het geheugen van de mensen onderschat. Het is twee jaar geleden, mijnheer De Roover.

01.39 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Cette discussion ne traite pas de la sortie du nucléaire, mais du mix énergétique qui est nécessaire selon le gouvernement fédéral. Il est vrai qu'un nombre limité de centrales au gaz est temporairement inclus dans ce mix, mais c'est également le cas dans la vision de la N-VA. Même si les deux centrales nucléaires les plus récentes restent ouvertes, ces centrales au gaz seront nécessaires. Il y a deux ans, la communication de la N-VA était d'ailleurs très claire dans ce sens.

01.40 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Mijnheer De Roover, ik zal niet reageren op de uitspraak van de heer Dedecker dat kerncentrales niets kosten. Daarover kunnen we nog wel eens een debat voeren. Ik ben blij dat u zegt dat de gascentrales een rol hebben in de energiemix. U moet toch eens op uw eigen N-VA-website kijken, waar een hele tekst staat over kerncentrales. Het woord 'gascentrale' wordt er niet of nauwelijks vermeld. De indruk wordt er gewekt dat het kerncentrales of gascentrales zijn. Die duidelijkheid is belangrijk.

Het probleem is dat het energiebeleid een langetermijnbeleid is. U hebt in de vorige regering de kernuitstap herbevestigd. U hebt zich daartegen niet verzet in de regering, wel op straat. U maakte deel uit van de vorige regering die de btw op energie naar 21% heeft verhoogd. Vandaag zegt uw minister dat het 6% moet zijn. Uw minister heeft in de Septemberverklaring geen enkele maatregel opgenomen om de energiefactuur te verlagen. Gisteren heeft de Vlaamse regering aangekondigd dat ze daarvoor 200 miljoen euro zal uittrekken. Het is juist die wisselvalligheid die problematisch is. Op dat vlak is uw partij onbetrouwbaarder dan de oudste kernreactor in ons land.

01.40 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Je me réjouis que M. De Roover reconnaisse aujourd'hui que les centrales au gaz ont leur place dans le mix énergétique, car sur le site web de son parti, on affirme le contraire, comme si les centrales nucléaires à elles seules suffiraient.

Une bonne politique énergétique est une politique à long terme. Le gouvernement précédent, dont la N-VA faisait partie, a réaffirmé la sortie du nucléaire et a porté la TVA sur l'énergie à 21 %. Aujourd'hui, un ministre N-VA du gouvernement flamand déclare que cette TVA devrait être réduite à 6 %. Dans la déclaration de septembre du gouvernement flamand, aucune réduction de la facture d'énergie n'a été proposée, mais voilà que soudainement une proposition est lancée. Cette inconstance fait de la N-VA un parti peu fiable.

01.41 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Mijnheer De Roover, ik heb toch een vraag voor u. In het debat over kernenergie en gascentrales zie ik een valse tegenstelling die uw partij constant poneert: ofwel houden

01.41 **Egbert Lachaert** (Open Vld): La N-VA prétend que nous devrons soit garder les centrales

we de kerncentrales open, ofwel zullen we gascentrales bouwen. Uw partij verspreidt dat op sociale media, terwijl het daar helemaal niet over gaat. In dit halfrond weet elke partij heel goed dat vijf van de zeven reactoren zullen sluiten. Doel 1, Doel 2 en Tihange 1, geen kat wil die verlengen. De twee scheurtjesreactoren evenmin.

Er bestaat nog discussie - daarover is een intellectueel debat mogelijk - over de vraag of de laatste twee reactoren, Doel 4 en Tihange 3, veertig jaar oud, al dan niet opengehouden moeten worden en al dan niet nog nodig zijn.

Mijnheer De Roover, u verzet zich tegen de bouw van om het even welke gascentrale. Dat betekent dat u het energiebeleid in ons land afhankelijk maakt van twee reactoren, aangezien er vijf sluiten. Ik herinner mij dat vijf jaar geleden in het midden van de winter er zes van de zeven kernreactoren stillagen om technische redenen. Dat betekende een gigantisch probleem. Er moesten reserves gezocht worden, met onder andere dieselcapaciteit en andere brandstoffen, waarbij wij ongelooflijk veel CO_2 uitgestoten hebben. Stel u eens een energielandschap voor in ons land in 2025 waarbij wij afhankelijk zijn van twee reactoren. Wanneer er zich met die twee reactoren een probleem voordoet, hebben we niets meer en zijn we volledig afhankelijk van import. De lamp zal niet meer blijven branden.

Mijnheer De Roover, over die twee reactoren zullen we een eerlijk debat voeren. Het regeerakkoord omschrijft ook dat we daaromtrent binnenkort zullen beslissen. Dat gebeurt echter zonder dogmatiek, zelfs niet van de groene collega's, aangezien ook zij alle scenario's blijven bekijken. Bevoorradingszekerheid en betaalbaarheid zijn daarbij de voornaamste criteria. Mijnheer De Roover, op geen enkel niveau kunt u beweren een energiebeleid op punt te zetten zonder gascapaciteit bij te bouwen. Dat is compleet onverantwoord.

nucléaires ouvertes, soit construire de nouvelles centrales au gaz, mais il s'agit d'une fausse contradiction. Tout le monde sait que cinq des sept centrales nucléaires fermeront de toute façon.

Le seul point de discussion concerne l'opportunité de maintenir plus longtemps opérationnels les deux derniers réacteurs nucléaires. Lorsque M. De Roover s'oppose à la construction de nouvelles centrales au gaz, il rend notre politique énergétique dépendante de deux réacteurs nucléaires vieux de 40 ans déjà. Pourtant, il y a cinq ans, nous avons déjà dû faire face à d'énormes problèmes en termes de sécurité d'approvisionnement lorsque six des sept réacteurs nucléaires ont été mis à l'arrêt en plein hiver pour des raisons techniques. Supposons qu'en 2025 nous soyons complètement dépendants de deux réacteurs, et la lumière s'éteindra au moindre problème.

Le gouvernement prendra bientôt une décision concernant la prolongation de ces deux réacteurs, en examinant tous les scénarios possibles et en les évaluant en fonction des critères de sécurité d'approvisionnement et de payabilité. Ce qui est certain, c'est qu'une politique énergétique sans capacité gazière supplémentaire est complètement irresponsable.

01.42 **Bert Wollants** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik vraag het woord, omdat ik persoonlijk genoemd werd. Sta me toe om mij even in het debat te mengen, want ik hoor veel dingen die absoluut niet stroken met de werkelijkheid. De huidige regering kiest voor een beleid om zoveel mogelijk kerncentrales te sluiten, liefst zelfs allemaal. Gelet op de stabiliteit van de regering, weet ik niet of de regering standhoudt, als niet alle kerncentrales dichtgaan. Mijn partij streeft ernaar zo weinig mogelijk nieuwe gascentrales te bouwen, wat we al sinds 2018 elk jaar zeggen, vandaag dus opnieuw. Enkele leden in het halfrond hebben echter in een campagne voor het voorzitterschap van hun partij gesteld dat de kernuitstap toch ter discussie gesteld moet kunnen worden. Toen die partij tot de regering toetrad, werd beslist om de kerncentrales dan maar te sluiten. Dat is het tegenovergestelde van waar wij voor staan.

Ik hoor hier parlementsleden zeggen dat wij toch ook voorstander van

01.42 **Bert Wollants** (N-VA): Ce gouvernement veut fermer le plus grand nombre possible de centrales nucléaires, voire toutes de préférence. Mon parti, en revanche, veut construire le moins de centrales à gaz possible. Nous l'avons dit en 2018 et nous le répétons aujourd'hui.

Lors d'une campagne pour la présidence de leur parti, certains députés ont remis en question la sortie du nucléaire mais lorsque le parti en question a rejoint la majorité, ils ont soudainement

gascentrales zijn. Wij zijn enkel en alleen voor gascentrales als anders het licht uitgaat. Enkel dan. Dat men mogelijk een gascentrale zou bouwen om het licht aan te houden, wil natuurlijk niet zeggen dat men gigawatts bij elkaar moet bouwen, dat is iets helemaal anders.

De twee kerncentrales zijn samen goed voor 2 gigawatt en de regering wil 2,3 gigawatt aan gascentrales bouwen. Dat ligt niet zo heel erg ver uit elkaar. Men zou een heel pak centen kunnen besparen. Immers, collega's, wat hebben de kerncentrales de afgelopen jaren bijgebracht aan de begroting? Dat was iets meer dan 3,5 miljard euro. Wat zullen de nieuwe gascentrales ons kosten over 15 jaar? Per gascentrale kan dat gaan tot 900 miljoen euro. Dan moet men zich afvragen of een technologie die ons geld opbrengt, moet worden ingeruild voor een technologie die ons geld zal kosten en waarmee men minder kan doen op het vlak van begroting, minder kan doen voor de mensen en waarvan de kosten uiteindelijk moeten worden doorgerekend.

Wij hebben hier inderdaad bijna allemaal een resolutie goedgekeurd over de financiering van de gascentrales. Voor ons was het heel belangrijk dat die niet nog eens boven op de factuur terechtkwam. Daar zat een duidelijke opdracht in voor de regering. De regering moest voor het einde van vorig jaar maatregelen voorstellen over de manier waarop we dat beleid zouden financieren. We zijn 10 maanden later, de regering heeft niets gedaan en vandaag staat er evenmin iets over opgelijst in de State of the Union. Collega's, u bent niet eerlijk met uzelf en u moet daarvan toch wel de gevolgen dragen.

défendu le contraire. Mon parti ne veut pour sa part construire des centrales électriques au gaz que pour éviter que les lumières ne s'éteignent.

Le gouvernement souhaite construire pour 2,3 GW de nouvelles centrales au gaz, alors que les deux centrales nucléaires les plus récentes produisent ensemble 2 GW d'électricité. La prolongation de la durée de vie de ces centrales permettrait d'économiser beaucoup d'argent. Ces dernières années, les centrales nucléaires ont rapporté plus de 3,5 milliards d'euros au budget, alors que les nouvelles centrales au gaz nous coûtent chacune 900 millions d'euros. L'on échange donc une technologie qui rapporte de l'argent à l'État contre une technologie qui nous coûtera de l'argent. De plus, la Chambre a adopté une résolution prévoyant que le financement des centrales au gaz ne peut être répercuté sur la facture d'électricité. Le gouvernement devait formuler des propositions à cet égard d'ici la fin de l'année dernière, mais, jusqu'à présent, nous n'en avons pas encore vu la couleur.

01.43 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer Wollants, hopelijk dringt het deze keer wel door bij de meerderheid, ik wens u daar veel geluk mee. Ik betoogde zopas immers dat gascentrales inderdaad in onze energiemix zitten, waarop de heer Lachaert vraagt waarom wij alle gascentrales weg willen, waarom onze energiemix geen gascentrales omvat. Mijnheer Lachaert, waren uw vragen voorbereid voor ik iets gezegd heb? Heeft men u in uw fractie gezegd dat u die vraag moet stellen ongeacht wat erover gezegd wordt? Heeft men u opgedragen ze te stellen, ook al wordt daarvoor het tegenovergestelde gezegd? Kijk, dat is niet meer ernstig natuurlijk. Het is niet ernstig dat wanneer hier iets gezegd wordt, u een minuut later de indruk wekt dat het omgekeerde gezegd werd. Dat is geen ernstige manier van debatvoering.

01.43 **Peter De Roover** (N-VA): M. Lachaert s'interroge sur l'absence de centrales au gaz dans le mix énergétique proposé par mon parti, alors que je viens de déclarer le contraire. Les centrales au gaz font bien entendu partie de notre mix énergétique.

01.44 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Ik ben gewoon blij dat de heer De Roover bevestigt dat zijn partij evengoed gascentrales zal bouwen. Als ik bepaalde communicatie zie of hoor van uw partij, dan lijkt het te gaan om een keuze tussen kerncentrales en gas. Men wekt dan de indruk dat ze allemaal zullen openblijven. Dat is niet zo. U gaat evengoed gascentrales bouwen.

Er zijn verschillende scenario's, met de twee of zonder de twee kerncentrales. De heer Wollants heeft het gezegd. Ik verwijs naar de

01.44 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Je suis heureux que M. De Roover rectifie ici aujourd'hui la communication de son parti, laquelle laisse sous-entendre qu'il s'agit de choisir entre l'énergie nucléaire ou le gaz.

Il ressort d'une étude d'EnergyVille

studie van het onafhankelijke EnergyVille. Daarin staat dat men, of men het nu doet of niet, ongeveer dezelfde capaciteit zal moeten bouwen. Laat ons daar dus gewoon eerlijk over zijn, dan kunnen we afsluiten.

Op zich zullen er gascentrales moeten worden gebouwd, samen met hernieuwbare energiebronnen, en zijn we het daar eigenlijk over eens.

01.45 **Reccino Van Lommel** (VB): Mevrouw de voorzitster en collega's, sta mij toe te zeggen dat ik dit een zeer intellectueel oneerlijk debat vind. In de politiek bestaan woorden eigenlijk niet, of zijn zo goed als niets waard. Het was immers premier De Croo die in de aanloop van de onderhandelingen nog heel duidelijk overal is gaan vertellen dat de twee jongste kerncentrales nog langer moesten openblijven. Nu hoor ik daarnet de partijvoorzitter van de premier zeggen dat ze veertig jaar oud zijn en zich afvragen wat voor zin het nog heeft.

Wel, mijnheer Lachaert, ik wil u even herinneren aan het feit dat men overal in de wereld waar kerncentrales bestaan een levensduurverlenging als een zeer aanvaardbare optie aanziet en zelfs uitvoert. Ik zie hier mensen nee knikken, maar het is gewoon waar.

Als u studies van EnergyVille citeert, dan moet u dat op de juiste manier doen. Ik heb hier ook een aantal keren iets horen zeggen over importafhankelijkheid. Ik vind dat jullie toch wel bijzonder hypocriet zijn in dat debat. Herhaaldelijk heeft mevrouw Van der Straeten gezegd dat import van groene energie goedkoop is, tot wanneer de gebouwen van Groen! bezet worden, wanneer Tegenstroom voor de deur staat. Dan zegt de partijvoorzitster van die minister dat we gascentrales moeten bouwen, anders krijgen we importafhankelijkheid en moeten we dure energie gaan importeren.

Met alle respect, collega's, maar waar zijn jullie in godsnaam mee bezig? Jullie zijn je gewoon aan het verstrikken in dit hele debat. Ja, jullie hebben Electrabel in het verleden moegetergd. Jullie hebben er gewoon voor gezorgd dat, wanneer in november uiteindelijk zal blijken dat de twee jongste kerncentrales open zullen moeten blijven, die mogelijkheid zelfs niet meer bestaat.

Dat is heel triest.

Collega's van de meerderheid, ik begrijp bijgevolg ook wel dat een en ander gisteren niet werd vernoemd in de State of the Union. Jullie hebben goed in de handen gewreven. Kernenergie was immers van meet af aan een groot dogma. U wilt liever met gascentrales CO_2 de lucht inblazen. U wilt bij wijze van spreken morgen eerst alle bedrijfswagens verplicht vergroenen, om daarna zelf hypocriet de CO_2 van de gascentrales de lucht in te blazen.

Laat ons vooral ernstig zijn. Met die verhaaltjes komen jullie niet meer weg bij de bevolking.

qu'environ une même capacité de centrales au gaz devra être développée, que l'on opte pour la fermeture ou le maintien en activité de deux centrales nucléaires.

01.45 **Reccino Van Lommel** (VB): Les mots semblent avoir perdu toute valeur dans ce débat empreint de malhonnêteté intellectuelle. Alors que lors des négociations en vue de la formation du gouvernement, M. De Croo affirmait encore que les deux centrales nucléaires les plus récentes devaient rester en activité, le président de son parti se demande aujourd'hui quel est l'intérêt de continuer à faire tourner des centrales construites il y a 40 ans. Or, dans le monde entier, la prorogation de la durée de vie des centrales nucléaires est envisagée, voire mise en œuvre.

La ministre Van der Straeten a affirmé ici à plusieurs reprises que l'importation d'énergie verte est peu coûteuse. Toutefois, lorsque l'organisation Tegenstroom occupe le siège de Groen, la présidente de son parti déclare soudainement qu'il faut construire des centrales au gaz afin d'éviter de devoir importer de l'énergie au prix fort.

S'il apparaît en novembre qu'on doive maintenir, malgré tout, les deux dernières centrales nucléaires, on n'y parviendra plus parce que la société Electrabel ne sera plus disposée à coopérer en ce sens.

La suppression de l'énergie nucléaire est devenue le dogme du gouvernement. Celui-ci impose le verdissement des voitures de société mais continue lui-même à rejeter des tonnes de CO_2 dans l'atmosphère par le biais de ses centrales au gaz.

01.46 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, bij de themadebatten is er ongetwijfeld nog ruimte, om bepaalde zaken te

01.46 **Peter De Roover** (N-VA): Le gouvernement annonce une

verduidelijken. De heer Lachaert vraagt dan misschien naar ons standpunt over gascentrales.

Ik kom nu bij de hervormingstrein en de regering van de hervormingen. Dat wordt door u nu verkocht als een symfonie. Het klopt, de eerste drie tonen zitten in uw beleidsverklaring. Daar eindigt het echter ook mee. Het gaat om *un parfum* van hervormingen. Dat zit erin. Het gaat om heel erg voorzichtige aanzetjes. U hebt immers ambitie, maar geen slagkracht. Wij zien een hele reeks, namelijk een dertigtal, maatregelen, waarbij in iedere maatregel te merken is dat de regering wel wil, maar niet mag.

De regering zal 'responsabiliseren'. Dat zijn echter peanuts. Het gaat in de richting van het interessante. U hebt mogelijks gegrasduind in onze voorstellen ter zake. Dat doet uw meerderheid wel meer. U weet dat hier in bepaalde commissies het gebruikelijk is om goede wetsvoorstellen van ons om te zetten in amendementen van uw eigen fracties, om zodoende de pluimen op uw hoed te steken. Spijtig genoeg hebt u hier iedere keer slechts de eerste paragraaf van onze voorstellen gelezen. Daar hebt u een streep onder getrokken. De meerderheid heeft immers gemerkt dat de regering een heel jaar naar links is gereden en er nu geen economische bocht naar rechts kan worden gemaakt. Van die bocht kan geen sprake zijn. De routeplanner van de regering staat dat niet toe.

Over de responsabilisering wil ik nog het volgende meegeven. Mocht u op het pad waarnaar u kijkt, ook bewegen, dan hadden wij misschien een aantal interessante doorbraken kunnen realiseren. Spijtig genoeg is het gebleven bij te weinig, te laat, te miniem.

Dat merkt men ook bij andere dingen. U gaat de partijfinanciering aanpakken, een verschil van 1,1 %. U zal het voorstel dat we hier hebben ingediend niet goedkeuren, want dat ging verder. U zou de beroepssporters aanpakken. De heer Joris Vandenbroucke heeft de aanval ingezet, is langs links doorgebroken, heeft de bal naar het centrum gebracht en de heer Frank Vandenbroucke heeft hem tegen de paal gekopt. De bal rolt nu terug het veld in. Mijnheer Vandenbroucke, u zal straks waarschijnlijk uitgebreid tussenkomen over dat thema, om toe te lichten met hoeveel succes uw tussenkomst is gehonoreerd.

symphonie de réformes, mais celle-ci se résume en fait à quelques premières notes très prudentes. L'exécutif nourrit de grandes ambitions, mais manque de force de frappe.

Il entend "responsabiliser" et, dans ce cadre, s'est manifestement plongé dans les propositions de loi déposées par mon parti, mais il ne parvient malheureusement jamais à dépasser le premier paragraphe. Dès sa mise à l'eau, le gouvernement a navigué en direction de la gauche et n'entame, pas plus aujourd'hui qu'hier, aucun virage à droite. Il n'a réalisé aucune percée; tout a un goût de trop peu, trop tard et trop insignifiant.

La réforme prévue du financement des partis est moins bien ficelée que celle inscrite dans notre proposition de loi et les mesures prises à l'encontre des sportifs de haut niveau ne sont que symboliques.

01.47 **Joris Vandenbroucke** (Vooruit): De N-VA is een van de weinige partijen die nog altijd geen voorstel heeft neergelegd over die problematiek. Bent u het dan niet eens met het voorstel dat de regering doet om die onrechtvaardigheid uit het systeem te halen, om ervoor te zorgen dat wie meer verdient effectief meer bijdraagt?

01.47 **Joris Vandenbroucke** (Vooruit): La N-VA est l'un des seuls partis à ne pas encore avoir présenté de proposition pour les sportifs de haut niveau. Est-elle opposée à la proposition du gouvernement de faire contribuer les sportifs de haut niveau de manière raisonnable?

01.48 **Peter De Roover** (N-VA): In vergelijking met waar u naartoe wilde, is het toch maar een klein stapje. Toch zijn we daar absoluut voorstander van. Dat kan echter niet als een meerinkomst voor de overheid worden beschouwd. Daar scheiden onze wegen wel. U vindt immers dat de overheid niet groot genoeg kan zijn terwijl wij stellen dat de burger niet genoeg geld kan krijgen. Daar zit het verschil tussen u en ons. We zijn het er wel helemaal over eens dat het

01.48 **Peter De Roover** (N-VA): Le système est injuste et il faut y remédier, mais le gouvernement ne fait qu'un tout petit pas. Pour Vooruit, les pouvoirs publics ne peuvent pas être suffisamment importants, tandis que pour nous,

systeem onrechtvaardig was. Hopelijk wordt uw ambitie nog iets verder ingevuld dan die eerste stappen. Een belastingingreep is niet per definitie fout indien die wordt omgezet in het belonen van de mensen die tot vandaag veel te hoge belastingen aangesmeerd krijgen. Dat is de oefening waarin we elkaar hopelijk kunnen vinden.

le citoyen doit recevoir bien plus d'argent. Une intervention fiscale peut être pertinente si elle est utilisée pour les personnes qui doivent payer trop d'impôts.

01.49 **Joris Vandenbroucke** (Vooruit): Om het bij muzikale termen te houden, u hebt het altijd over symfonieën maar ik heb van u nog geen begin van partituur gezien over wat er moet gebeuren inzake de hervorming van de fiscaliteit van topsporters. Deze regering gaat op zoek naar 43 miljoen euro. Waar ligt de lat voor de N-VA? Hoe denkt u die te bereiken? Ik heb nog geen solsleutel gezien, nog geen enkele noot, niets! Wij hebben een beslissing genomen!

01.49 **Joris Vandenbroucke** (Vooruit): La N-VA n'a encore formulé aucune proposition sur la réforme de la fiscalité applicable aux sportifs de haut niveau. Le gouvernement élabore un régime pour un montant de 43 millions d'euros.

01.50 **Peter De Roover** (N-VA): Mensen die dit Huis niet kennen, zouden daar misschien intrappen. Elk voorstel dat de N-VA indient, op alle terreinen, wordt gewoon met de ogen dicht weggestemd. Men leest het niet eens, men is er niet mee bezig. Als het een goed voorstel is, wordt het overgenomen met een amendement van uw meerderheid. Uw eigen falen wordt dan verborgen met de vraag waarom wij geen voorstel ingediend hebben.

Mijnheer Vandenbroucke, wij dienen hopen voorstellen in. U kent echter het lot van al die voorstellen. Jullie stemmen consequent stalinistisch tegen want de N-VA mag op geen enkel ogenblik gesteund worden, ook niet wanneer wij een voorstel indienen dat eenieders steun geniet. U zit niet ver van diegene die dat veto heeft gesteld.

01.50 **Peter De Roover** (N-VA): Mais quel sort réserve-t-on aux propositions que nous formulons ici? Personne ne les lit et elles sont écartées aveuglément. Dans le meilleur des cas, la majorité les transforme en amendement afin de camoufler ses propres échecs. C'est la règle stalinienne: la N-VA ne peut être soutenue, même si tout le monde est d'accord avec notre proposition.

01.51 **Joris Vandenbroucke** (Vooruit): Die kritiek slaat werkelijk nergens op. Van wanneer dateren de voorstellen van de verschillende samenstellende delen van de vivaldiregering? Die dateren van voor de vorming van deze regering. Wij hebben samengewerkt om een oplossing te vinden.

U vindt het allemaal niet goed genoeg. Wat is dan uw voorstel? Waar ligt uw lat? Waar is uw partituur? Ik heb nog altijd geen antwoord gekregen op mijn vraag.

En toen werd het stil…

01.51 **Joris Vandenbroucke** (Vooruit): Toutes les propositions relatives à ce dossier datent d'avant la formation du gouvernement. Nous en avons fait une seule proposition. Pour M. De Roover, c'est insuffisant, mais quelle est donc sa proposition?

01.52 **Peter De Roover** (N-VA): Nee, mijn micro ging niet aan. Heel vreemd.

Ik stel dat dit, in tegenstelling tot wat u al weken en maanden toetert, toch wel ondermaats is en u vraagt wat wij zouden doen.

U faalt want u zit in deze meerderheid, wij niet. Wij kunnen jammer genoeg alleen vaststellen dat wat u hebt voorgesteld ondermaats is.

Mevrouw de voorzitster, de klok is onbarmhartig. (…)

01.52 **Peter De Roover** (N-VA): J'affirme que la proposition finale est beaucoup moins substantielle que ce que claironne la majorité depuis des mois.

De voorzitster: Ook de heer Anseeuw heeft het woord gevraagd, en daarna wordt de klok (…)

01.53 **Peter De Roover** (N-VA): Ik meen dat het halfweg gewijzigd is.
(…)

01.54 **Björn Anseeuw** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, een feitelijke rechtzetting van wat hier wordt geïnsinueerd. Wij hebben in het begin van deze legislatuur inderdaad de kans gehad om over de partijgrenzen heen, met alle partijen die daartoe bereid waren, te spreken over de topsport en de bijdragen die zij moeten leveren. Wij waren daar ook toe bereid.

Er is effectief een werkgroep geweest waarin wij een aantal voorstellen hebben geformuleerd, maar het is zo dat, toen de vivaldiregering werd gevormd, de meerderheidsrangen zich sloten en de wil om daarvoor met ons samen te werken onbestaande was. Dan kunnen wij daarvan alleen maar akte nemen.

U moet hier echter niet de indruk wekken dat wij nooit voorstellen hebben geformuleerd. We hebben deel uitgemaakt van een werkgroep tot op het moment dat jullie het nodig vonden om ons daarvan uit te sluiten. Dat is jullie verantwoordelijkheid, niet de onze. Wij zijn altijd bereid geweest om mee te werken en hebben dat ook heel actief gedaan, zolang wij daartoe de kans kregen. Wij hebben wel degelijk voorstellen geformuleerd.

U moet nu niet trachten het tegendeel te suggereren, mijnheer Vandenbroucke. De waarheid heeft ook haar rechten.

01.54 **Björn Anseeuw** (N-VA): Il est vrai qu'au début de la présente législature, il existait un groupe de travail où chaque parti qui le souhaitait pouvait exprimer son opinion à propos des contributions fiscales des sportifs professionnels. Lorsque la coalition Vivaldi est entrée en fonction, la volonté de coopérer avec notre parti semble toutefois s'être soudainement évanouie. Nous avons formulé des propositions, mais nous avons été exclus du groupe de travail. Nous avons été particulièrement actifs dans ce dossier et M. Vandenbroucke ne doit pas se hasarder à suggérer le contraire.

01.55 **Peter De Roover** (N-VA): Dat lijkt een gangbare zaak te zijn. Eerst zegt men dat we niet binnen mogen, dan zegt men dat het een schande is dat we niet binnen zijn gekomen.

Ik kom dan bij het uitgebreide thema waarover niets is gezegd, het gat in de State of the Union.

Ten eerste, het siert u, gezien de trackrecord van uw regering van de voorbije maanden, dat u niet meer spreekt over politieke vernieuwing. We hebben gezien wat daarvan gekomen is. U hebt twee letters veranderd. U hebt daar eigenlijk politieke vernieling van gemaakt, democratisch gezien. U hebt het wijs geacht om dat woord in deze State of the Union achterwege te laten, dat realisme hebt u toch aan de dag gelegd. Dat is terecht, want u zou daarover weinig eerbare dingen hebben kunnen zeggen. Dat is dus terecht niet genoemd.

Ook over de bestrijding van fake news wordt niet meer gesproken. Ik hoop dat u op dat vlak terug aan de kant van de vrije meningsuiting gaat staan, maar ik zie de heer Van Quickenborne zijn sheriffwenkbrauwen fronsen. Hij denkt waarschijnlijk: u denkt toch niet dat ik mensen niet ga vervolgen. Dan hebt u buiten mijn beleidslijn gerekend, ik zal die kans niet laten liggen. Het is alleszins niet meer in de State of the Union terechtgekomen. Ik ben benieuwd of de heer Van Quickenborne ons toch nog de mond zal proberen te snoeren.

De *fitnote* komt er niet in voor. Die is gesneuveld. Zelfs het idee van een *fitnote* staat er niet in, op zijn best genomen staat er iets in dat er in de verte mogelijk op zou kunnen lijken, wanneer de sociale partners overeenstemming vinden. Dit is een interessant gegeven in de State of the Union en in de teksten: als de sociale partners een aantal overeenstemmingen vinden, zal men dingen gaan doen.

Ik meen dat de heer Van Quickenborne gisteren op televisie zei, met zijn kenmerkende forsheid, dat de regering zal beslissen als de

01.55 **Peter De Roover** (N-VA): Il s'agit effectivement d'un rituel: on nous interdit l'accès puis on nous blâme pour notre absence.

Si la déclaration de politique générale ne contient aucune référence au concept de "renouveau politique", c'est à juste titre, du reste, puisque le gouvernement ne fait rien à cet égard. Compte tenu des résultats enregistrés ces derniers mois dans ce domaine, il est effectivement préférable que l'exécutif garde le silence à ce sujet.

On ne parle plus non plus de la lutte contre les infox. J'espère dès lors que le gouvernement s'est de nouveau rangé du côté des défenseurs de la liberté d'expression. Je suis curieux de savoir si le ministre Van Quickenborne essayera tout de même encore de nous réduire au silence.

Plus question, non plus, de la *fit note.* Dans le meilleur des cas, on trouve quelque chose qui y ressemble, à condition que les partenaires sociaux s'accordent sur le sujet. Hier, le ministre Van Quickenborne a déclaré avec

sociale partners niet tot een akkoord komen. Dat zou iets nieuws zijn, dat de regering dan zou beslissen. Want die forsheid stelt hij wel tentoon wanneer de camera's draaien, maar stelt men niet tentoon in het beleid. Daar zien wij niets van die forsheid, omdat men natuurlijk alleen maar sociale akkoorden kan bevestigen wanneer daar de klassieke zak geld naast gelegd wordt, de smeerolie van elk sociaal akkoord.

Mevrouw de voorzitster, de heer Lachaert vraagt het woord, want hij wil waarschijnlijk bevestigen wat ik hier zeg. Ik zeg namelijk eigenlijk hetgeen hij reeds jaren vertelt, namelijk dat sociale akkoorden doorgaans ten koste gaan van de schatkist. Daarin waren wij steeds bondgenoten, collega Lachaert, ik vermoed dat u dat nog bent.

01.56 **Egbert Lachaert** (Open Vld): Mijnheer De Roover, u gooit een aantal zaken op een hoop. Het was trouwens een zeer goed interview van collega Van Quickenborne gisteren in *Terzake*. Als het gaat over arbeidsmarkt is het logisch dat men spreekt met de sociale partners, dat is niet meer dan normaal. Uiteindelijk moeten zij het uitvoeren.

In het hele menu betreffende arbeidsmarkt zitten heel veel zaken die de regio's zullen kunnen doen. Dat wordt een zeer goede zaak voor collega Crevits en de Vlaamse regering. Er wordt ingegaan op veel van de vragen die de Vlaamse regering aangaan.

Voor het federale deel werd inderdaad als methode gekozen - en dat is geen slechte methode - om eerst in overleg te gaan met het sociaal overleg als het gaat over flexibiliteit op de werkvloer, over het creëren van autonomie, om mensen meer eigen tijd te laten indelen. Het moet dan gaan om een constructief overleg. Dat vermijdt veel clashes en veel geruzie en voorkomt bovendien dat beslissingen soms uiteindelijk geen uitvoering krijgen. Dat kennen wij uit de vorige regering. Wij waren soms heel ambitieus, hadden een clash en uiteindelijk kwam er niets van.

U gooide twee zaken op een hoop. U hebt het over de arbeidsmarkt en de opmerking van collega Van Quickenborne gisteren enerzijds en anderzijds over de arbeidsongeschiktheid. Daarmee bent u eerst begonnen. Het is geen theoretisch en beperkt verhaal, want het plan dat collega Vandenbroucke op tafel legt, is een heel duidelijk engagement en dat heeft niets te maken met de sociale partners.

Naast een ziektebriefje kijken wij naar wat mensen wel nog kunnen en we beoordelen dat. Werknemers die tien weken afwezig zijn wegens arbeidsongeschiktheid, zullen worden geholpen door mensen die hen actief begeleiden. Ze zullen moeten noteren wat ze nog wel kunnen. Noem het een *fitnote* of iets anders, maar het is een document waarin we registreren wat werknemers nog kunnen en we zullen hen op een positieve manier begeleiden naar werk dat ze wel nog kunnen doen.

Dat engagement is niet vaag, maar wel heel concreet. Er staan daar ook duidelijke budgetten tegenover en ook duidelijke sanctiemechanismen voor wie dat niet wil doen. Ik denk dat ik nog nooit een plan met een dergelijke ambitie om stappen vooruit te zetten, heb gezien van een minister van Volksgezondheid.

01.57 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer Lachaert, zoals ik daarnet heb gezegd, als u het hebt over het stukje symboliek, dan kan men

véhémence dans l'émission *Terzake* que "s'ils n'y parviennent pas, le gouvernement décidera". Ce serait une première, car si le ton joué par la Vivaldi est souvent *forte*, ses actes politiques le sont nettement moins. Le gouvernement ne conclut d'accord que s'il peut engager un paquet d'argent, car c'est ce qui met de l'huile dans les rouages de tout accord social.

01.56 **Egbert Lachaert** (Open Vld): M. De Roover mélange de nouveau tout. Il est évident que les partenaires sociaux doivent être associés à la politique du marché de l'emploi, puisqu'ils devront l'exécuter. De nombreuses compétences en matière de marché de l'emploi relèvent des régions, et nous avons répondu à leurs attentes sur de nombreux points. Pour l'aspect fédéral, nous choisissons de d'abord consulter les partenaires sociaux, notamment au sujet de la flexibilité sur le lieu de travail et de la création d'une certaine autonomie concernant les horaires de travail. Cela évite que des conflits mènent au classement sans suite d'un dossier particulier pour cause de blocage.

L'incapacité de travail, c'est autre chose. Le ministre Vandenbroucke a un plan clair et ambitieux, qui n'a aucun lien avec les partenaires sociaux. Un document précisera ce que les gens sont encore en mesure de faire. Ils seront accompagnés activement dans la recherche d'un emploi adapté à leurs capacités. Ce n'est pas un engagement aux contours imprécis, mais un engagement concret, avec des budgets définis et des mécanismes de sanction.

01.57 **Peter De Roover** (N-VA): Je cerne bien l'ambition, mais pas

daarin toontjes van de symfonie terugvinden, opnieuw onder het motto "we hebben ambitie, maar niet de slagkracht".

Die responsabilisering, waarover u het hebt, is in alle onderdelen bijzonder mager. Men moet echt voluntaristisch zijn om te geloven dat de responsabilisering fundamenteel een omslag zal brengen en daadwerkelijk zal leiden tot wat we willen, namelijk een verhoogde tewerkstellingsgraad. Ik heb daar mijn gerede twijfels bij, maar de toekomst zal dat moeten uitwijzen.

le levier. La responsabilisation est très maigre et il est difficile de croire que tout cela aboutira à ce dont nous avons urgemment besoin: augmenter le taux d'emploi.

01.58 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer De Roover, ik wil even inpikken op het woord symboliek, dat u zopas hebt gebruikt.

De Vlaamse regering heeft 29 maatregelen gevraagd op het federale niveau, ter tegemoetkoming. In ons federaal regeerakkoord stond reeds, vooraleer die vraag was gesteld, dat wij de intentie hebben om tegemoet te komen aan de regio's, zodat zij beleid op maat kunnen maken en efficiënt kunnen inspelen op de belangrijke verschillen op sociaal-economisch vlak in ons land. Een van die maatregelen, ook zeer uitdrukkelijk en terecht door de Vlaamse regering gevraagd, is de re-integratie van werknemers die deels of geheel arbeidsongeschikt zijn. De Vlaamse regering, met de Vlaamse administratie, heeft haar nota's zeer goed voorbereid. In de nota's over die maatregel wordt onder meer gesteld dat het mogelijk moet zijn om, alleen in Vlaanderen, in 2023 reeds minstens 10.000 re-integratietrajecten op te starten. Noemt u dat symboliek?

Daarnaast zijn nog talrijke andere maatregelen van kracht. Jaren geleden zeiden we dat de taxshift jobs opleverde. Welnu, we zorgen daar nu ook weer voor, weliswaar niet in dezelfde grootteorde, maar toch van een belangrijke omvang. Onze maatregelen leveren jobs op en zijn dus meer dan alleen symbolisch.

Nog tal van andere regionale maatregelen worden door de Vlaamse regering gevraagd, waaraan wij tegemoetkomen en die telkens jobs zullen opleveren. Dat zijn geen woorden, maar daden. Om uw termen te gebruiken, dat is slagkracht.

01.58 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Le niveau fédéral avait l'intention de répondre aux besoins des régions, ce que nous avons effectivement fait. Elles peuvent à présent élaborer une politique sur mesure. La Flandre avait explicitement demandé d'agir en faveur de la réintégration des personnes en incapacité de travail partielle ou totale. Les nouvelles mesures permettront de lancer au minimum 10 000 trajets de réintégration en 2023. Cela ne serait-il donc que symbolique? Il y a, par ailleurs, toute une série d'autres mesures devant mener à la création d'emplois. Outre les discours, je vois donc de véritables actes et un important levier.

01.59 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mijnheer De Roover, u hebt het, ten eerste, over symboliek, maar in het betoog dat ik straks zal houden, zal ik aantonen dat al die beslissingen van de vivaldiregering helemaal geen symboliek zijn. Ik vraag mij echter af hoe u erin slaagt om nog meer naar rechts door te duwen. U hebt het over sancties. Volgens mij weet u niet hoeveel tegemoetkoming een langdurig zieke tegenwoordig gemiddeld krijgt. Niemand weet dat hier. Het gaat om 900 euro. De sanctionering bestaat erin dat daarvan 2,5 % wordt ingehouden wanneer iemand niet wil meewerken. Die 2,5 % maakt het verschil tussen een of twee dagen al dan niet eten voor de betrokkenen. Met N-VA noemt u dat een symbolische maatregel. Hoe durft u? Bovendien, onder de Zweedse regering hebt u het zelf niet aangedurfd om die maatregel door te voeren. Nu ze wel voorligt, klaagt u aan dat het maar symboliek is.

Ten tweede vernoemt u het sociaal overleg. Er is echter helemaal geen sociaal overleg. Minister Van Quickenborne gaf in die zin gisteren een heel goed interview, althans heel duidelijk, zonder pseudoantwoorden of gedoe over de State of the Union, maar met duidelijke uitspraken ten gronde.

01.59 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Comment M. De Roover parvient-il à tendre encore davantage vers la droite? Personne ne semble connaître ici le montant de l'allocation moyenne versée à un malade de longue durée. Il s'agit de 900 euros. Une retenue de 2,5 % pour non-coopération signifie, pour les intéressés, une différence égale au fait d'avoir ou non à manger pendant un à deux jours. Comment la N-VA ose-t-elle qualifier cette mesure de symbolique, alors qu'elle n'a jamais osé l'instaurer sous sa coalition suédoise?

Il n'est aucunement question de concertation sociale. Contraire-

Kan bevestigd worden dat na zes maanden sociaal overleg al die dossiers zoals vierdagenweek, e-commerce enzovoort automatisch terug naar de regering komen en de regering de knoop zal doorhakken? *(Een lid zegt duidelijk maar zonder micro "nee")*

Wij, het werkvolk, weten wat dat wil zeggen, Vivaldi die de knoop doorhakt. 0,4% loonnorm dat krijgt men als de regering de knoop doorhakt na sociaal overleg. Mijnheer De Roover, er zal geen sociaal overleg zijn. Als het patronaat na zes maanden weet dat Vivaldi sowieso de knoop zal doorhakken, gebeurt er juist hetzelfde als met de loonnorm. Stop met uw *fake news*. Hier zal geen sociaal overleg zijn en u gaat nog meer naar rechts. Het is ongelooflijk hoe de N-VA geen enkele voeling meer heeft met het werkende volk.

ment à la déclaration de politique générale, le ministre Van Quickenborne a au moins été clair hier dans *Terzake*. Peut-on confirmer qu'après six mois de concertation sociale, les dossiers relatifs à la semaine de quatre jours et à l'e-commerce, notamment, reviendront automatiquement sur la table du gouvernement, qui tranchera, comme ce fut le cas pour la norme salariale de 0,4 %?

Il est tout bonnement incroyable de constater à quel point la N-VA a perdu tout contact avec le monde des travailleurs.

01.60 **Björn Anseeuw** (N-VA): De heer Verherstraeten en de heer Lachaert alludeerden al meermaals op dat pakket van het arbeidsmarktbeleid. Over alles wat ook maar enigszins activerend zou kunnen zijn en daarin zit, nog los van het feit dat daar geen fundamentele hervormingen in zitten, en over alles wat gevraagd wordt door de Vlaamse regering, staat in het akkoord dat nu voorligt dat er nu niet wordt beslist, dat het wordt doorgeschoven naar de sociale partners, of dat er nog eens overlegd zal worden. Waarom moet er nu nog altijd overlegd worden over 29 heldere vragen die de Vlaamse regering en mevrouw Crevits als minister van werk maanden geleden al hebben voorgelegd aan deze federale regering? De boodschap die mevrouw Crevits krijgt van deze federale regering is dat ze er nog eens over zal praten. Daar gebeurt dus eigenlijk niks mee. Deze federale regering lacht mevrouw Crevits, en daarmee de Vlaamse regering, uit in haar gezicht. U hier op de borst kloppen dat er van alles inzit…..Voor de eerste tot de laatste maatregel die ook maar activerend kan zijn in dit voorliggend akkoord, is beslist om nu niet te beslissen maar om erover te spreken met de sociale partners, die het maar moeten uitvissen, of er zal nog eens worden gebabbeld met de regionale overheden. Er is vandaag dus niks beslist.

Een aantal andere partijen hebben er wel voor gezorgd dat alles dat te maken heeft met extra uitgaven onverkort doorgaat. Dat wordt wel degelijk wel al vandaag beslist. Dat is een grote discrepantie. Het enige wat hier nog activerend zou kunnen zijn, is pure symboliek. Als iemand een ziekte-uitkering van 900 euro krijgt en na 2,5 maanden weigert om een formulier in te vullen, wordt er 18 euro afgetrokken. Bij een uitkering van 1.600 euro wordt er 40 euro afgenomen.

Als men het formulier niet wil invullen, waarom zou men dat formulier dan voor 18 euro wel invullen en wel gaan werken? Dit is pure symboliek. Het principe is verdedigbaar, maar de uitvoering ervan – tenminste zoals die is aangekondigd – is zonder enige betekenis.

01.60 **Björn Anseeuw** (N-VA): Toutes les mesures qui pourraient avoir un quelconque effet d'activation ou toutes les demandes du gouvernement flamand sont renvoyées par l'accord conclu à une concertation entre les partenaires sociaux ou à une consultation ultérieure avec les autorités régionales. Il y a des mois, la ministre Mme Crevits a soumis 29 questions limpides au gouvernement fédéral, en pure perte. Le gouvernement fédéral se moque de la ministre et de l'exécutif flamand.

Plusieurs autres partis ont obtenu, en revanche, l'adoption sans réserves de toutes les mesures générant des dépenses supplémentaires. La seule mesure d'activation potentielle pour les bénéficiaires d'une allocation de 900 ou de 1 600 euros relève de la pure symbolique. Si après 2,5 mois, le bénéficiaire d'une indemnité de maladie de 900 euros refuse de remplir un formulaire, il percevra 18 euros de moins. La déduction monte à 40 euros pour une allocation de 1 600 euros. Pourquoi quelqu'un qui refuse de remplir le formulaire le ferait-il pour 18 euros et irait-il travailler?

01.61 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mevrouw de voorzitster, ik nodig de heer Anseeuw toch uit om de maatregelen die getroffen zijn en die wel beslist zijn, ook los van het sociaal overleg, er eens goed op na te lezen. Dan zult u zien dat de zopas genoemde re-integratie

01.61 **Servais Verherstraeten** (CD&V): M. Anseeuw devrait lire attentivement les mesures qui ont été décidées, également celles qui

erin is vermeld. Ook zijn er beslissingen genomen over bijvoorbeeld vrijstellingen van beschikbaarheid om opleidingen te volgen, of de harmonisering van de RSZ-statuten in de maatwerkbedrijven. Er zijn dus heel veel beslissingen genomen. Ze zullen jobs opleveren en een win-winsituatie zijn voor zowel de mensen als het gewestelijke niveau en het federale niveau. Zo hoort politiek te zijn.

n'ont pas fait l'objet d'une concertation sociale. La réintégration y figure. Par ailleurs, des décisions ont été prises concernant les dispenses de disponibilité sur le marché de l'emploi pour suivre des formations et il y a l'harmonisation des statuts ONSS dans les entreprises de travail adapté. Grâce à ces décisions, des emplois seront créés et elles constituent une solution gagnant-gagnant aussi bien pour les citoyens que pour les niveaux régional et fédéral.

01.62 **Anja Vanrobaeys** (Vooruit): Mevrouw de voorzitster, ik betreur dat er altijd in termen van symboliek wordt gesproken. De maatregelen waarover wel beslist is, zijn maatregelen voor mensen met een handicap die soms echt graag willen gaan werken. Ze durven echter het risico niet te nemen omdat ze het misschien niet aankunnen. Ze willen het eens uittesten, maar dreigen dan hun uitkering te verliezen. Er zijn heel concrete maatregelen genomen om die mensen opnieuw kansen te geven, het eens uit te testen, zonder dat ze onmiddellijk worden gestraft met een lager inkomen. Hetzelfde geldt voor langdurig zieken. Ik ken persoonlijk mensen die na een kankerbehandeling smeken om opnieuw aan de slag te gaan. Alleen moeten ze zelf naar honderd nummers bellen om na te gaan hoe dat concreet in zijn werk gaat. Er ligt een afgewerkt plan klaar om hen te coachen en te begeleiden zodat ze zich daarover geen zorgen hoeven te maken. Ze zullen worden gecoacht zodat ze opnieuw op hun tempo aan de slag kunnen geraken. Wat is daarvan de symboliek als we mensen concreet op weg kunnen helpen?

01.62 **Anja Vanrobaeys** (Vooruit): Je regrette que le mot "symbolique" revienne sans cesse. Les mesures décidées pour les personnes handicapées leur offrent de nouvelles opportunités concrètes. Elles peuvent faire un essai sans être directement sanctionnées par une diminution de leur allocation. Il en va de même pour les malades de longue durée, par exemple des personnes ayant subi un traitement contre le cancer qui ne demandent pas mieux que de reprendre le travail. Un plan a été finalisé pour que ces personnes soient accompagnées par un coach de retour, sans avoir à se soucier des tracasseries administratives. Ainsi, elles pourront reprendre la vie active à leur rythme.

01.63 **Peter De Roover** (N-VA): Ik denk dat de heer Anseeuw daarnet alles goed heeft samengevat. Als relatieve centrumvleugel van deze regering hebt u een aantal intenties in het akkoord gekregen en de concrete afspraken heeft de linkerzijde in het akkoord gekregen. Dat is het verhaal van de State of the Union en van deze begrotingsoefening. Het blijft pover en vaag als we het hebben over een activeringsbeleid, maar we wachten natuurlijk op de cijfers. *The proof of the pudding is in the eating*. We zullen dus nog zien wat er daadwerkelijk uit de bus komt.

Tot hiertoe is, in elk geval voor wat de jobcreatie betreft, de snelle heropleving van de wereldeconomie een bondgenoot. Gelukkig maar, voor ons allen. We moeten de conjunctuur dankbaar zijn, want het gedeelte dat u er met uw maatregel bovenop doet, is onbeduidend.

U hebt het in uw beleidsverklaring vreemd genoeg niet over de pensioenen. U bent stout geweest, minister Lalieux, en wordt nu op de vingers getikt. Op 1 september hebt u gedaan wat u hebt aangekondigd. U zou met een pensioenplan komen en hebt daar

01.63 **Peter De Roover** (N-VA): Les partis centristes du gouvernement (et c'est tout relatif) ont obtenu plusieurs intentions dans l'accord, tandis que la gauche a obtenu des accords concrets. Les passages ayant trait à la politique d'activation sont pauvres et vagues, mais nous attendons les chiffres. Nous verrons bien ce qu'il en ressort réellement.

Jusqu'ici, la reprise rapide de l'économie mondiale est positive pour la création d'emplois, mais la mesure du gouvernement reste minime.

Venons-en aux pensions. La

vriend en vijand mee verrast. De heer Lachaert had het echter wel zien aankomen en dacht een schot voor de boeg te lossen. Voorts bleef het stil. De premier zei dat het voor het najaar was. Intussen is het oktober, maar wordt er in de State of the Union met geen woord over gerept. Dat is op zijn minst opvallend.

Tot besluit, weet ik niet of het van veel tact heeft getuigd om een bondgenoot en belangrijke handelspartner als Groot-Brittannië dermate te schofferen. Ik denk dat u die rancune in deze beter had moeten beheersen.

Collega's, wij hebben een State of the Union gehoord die mijns inziens vooral kan bijdragen aan ons energiedebat op het vlak van de hoeveelheid wind die eruit komt. Als wij vorig jaar het regeerakkoord hebben horen voorlezen en wij zien dat u vandaag weer zoveel wind produceert, dan blijkt dat hernieuwbaar. Als u dat volgend jaar opnieuw doet, dan weet ik niet of op die manier het woordje – het K-woord, het woord dat niet genoemd mag worden – er toch nog een impact op zal hebben.

In alle ernst, uw beleid van het voorbije jaar wordt gekenmerkt door pro-inactiviteit. Het coronabeleid heeft alle aandacht weggetrokken. Alle media hebben zich om voor de hand liggende redenen dag in dag uit geconcentreerd op het coronabeleid, maar daarmee is onderhuids niet onder de aandacht gekomen hoe de linkerzijde buiten de schijnwerpers van media en publieke opinie gescoord heeft op het vlak van inactiviteitsmaatregelen.

Enkele maanden geleden had ik een debat in *Terzake* met collega Lachaert, die toen trouwens nog in quarantaine zat. Hij zei toen: "Het klopt, tot hiertoe ging het daarover, maar vanaf nu moet dat andere luik worden aangesneden." Welnu, het zal niet voor deze keer zijn. De actieve burger, bovendien degene die vandaag actief meebetaalt voor de sociale zekerheid, betaalt ook de factuur van uw begrotingsoefening.

Het verschil met de begroting aan Vlaamse zijde is wel erg groot: geen gebakkelei, geen nachtelijk gedoe, zelfs geen pannenkoeken, maar wel een traject naar budgettaire orthodoxie zonder dat de middenklasse daarvoor moet bloeden. Dat betekent, mijnheer de premier, dat CD&V en Open Vld wel degelijk in staat zijn om een ernstig beleid te voeren, alleen niet in dit Huis met de baksteen die we PS moeten noemen aan haar enkel. Want die leidt tot immobilisme en, in uw geval, tot een gebrek aan leiderschap om met dit land een richting uit te gaan die broodnodig is. Ik vrees dat dat ook de rest van deze regeerperiode het geval zal zijn, want u bent er niet in geslaagd om herop te starten.

ministre Lalieux s'est montrée téméraire et se fait à présent rappeler à l'ordre. Le 1er septembre, elle a surpris tout le monde avec son plan de pension. M. Lachaert l'avait vu arriver et avait adressé un coup de semonce. Depuis, on n'en a plus entendu parler. Le premier ministre a déclaré que ce "serait pour l'automne", mais rien n'a été dit à ce sujet dans la Déclaration de politique générale, ce qui est pour le moins surprenant.

Il n'était, par ailleurs, pas très habile d'offenser avec rancune un allié et partenaire commercial aussi important que la Grande-Bretagne dans la Déclaration de politique générale.

La déclaration gouvernementale permettra surtout de faire avancer le débat sur l'énergie en termes de quantité d'air qu'elle déplace, tout comme la déclaration gouvernementale de l'année dernière d'ailleurs. Le processus semble donc bel et bien réellement renouvelable.

Tous les médias se sont à ce point focalisés sur la politique du covid au cours de l'année écoulée, qu'on n'a pas suffisamment souligné à quel point la gauche a réussi à faire passer sans qu'on s'en aperçoive toute une série de mesures renforçant l'inactivité. Le citoyen actif, qui cotise pour la sécurité sociale, paie aujourd'hui également la facture de cet exercice budgétaire.

Au niveau politique flamand, nous n'avons entendu ni claquements de portes ni négociations nocturnes agitées à propos du budget, mais avons vu se dessiner une trajectoire claire menant à l'orthodoxie budgétaire sans que la classe moyenne ait à en faire les frais. Le CD&V et l'Open Vld sont donc parfaitement capables de mener une politique sérieuse, à condition visiblement qu'ils n'aient pas à traîner le boulet PS. Celui-ci

conduit apparemment à l'immobilisme et à un manque de leadership de la part du premier ministre, incapable de donner à ce pays une direction dont il a pourtant grand besoin. Il en sera de même durant le reste de cette législature, puisque le premier ministre n'est *a fortiori* pas parvenu à faire prendre un nouveau départ à son gouvernement.

De **voorzitster**: Het is vijf voor twaalf. Gaan wij nog even door? Ik vraag het maar. Ik wil graag doorgaan.

La parole est au groupe Ecolo-Groen pour vingt minutes.

01.64 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, chers collègues, il y a un peu plus d'un an, dans le décorum du Parlement européen, j'avais commencé mon intervention par les mots suivants: "Nous vivons un moment important avec la mise en place de ce gouvernement, car notre pays traverse la plus grave crise depuis la Seconde Guerre mondiale au niveau sanitaire, social et économique."

Nous voici douze mois plus tard et nous pouvons affirmer que, progressivement, nous sommes occupés à sortir de cette crise sanitaire et à amorcer un important redéploiement social et économique. Cet incroyable effort collectif a pu se réaliser au prix du courage extraordinaire de l'ensemble du personnel soignant. Je veux saluer M. le premier ministre pour l'avoir rappelé hier aussi et pour avoir applaudi, à juste titre, l'ensemble du personnel soignant de première ligne. Au prix aussi d'une mobilisation sans précédent autour de la vaccination, au prix de choix budgétaires inédits, assumés, afin de soutenir les plus précarisés de la société mais aussi ceux et celles qui ont vu leur activité professionnelle s'effondrer. Au prix, enfin, d'une solidarité sans faille entre les citoyens, entre les générations, quelle que soit leur langue maternelle, quelle que soit leur Région.

En parallèle à ces défis colossaux de gestion publique, ce gouvernement Vivaldi a également réussi à boucler des réformes structurelles attendues depuis longtemps: la hausse du salaire minimum, effective dès avril prochain (70 euros bruts par mois), la mise en place de la taxation sur les comptes-titres; le refinancement de la justice, l'allongement du congé de naissance ou encore le renforcement du statut d'artiste.

Oui, cette coalition Vivaldi a concrétisé en un an un nombre important de mesures basculantes, contenues dans l'accord de gouvernement et nous nous en réjouissons.

Ces derniers mois ont également été marqués par de terribles inondations qui ont durement frappé le pays, conséquence directe du dérèglement climatique. Si, à nouveau, une solidarité exemplaire s'est développée entre nos concitoyens, de nombreuses questions subsistent malgré tout.

Des réponses doivent encore être fournies, par respect pour les

01.64 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): De gezondheidscrisis ligt nu bijna achter ons, en we vatten een grootscheepse sociale en economische relance aan. Deze indrukwekkende collectieve inspanning werd mogelijk gemaakt door de moed van het zorgpersoneel, door een ongeziene vaccinatiecampagne, door budgettaire keuzes waarmee de kwetsbaarsten en mensen wier beroepsactiviteit helemaal stilviel ondersteund konden worden, en dankzij een robuuste solidariteit tussen burgers en tussen generaties.

Deze regering heeft ook langverwachte structurele hervormingen rondgekregen, zoals de verhoging van het minimumloon, de belasting op effectenrekeningen, de herfinanciering van de justitie, de verlenging van het geboorteverlof en de versterking van het kunstenaarsstatuut.

Na de overstromingen in juli, die het gevolg waren van de klimaatverandering, volgde een hartverwarmende golf van solidariteit, maar er blijven nog vele vragen onbeantwoord.

Het werk moet worden voortgezet, in de regering en in het Parlement. Geen enkel rechtstreeks of onrechtstreeks slachtoffer zal worden vergeten.

In zijn verklaring heeft de eerste

victimes et pour les populations concernées. Le travail doit donc continuer au niveau du gouvernement et du Parlement. Notre groupe y sera particulièrement attentif. C'est un engagement fort que je souhaite prendre ici aujourd'hui. Aucune victime, directe ou indirecte, ne sera oubliée ou laissée de côté.

La lutte contre le dérèglement climatique constitue bien le défi de ce siècle. Comme vous l'avez dit, monsieur le premier ministre, il s'agit en effet d'une question de vie ou de mort. Vendredi dernier, avec le Conseil des ministres dédié au climat, cette coalition Vivaldi est passée, en un an, du gouvernement le plus vert de l'histoire de la Belgique à un véritable "gouvernement climat": réduction des émissions de CO_2 du niveau fédéral à hauteur de 233 millions de tonnes d'ici 2030, création d'un véritable centre OCAM du climat afin d'anticiper les risques et les menaces et monitoring de l'action de chaque ministre grâce à la mise en place d'un véritable budget CO_2. Un *reporting* sera notamment fait au Parlement tous les six mois. C'est inédit! On pourra concrètement voir les augmentations et les diminutions d'émissions de CO_2 dans chaque département. C'est une grande première dans l'histoire de notre pays.

Chers membres du gouvernement, cela signifie qu'à côté de la ministre Zakia Khattabi et du premier ministre, vous serez toutes et tous ministres en charge du climat. Oui, la lutte contre le dérèglement climatique passe par les finances, les affaires sociales, l'économie, la justice et l'emploi.

minister gezegd dat de strijd tegen de klimaatontregeling een kwestie van leven of dood is. Het is de uitdaging van deze eeuw. Dankzij de bijzondere aan het klimaat gewijde ministerraad van vrijdag is de vivaldiregering een echte klimaatregering geworden. De regering heeft beslist om de federale CO_2-uitstoot tegen 2030 met 233 miljoen ton te verminderen, een OCAD-centrum voor het klimaat op te richten en de follow-up van alle acties van de ministers met een CO_2-budget en een semestriële rapportering in het Parlement te verzekeren. De strijd tegen de klimaatontregeling moet inderdaad op transversale wijze gevoerd worden. Op die manier wordt elke minister een minister van Klimaat.

01.65 **Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Cher collègue, on vous attendait évidemment sur la question du climat, en votre qualité d'écologiste et au vu de la manifestation de dimanche dernier qui a rassemblé plus de 50 000 participants. Mais quand on lit la déclaration de M. De Croo, à part le constat très juste que le climat représente une question de vie ou de mort, le reste c'est plutôt de la poudre de perlimpinpin et rien de bien concret. Vous avez fait référence aux 35 mesures dans le plan de Mme Khattabi. C'est très vague. Il n'y a pas de budget pour cela. On ne connaît pas l'impact de ces mesures sur la diminution des émissions de CO_2. Mais surtout, vous promettez un milliard d'investissements pour la transition climatique en trois ans, alors que selon les calculs de l'administration elle-même, il faudrait 50 milliards par an – public/privé.

J'ose espérer que vous ne comptez pas sur 49 milliards venant du secteur privé. Je n'ai pas vu de réaction d'Inter-Environnement Wallonie (IEW) mais je vais vous citer la réaction du Bond Beter Leefmilieu.

Ik citeer de reactie van de Bond Beter Leefmilieu: "Hoewel de federale overheid nieuwe stappen zet, blijft de grote omwenteling uit. De regering laat met dit akkoord kansen liggen om de economie sneller te vergroenen. Dertien miljard aan fossiele subsidies blijft onaangeroerd."

Vous comptez investir un milliard sur une période de trois ans (digitalisation comprise). Il faut 50 milliards et vous continuez à subsidier à hauteur de 13 milliards d'euros le secteur fossile et ce, sans parler des nouvelles centrales au gaz, ce qui a été évoqué plus tôt. Je ne comprends pas comment vous comptez progresser. Aujourd'hui encore, l'Agence internationale de l'énergie (AIE) a dit que

01.65 **Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Los van de kwestie dat het een zaak van leven of dood is, die bijzonder pertinent is, is de verklaring van de heer De Croo pure windowdressing. Er zit niets concreets in. De 35 maatregelen in het plan van mevrouw Khattabi zijn vaag en niet becijferd, en men weet niet wat de impact op de CO_2-vermindering zal zijn. U belooft 1 miljard aan investeringen voor de klimaattransitie in een periode van drie jaar terwijl er volgens de berekeningen van de administratie 50 miljard nodig zou zijn!

Ik weet niet hoe u verwacht op die manier vooruitgang te boeken. Het Internationaal Energieagentschap (IEA) heeft gezegd dat we recht op een muur afstevenen, met CO_2-emissies die leiden tot een

nous allons droit dans le mur pour ce qui concerne les émissions de CO_2: elles augmentent et nous serons à 2,6 degrés d'augmentation, alors que vous savez fort bien que nous devons la limiter à 1,5 degré. Votre gouvernement (ou vos ministres) affirme toujours se baser sur la science. Mais celle-ci dit qu'il faut une réduction de 65 % des émissions de CO_2 et vous ne vous en tenez qu'à 55 %.

Finalement, vous parliez de ce fameux OCAM pour le climat. Vous aviez promis que vous iriez à Glasgow, dans quelques jours, avec un plan national. Dans ce pays, nous avons quatre ministres du Climat. Où en êtes-vous? La commission nationale Climat est un truc complètement obscur, dont nous ignorons tout, qui ne fonctionne pas. En 2013, des recommandations pour améliorer son fonctionnement avaient été émises et rien n'en a découlé. D'ailleurs, à ce sujet, *Le Soir* titrait hier ou avant-hier: "Les marcheurs pour le climat interpellent, les autorités politiques se chamaillent toujours".

Où en êtes-vous donc pour qu'avec une modification de la Constitution, la politique climatique soit refédéralisée, soit prise en main de manière centrale, et que l'on arrête avec ces chamailleries qui, si je me souviens bien, ont pris huit ans pour dresser un Plan national Énergie-Climat?

Tant que tout cela ne sera pas résolu, oui, c'est de la poudre de perlimpinpin que vous nous vendez!

01.66 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur Warmoes, je suis ravi que vous posiez autant de questions au sujet des enjeux climatiques. Je vais essayer d'y répondre très concrètement.

Le Conseil des ministres s'est réuni pour discuter spécifiquement du climat vendredi dernier, ce qui est une première – j'imagine que cela ne vous a pas échappé. De plus, les annonces auxquelles je viens de faire référence n'ont jamais été aussi ambitieuses. Bien entendu, on peut toujours estimer que cela n'est pas suffisant. D'ailleurs, en tant qu'écologiste, j'estime qu'il faut redoubler d'efforts en matière d'enjeux climatiques.

Toutefois, il est ici question de 233 millions de tonnes de CO_2 en moins à l'horizon 2030 au niveau fédéral. Il est également question, comme vous l'avez dit, de 12 à 13 millions de subsides par an inscrits au budget fédéral. Comme l'a dit la ministre de l'Environnement, l'objectif est d'arriver à un *phasing out* pour sortir progressivement de l'ensemble de ces subsides. Cela va évidemment permettre d'émettre moins de CO_2. Il y a aussi l'action menée pour soutenir les entreprises et les projets entrepreneuriaux avec la SFPI qui va avoir une vraie grille d'investissement en lien avec les objectifs climatiques.

Autrement dit, on ne va plus soutenir l'économie carbonée, les énergies fossiles. On va s'inscrire dans une toute autre logique visant à désinvestir dans celles-ci et surtout à investir dans la transition, dans les industries qui font le choix de la diminution des émissions de CO_2, ce qui contribue également à créer des compétences et de l'emploi. Ce sont toutes ces actions qui vont être mises en place. Il y a également l'investissement dans le rail, dans le train, dans la SNCB qui est bon pour le climat et l'environnement.

Bref, il existe toute une série de mesures concrètes. Vous n'avez

opwarming van de aarde met 2,6 °C terwijl dat niet meer dan 1,5 °C mag zijn. Uw regering beroept zich altijd op de wetenschap, maar die zegt dat de CO_2-uitstoot met 65 % verminderd moet worden en u beperkt zich tot 55 %.

U hebt zich ertoe verbonden naar de COP26 te trekken met een nationaal klimaatplan. Hoe staat het daarmee? De Nationale Klimaatcommissie werkt niet. Sinds 2013 zijn de aanbevelingen om de werking van die commissie te verbeteren tevergeefs geweest. De Grondwet moet gewijzigd worden opdat het klimaatbeleid opnieuw een federale materie wordt en er moet een einde komen aan dit eindeloze gekibbel tussen de beleidsniveaus.

01.66 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Uiteraard kan er altijd meer gedaan worden maar de ministerraad over het klimaat heeft ambitieuze maatregelen genomen: 233 miljoen ton minder CO_2 tegen 2030 en een vermindering met 12 tot 13 miljoen euro van de jaarlijkse subsidies aan de koolstofeconomie met de bedoeling om die geleidelijk af te bouwen. Het doel is ook de CO_2-uitstoot te beperken. We zullen bedrijven die zich daartoe verbinden, steunen, met name met het investeringsrooster van de FPIM dat gekoppeld is aan de klimaatdoelstellingen. We gaan desinvesteren in fossiele energie en vooral investeren in de energietransitie. We investeren ook in het spoor, dat een milieuvriendelijke vervoersmodus is.

Zelfs al weigert u ze te zien, er zijn een aantal concrete klimaatmaatregelen in alle federale bevoegdheidsdomeinen. Dit is een omslag. De regering neemt het klimaatprobleem ernstig!

peut-être pas envie de les voir, mais elles existent bel et bien. Elles se trouvent dans tous les portefeuilles Finances, Emploi, Affaires sociales, etc. Tel est ici l'enjeu. Il s'agit de mener une politique transversale. Nous souhaitons que chaque ministre soit ministre du Climat. Cela constitue un basculement par rapport au passé. La volonté est d'avoir un gouvernement climat qui prenne en compte les enjeux climatiques à leur juste valeur.

01.67 **Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Je vous remercie pour vos explications. Cependant, cela reste des paroles. Nous, nous voudrions des actes.

Savez-vous que nous n'avons pas le temps? Vous voulez diminuer les émissions de CO_2 de 55 % mais il faudrait les réduire de 65 % en 2030. C'est quasiment demain. Vous venez avec de belles paroles, mais quelles sont les actions concrètes? Prenons un exemple. Vous dites que vous allez diminuer les subsides au secteur fossile. Oui, vous allez diminuer de 50 millions les subsides au diesel professionnel. Je vous ai dit que nous parlions de 13 milliards de subsides.

Il y a la fameuse résolution sur la COP26. Le PTB a proposé un amendement suivant lequel on doit arrêter d'explorer de nouvelles sources d'énergie fossile, et d'exploiter de nouveaux champs pétroliers et gaziers. Et votre parti a voté contre! Comment peut-on comprendre que l'on dise vouloir être neutre en 2050 au niveau carbone, que l'on dise vouloir diminuer nos émissions en 2030 de 55 % et, en même temps, permettre des centaines de milliards d'investissements dans de nouveaux champs pétroliers? C'est complètement fou! Vous dites qu'on désinvestit dans le secteur fossile, mais non! Avec le CRM, vous allez encore subsidier des centrales au gaz. Ce n'est pas pour rien que des activistes climatiques déçus ont occupé vos locaux lundi, si je ne me trompe pas.

01.68 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Je vous ai donné toute une série de chiffres, un plan d'action clair. Les décisions datent du conclave budgétaire, il y a 24 heures, et du Conseil des ministres climat de vendredi dernier. On a un budget climat en place. Le plan d'action n'a jamais été aussi ambitieux. Les chiffres que j'ai cités n'ont jamais été aussi importants. La direction est claire. Surtout, il y a une responsabilisation de ce gouvernement en équivalent CO_2! Cela signifie que dans trois mois, dans quatre mois, dans six mois, on pourra être en commission des Finances, en commission des Affaires sociales, en commission de l'Économie pour demander des comptes en termes de CO_2. Cela n'est jamais arrivé!

On peut toujours vouloir plus. Je suis le premier à vouloir davantage mais quand il y a un basculement, il faut pouvoir le reconnaître!

Je me permets de continuer.

Pour nous, un gouvernement climat est aussi un gouvernement qui protège les plus vulnérables de notre société, qui ne laisse personne au bord du chemin, grâce à une transition juste. Cela signifie que chaque euro récupéré grâce aux mesures climatiques doit être entièrement redistribué en faveur de nos concitoyens, en particulier les plus fragiles d'entre eux.

01.67 **Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Dat blijven alleen maar woorden. En er rest ons geen tijd meer. Men moet de CO_2-uitstoot tegen 2030 met 65 % terugdringen, en niet met 55 % zoals u voorstelt. U vermindert de subsidies voor professionele diesel met 50 miljoen op een totaal van 13 miljard euro aan subsidies!

Uw partij heeft tegen het amendement van de PVDA op de resolutie over de COP26 om de ontginning van nieuwe fossiele energiebronnen stop te zetten gestemd. Hoe kunt u beweren dat u de koolstofneutraliteit in 2050 wilt bereiken en terzelfder tijd toestaan dat er honderden miljarden geïnvesteerd worden in nieuwe olievelden? U desinvesteert niet in de fossiele brandstoffen. Het CRM subsidieert de gascentrales!

01.68 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): De cijfers en het actieplan die ik u gegeven heb, zijn duidelijk en ambitieus. Alle regeringsleden zijn zich ervan bewust dat de CO_2-uitstoot omlaag moet. Dat betekent dat ze binnenkort gevraagd kunnen worden hierover rekenschap af te leggen in de commissies Financiën, Sociale Zaken, Economie… Dat is nooit eerder gebeurd!

Een klimaatregering is ook een regering die de kwetsbaarsten beschermt. Elke euro die dankzij de klimaatmaatregelen teruggewonnen kan worden, zal herverdeeld worden ten gunste van de burgers, in het bijzonder de zwaksten. Het beste voorbeeld daarvan is het sociaal energietarief en de verlenging daarvan tot het eerste kwartaal van 2022. Bijna

L'exemple illustrant le mieux cette transition juste est la mise en place du tarif de l'énergie par la ministre Van der Straeten et sa prolongation durant le premier trimestre 2022. C'est un réel motif de satisfaction pour notre groupe. Près de 900 000 familles, près de 2 millions de citoyens vont pouvoir en bénéficier pour se protéger de la hausse brutale des prix de l'énergie. En parallèle, nous continuons à investir dans les énergies renouvelables, qui sont aussi la meilleure protection contre les fluctuations du prix de l'énergie. Ce sont de véritables marqueurs écologistes dont nous sommes fiers.

900.000 gezinnen zullen daarvan profiteren. Tegelijkertijd blijven we investeren in hernieuwbare energiebronnen die beschermen tegen energieprijsschommelingen.

01.69 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, je vous ai entendu sur le tarif social. D'une part, pouvez-vous nous confirmer que même pour ce tarif, les estimations tablent sur une augmentation de l'ordre de 300 euros par an, par famille? On proposerait une ristourne de 80 euros. Pouvez-vous confirmer que, même pour le tarif social, nous aurons une augmentation de 200 à 250 euros par ménage?

D'autre part, qu'avez-vous prévu pour les autres 80 %? Il y a un vide intersidéral pour eux. Les 700 à 800 euros par an ne concernent pas que les 20 % les plus pauvres! C'est énorme, même pour les familles avec deux salaires! Comment se fait-il que vous n'ayez rien prévu pour eux? Vous parlez de redistribution sociale mais rien n'est prévu en matière énergétique. C'est comme les 50 euros annoncés via les accises. Cette somme est dérisoire par rapport aux 800 euros.

Je ne comprends pas que le parti écologiste n'ait pas réussi à obtenir une mesure pour aider ce qu'on appelle aujourd'hui "la classe moyenne", c'est-à-dire le monde du travail au sens large du terme

01.69 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Bevestigt u de ramingen die ervan uitgaan dat, zelfs met het sociaal tarief, elk gezin ongeveer 300 euro per jaar meer zal moeten betalen? De korting zou voor de laagste inkomens ongeveer 80 euro bedragen. Dat is nog altijd een stijging met 200 tot 250 euro per gezin.

Wat bent u van plan te doen voor de overige 80 %? Een energiefactuur van 700 tot 800 euro per jaar is enorm, zelfs voor gezinnen met twee inkomens! U hebt de mond vol van sociale herverdeling, maar op het stuk van energie wordt er niets gedaan. Ik begrijp niet dat de groene partij niet op de bres staat voor wat men vandaag 'de middenklasse' noemt, maar wat in werkelijkheid de arbeidswereld in de ruimste zin van het woord is.

01.70 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): La mesure du tarif social touchera presque 900 000 familles – 2 millions de citoyens –, au sein desquelles il y a des travailleurs! La ministre Van der Straeten a cité quelques exemples tout à l'heure. Une femme seule avec deux enfants qui gagne autour de 1 800 euros bruts par mois bénéficiera du tarif social. Et je m'en réjouis en tant qu'écologiste. Nous souhaitons cibler les familles qui sont allocataires sociales mais aussi celles qui travaillent et qui connaissent des difficultés face à la hausse de la facture énergétique.

On n'est pas à 300 euros par an mais plutôt autour de 800 euros d'aide avec le tarif social, qui a été mis en place en février dernier et qui est prolongé. En outre, lors du conclave budgétaire, il a été décidé d'octroyer 80 euros en plus. Voilà l'aide totale mise en place et qui touche un cinquième de notre population.

Des mesures structurelles supplémentaires ont été annoncées par la ministre Van der Straeten comme la réforme des accises sur les prix de l'énergie, qui permettra de faire gagner aux familles entre 30 et 50 euros sur la facture énergétique. Une série de mesures est donc ciblée vers les publics les plus fragiles mais aussi vers les travailleurs qui gagnent le moins. En tant qu'écologistes, nous nous en

01.70 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Het sociaal tarief zal ook aan bepaalde werknemers met een laag loon ten goede komen. De steun zal dichter aanleunen bij 800 dan bij 300 euro. Wij hebben ook beslist om een bonus van 80 euro toe te kennen. Bovendien zal de hervorming van de accijnzen op de energieprijzen ook een besparing van 30 tot 50 euro betekenen voor de 20 % armste gezinnen, ook degenen die werken. Dat is de meest rechtvaardige en meest doelgerichte maatregel. Ik hoop dat u die zult steunen.

réjouissons. C'est un vrai marqueur écologiste de la décision prise la nuit dernière. Pour nous, c'est la mesure la plus juste et la plus ciblée qui existe et j'espère que vous la soutiendrez lorsque nous en discuterons en commission.

01.71 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Madame la présidente, je ne vais pas polémiquer trop longtemps. Nous soutiendrons bien évidemment l'élargissement du tarif social. J'estime juste que l'absence quasiment de réponse… Je constate que l'accord de gouvernement ne contient rien, mais vraiment rien, en faveur des travailleurs dont les revenus se situeront dans la tranche supérieure à 1 550-1 600 euros par mois. Rien n'est prévu eu égard à ce tarif social!

Quant à l'avantage de 800 euros, il ne faut pas trop se moquer des gens! Il s'agit de 800 euros par rapport à ce qu'ils devraient payer au prix du marché. Mais ils ne bénéficieront pas d'une réduction de 800 euros, à proprement parler. Leur facture s'élèvera quand même à 200 ou 300 euros supplémentaires par an. Il ne faut pas se moquer des gens non plus! Vous comprenez? Donc, la réduction se calcule par rapport à ce qu'ils devraient payer au prix du marché. De ce côté, on ne peut nier que les factures moyennes des personnes au tarif social augmenteront pour l'année à venir. La ministre peut-elle l'infirmer? Ou quelqu'un présent dans cet hémicycle peut-il me dire que les factures moyennes n'augmenteront pas pour l'année à venir?

01.71 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Voor werknemers die net boven de inkomensgrens van 1.600 euro vallen, blijven maatregelen uit. Bovendien moet de korting van 800 euro verrekend worden op het bedrag dat ze zouden moeten betalen tegen de marktprijs. De mensen zullen jaarlijks toch 200 tot 300 euro meer moeten betalen. Kunt u echt stellen dat de gemiddelde factuur van mensen met een sociaal tarief niet zal stijgen?

La **présidente**: Je vous rappelle que les questions sont adressées à l'orateur.

01.72 **Catherine Fonck** (cdH): Monsieur Vanden Burre, j'entends bien que vous tentez de justifier le fait que vous visez à cibler les mesures, mais allez-vous toucher les personnes les plus précarisées? Oui, et c'est d'ailleurs un point positif. Le seul problème, c'est que, par rapport à ce que vous avez décidé, les 80 % de personnes qui ne sont pas incluses dans la catégorie des 20 % que vous allez réellement aider, c'est un petit peu comme s'ils étaient tous des nantis. C'est cependant loin d'être le cas! Que faites-vous? Vous prenez l'exemple d'une famille monoparentale avec un salaire de 1 800 euros qui sera donc aidée. Ah oui? Et que faites-vous dans le cas d'une famille monoparentale qui gagne 1 900, 2 000 euros? Ne sont-ils pas, eux, confrontés à une explosion du prix de leurs factures déjà en cours et sur l'année qui va venir. Mais si évidemment! Pour ceux-là, rien ne sera prévu, presque rien…Reconnaissons que le cliquet représentera peut-être 30 ou 50 euros sur l'année, mais par rapport à 'explosion du montant de la facture, ce n'est rien du tout.

Ce que vous avez décidé est-il donc socialement juste? Je pense que non. Viser les plus nantis en disant que l'on ne fait pas d'efforts pour eux, je pourrais encore l'entendre. Toutefois, toute cette catégorie de personnes au sein des classes moyennes qui travaille, qui touche des salaires qui sont quand même très limités, je trouve que les laisser de côté est quelque chose de très interpellant pour des partis comme le vôtre ou par exemple comme le Parti Socialiste.

01.72 **Catherine Fonck** (cdH): U bereikt weliswaar de meest kwetsbaren, maar de overige 80 % bestaat niet uitsluitend uit welgestelde mensen! Wat gebeurt er met eenoudergezinnen met een inkomen onder de 1.800 euro, die eveneens gebukt gaan onder de uit de pan rijzende prijzen? Deze maatregel is niet sociaal rechtvaardig voor de middenklasse met een beperkt inkomen.

01.73 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): La question qui se pose est donc de savoir si cette mesure est socialement juste. Oui, elle est socialement juste, parce qu'elle vise les personnes qui sont le plus dans le besoin, parmi lesquelles se trouvent des gens qui travaillent.

01.73 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Deze maatregel is sociaal rechtvaardig, aangezien hij gericht is op de meest kwetsbaren en de mensen die werken.

Par ailleurs, il existe d'autres mesures. Comme vous le savez, madame Fonck, un budget s'inscrit dans une globalité. D'autres mesures prises lors du conclave budgétaire visent à aider les personnes que vous estimez appartenir à la classe moyenne. On peut discuter sur les seuils de redistribution, de justice fiscale dans le cadre d'autres impôts.

Mais on agit et on cible pour protéger. En effet, pour répondre également à votre question, cher collègue Hedebouw, on va protéger les gens de cette hausse des prix. Tel est bien le but du tarif social. On s'attache ici à cibler et à protéger celles et ceux qui en ont le plus besoin.

En outre, d'autres mesures seront prises en faveur de l'ensemble de la population. Je ne sais pas si votre proposition vise à élargir le tarif social à la totalité de celle-ci. Mais pour ce qui nous concerne, pour elle, d'autres mesures ont été prévues comme l'introduction des accises et une réduction de l'impôt pour les bas et moyens salaires.

Mais le tarif social élargi répond à l'urgence et la nécessité de protéger ceux qui en ont le plus besoin.

Bovendien komt de middenklasse in aanmerking voor andere fiscaal rechtvaardige maatregelen, zoals een belastingvermindering voor de lage en middeninkomens. De bedoeling van het uitgebreide sociaal tarief is echter om de zwaksten te beschermen.

01.74 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, er zijn wel wat vragen te stellen bij de manier waarop dit systeem werkt. U zult misschien een maatregel nemen voor de aller-allerzwaksten, maar daarmee doet u niet noodzakelijk iets voor alle sociaal zwakkeren. Er is een grote groep mensen die hier niet voor in aanmerking komt. Zodra men gaat werken, bevindt men zich heel makkelijk boven die drempel en komt men eigenlijk voor niets nog in aanmerking. Dat is hier daarnet nog een keer aangehaald.

Dan is de vraag wat u dan precies doet voor die groep. Er is een klein postje voorzien in de begroting van 16 miljoen euro om iets te doen voor de groep die er net buiten valt. Maar als men dit gaat verdelen over deze mensen, dan houdt men aan het einde van de rit bijna niets meer over.

Ten tweede, we weten dat het basis sociaal tarief een kostprijs heeft. Er is in het verleden al aangekaart dat dit wel eens 100 miljoen euro duurder kan uitvallen, net zoals het uitgebreid sociaal tarief ook ongeveer 100 miljoen duurder is dan geraamd. Op welke manier zorgt u ervoor dat die 100 miljoen euro niet wordt betaald door de 80 % anderen die geen gebruik kunnen maken van het sociaal tarief?

Ten derde, u spreekt van een voordeel van ongeveer 800 euro op jaarbasis. Op basis waarvan heeft u dat berekend? Zoals ik de cijfers zie, zal er elk kwartaal voor gas en elektriciteit tussen 8 % en 10 % bijkomen. Dat wil zeggen dat het sociaal tarief, volgens de berekeningen van de CREG, elk kwartaal zal blijven stijgen, zeker nog tot midden 2022. Kunt u mij verduidelijken op welke manier dit in zijn werk gaat en op welke manier u de zaak berekend heeft? Dat wil immers zeggen dat het sociaal tarief, op het moment dat de tarieven op de markt al beginnen dalen, nog een tijdje zal blijven stijgen.

Daarom had ik graag van u vernomen in welke maatregelen u voorziet voor de mensen die aan het einde van de rit alles dreigen te moeten betalen, met name zij die niet in aanmerking komen voor het sociaal tarief, gaan werken, belasting betalen en ook hun elektriciteits-

01.74 **Bert Wollants** (N-VA): Des mesures sont prises pour les plus vulnérables, mais pas pour toutes les personnes socialement défavorisées. Ceux qui travaillent se retrouveront rapidement au-dessus du seuil et n'auront plus droit à rien. Le budget ne réserve qu'un modeste montant, 16 millions d'euros, pour des initiatives en leur faveur. Que fait le gouvernement pour ce groupe?

Dans le passé, nous avons déjà indiqué que le tarif social pourrait revenir 100 millions d'euros plus cher que prévu. Le tarif social étendu est également 100 millions d'euros plus cher que prévu. Comment le gouvernement évitera-t-il que la facture soit payée par les 80 % qui n'ont pas droit au tarif social? Comment l'avantage estimé à 800 euros par an a-t-il été calculé?

factuur de hoogte in zien gaan. Daarover wil ik dus graag verduidelijking.

01.75 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, ik heb een vraag. Ik snap natuurlijk dat het energiedebat een bewogen debat is omdat de prijzen zo hoog zijn. Dat komt niet alleen door het Belgische beleid, dat is overal een issue. Ik was afgelopen weekend in Lissabon, en zelfs in Portugal is dat een issue, hoewel het daar nog redelijk goed weer is.

Ik heb er zeker begrip voor dat de regering probeert een keuze te maken. Zij kan niet alles betalen. Dit is inderdaad een moeilijk debat. Maar wat sterk leeft, zeker in Vlaanderen, maar dat zal in Wallonië waarschijnlijk niet anders zijn, is de vraag waarom er niet meer mensen in aanmerking komen voor een ernstige tegemoetkoming. Dat is natuurlijk de essentie van het debat.

U zegt wel: er zijn werkende mensen die in aanmerking komen voor die eenmalige premie van 80 euro en dat tarief tot 800 euro. Dat moet nog bekeken worden. Ik durf dat te betwijfelen. Ik heb wat opzoekingwerk gedaan naar de tien slechts betaalde jobs in België. De slechts betaalde jobs in België zijn kapper en schoonheidsspecialiste. Die verdienen gemiddeld 2.046 euro bruto per maand. Uw tarief geldt voor 1.650 euro bruto per maand. Iedereen die minder dan 1.650 euro per maand verdient, door een uitkering of eventueel door deeltijds werk, kan daarvoor in aanmerking komen, zonder kinderen ten laste. Dat is waar. Zoek het maar op. Het staat op uw eigen website.

De slechtst betaalde jobs, schoonheidsspecialistes of kapsters of kappers die fulltime werken, zonder kinderen ten laste, komen dus niet in aanmerking voor die eenmalige premie van 80 euro, en komen niet in aanmerking voor die bijzondere sociale tussenkomst op energie. Er is dus niemand die fulltime werkt die daarvoor in aanmerking komt. Dat is natuurlijk problematisch.

De emotie leeft dan ook heel sterk op dit moment als men zegt dat de middenklasse moet betalen. Maar in de middenklasse is er heel veel verschil. Er zijn mensen die twee directeursfuncties hebben. Die vinden zichzelf ook nog middenklasse, maar een gewone kassierster, een kapster of iemand die poetst komt niet in aanmerking voor dat extra sociaal tarief als zij fulltime werkt. Dat is toch iets wat u moet uitklaren, want dat wordt hier verteld. Ik wil graag weten hoe zo iemand toch in aanmerking zou kunnen komen voor uw sociaal tarief?

01.75 **Theo Francken** (N-VA): La hausse des prix de l'énergie est un problème partout, pas seulement en Belgique. Je comprends que le gouvernement doive opérer des choix. Toutefois, beaucoup se demandent pourquoi ils ne sont pas plus nombreux à pouvoir bénéficier d'une intervention substantielle.

Je me suis renseigné: les emplois les moins bien rémunérés en Belgique sont ceux de coiffeur et d'esthéticienne. Ils gagnent environ 2 046 euros bruts par mois. Le tarif du gouvernement s'applique aux personnes qui gagnent au maximum 1 650 euros bruts par mois, sans enfant à charge. Même les personnes qui occupent les emplois les moins bien rémunérés n'entrent pas en ligne de compte pour la prime unique de 80 euros ou pour l'intervention sociale spéciale dans les frais d'énergie. On dit que la classe moyenne doit payer, mais celle-ci est très diverse. Elle comprend aussi bien des directeurs que des coiffeurs et des aides-ménagères, qui gagnent très peu. Que peuvent-ils faire pour bénéficier malgré tout du tarif social?

01.76 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de voorzitster, ik begrijp een aantal reacties niet heel goed. De regering maakt een duidelijke keuze, namelijk een keuze voor een miljoen gezinnen die het vandaag in ons land het moeilijkst hebben. De regering wil voor die categorie structureel ingrijpen.

Mijnheer Hedebouw, u hebt het over 800 euro onder de marktprijs alsof dat geen wezenlijk bedrag is. Uiteraard is het onder de marktprijs, maar u moet, anderzijds, ook toegeven dat de stijging van de gasprijzen niet de schuld van de huidige regering is. Daaraan kunnen wij niks doen, maar wij proberen wel erop te reageren.

Waarom is het zo essentieel is om op die doelgroep extra in te zet-

01.76 **Kris Verduyckt** (Vooruit): Le gouvernement opère des choix et intervient structurellement pour un million de ménages qui rencontrent d'importantes difficultés. M. Hedebouw parle de 800 euros par rapport au prix du marché comme s'il ne s'agissait pas d'un montant conséquent. Le gouvernement n'a pas de prise sur la flambée des prix du gaz, mais il tente d'y réagir. Deux postulats sont importants à cet égard: l'État

ten? Dat is een belangrijke vraag. Wij hadden twee uitgangspunten.

Ten eerste, de overheid mag niet verdienen aan de meerinkomsten van de btw.

Ten tweede, waarom is het zo belangrijk om in te zetten op die gezinnen? Dat is omdat het vaak die gezinnen zijn die zich het minst goed kunnen wapenen tegen de prijsstijgingen. Het zijn die gezinnen die in slecht geïsoleerde huurwoningen leven en absoluut niet het budget hebben, om jaar na jaar iets aan de factuur te doen. Wat is immers de beste oplossing daarvoor? Dat is de woning isoleren. Het sociaal tarief is een hulp- en beschermingsmiddel. De beste oplossing is echter isoleren.

Mijnheer Francken, neem mij niet kwalijk dat ik het opmerk, maar ik heb daarstraks uw fractieleider bezig gehoord. Hij opperde dat renoveren in Vlaanderen wordt gedaan. Minder dan één procent van de woningen wordt vandaag gerenoveerd in Vlaanderen, hoewel altijd naar voren is geschoven dat wij minstens drie procent nodig hebben. Nu is dat minder dan één procent. Wij komen er dus absoluut niet. Dat is nochtans essentieel in het verhaal.

Waar hier absoluut aan wordt voorbijgegaan, is aan het element consumentenbescherming, dat ontzettend belangrijk is. Ik heb er daarstraks al op gewezen. Het akkoord bevat heel wat punten, zoals vaste vergoeding of variabele contracten, die van toepassing zijn voor 80 % van de gezinnen. Mensen beschermen tegen complexe facturen of praktijken van de energieleveranciers slaat op 80 % van de gezinnen.

Waarom is Test Aankoop zo tevreden met het akkoord? Dat is net omdat wij ook die gezinnen moeten beschermen tegen praktijken vandaag op de energiemarkt die mensen veel te veel laten betalen.

ne peut pas tirer de gains des revenus additionnels de la TVA et les ménages qui sont le moins à même de s'armer contre la hausse des prix doivent être protégés. Ceux-ci n'ont en effet pas les moyens financiers de mieux isoler leur habitation. M. De Roover a indiqué que les habitations étaient rénovées en Flandre. En réalité, moins de 1 % des habitations en Flandre sont rénovées. Or, nous aurions besoin de minimum 3 %.

Il est crucial de protéger les consommateurs. Nos mesures, notamment les indemnités fixes et variables, s'appliquent à 80 % des ménages. Nous protégeons les consommateurs contre des factures complexes et des pratiques douteuses des fournisseurs d'énergie. C'est d'ailleurs pour cela que Test Achats se dit satisfait de l'accord.

01.77 **Ahmed Laaouej** (PS): Madame la présidente, ce qui m'étonne un peu dans ce débat, c'est la capacité qu'ont certains collègues à morceler les sujets, comme s'il n'y avait pas, dans notre pays, des mécanismes correcteurs, comme par exemple l'indexation des salaires, des allocations et des pensions, qui fait que, quand la vie devient plus chère, il y a des mécanismes correcteurs des revenus. C'est un premier élément qu'il me semble important d'intégrer dans la réflexion.

Un deuxième élément, c'est que, quand la vie devient chère, c'est parfois pour des raisons qui sont étrangères aux politiques qui sont menées par les pouvoirs publics à quelque niveau que ce soit. Nous ne vivons pas sur une île. Nous vivons dans un environnement international dont on sait à quel point il est parfois instable. Il nous faut donc mener une réflexion qui nous permet de faire face à ces aléas. Et cela passe en particulier par la politique des revenus, la politique de la formation des salaires. On a vu le précédent accord interprofessionnel sur les salaires minimums. Il y a la question du débat fiscal. Comme on le sait, il n'y a pas trente-six façons d'augmenter les revenus: soit on augmente les salaires, soit on réduit les cotisations sociales – mais alors il faut dire comment on finance la sécurité sociale –, soit on diminue les impôts – mais alors il faut dire comment on finance la réforme fiscale. C'est ce débat-là que nous devrions avoir ici au sein du Parlement, le plus rapidement possible.

01.77 **Ahmed Laaouej** (PS): Sommigen behandelen de onderwerpen alsof ze volledig van elkaar losstaan, alsof er geen corrigerende mechanismen bestaan, zoals bijvoorbeeld de indexering van de lonen.

Overigens moeten we het hoofd bieden aan de onzekerheid die voortvloeit uit een instabiele internationale context, met name via het loonbeleid. Ofwel verhoogt men de lonen, ofwel verlaagt men de sociale bijdragen of de belastingen, maar men moet dan wel de sociale zekerheid kunnen blijven financieren. De minister van Financiën staat open voor dat debat. Degenen die beweren dat er onvoldoende gedaan wordt voor de middenklasse, moeten dan maar eens zeggen waar dat geld vandaan moet komen!

Le ministre des Finances a montré toute sa disponibilité, alors il faut être de bon compte. Il faut dire aux gens comment on va trouver l'argent pour financer tout cela.

Ceux qui, aujourd'hui, se plaignent et disent qu'on ne fait pas assez pour la classe moyenne doivent dès lors nous dire où on doit trouver l'argent. Et c'est évidemment là que les masques vont tomber. En effet, considérer qu'on va financer des réformes fiscales ou des baisses de cotisations sociales en sabrant dans les protections sociales et dans les services publics, c'est précisément s'en prendre à la classe moyenne. C'est ce débat-là qu'on devra avoir au sein du Parlement plutôt que de morceler le débat en prenant une mesure et en l'isolant de son contexte.

01.78 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mevrouw de voorzitster, we kunnen het debat op het scherp van de snede voeren. Dat is aanvaardbaar, als de feiten juist zijn. Laten we even terugkeren naar de feitelijke context. Voor het sociale tarief bestaat er een regeling, waarvoor personen in aanmerking komen op basis van statuten. In februari van dit jaar heeft de regering beslist om de doelgroep uit te breiden op basis van inkomen. We hanteren daarvoor de regels inzake de verhoogde tegemoetkoming. Het gaat niet alleen om uitkeringsgerechtigden, maar ook om werkende mensen. Men kan het altijd terugbrengen tot op het laagste, maar dan moet men erbij vertellen dat de inkomensgrenzen die zijn vastgesteld, ook worden verhoogd met de kinderlast.

Ik heb een heel ongemakkelijk gevoel. Eigenlijk wordt er betoogd, ook al door de heer De Roover, dat mensen geen werk meer hoeven te zoeken. Het zijn alleen maar mensen met een uitkering. Werken integreert. Er zijn vandaag mensen die voltijds werken met een laag inkomen en die met de sterke prijsstijgingen worden geconfronteerd. Die mensen helpen we met de verlenging van het sociale tarief. Mijnheer Wollants, we kunnen en zullen uw technische vragen allemaal beantwoorden. We zullen daarover later vandaag, misschien vannacht, nog een debat voeren. Dan kunnen we daarop uitgebreid ingaan, want ook wat u zegt, klopt niet. De kosten komen niet op de factuur. Wij zijn klaar met ons werk, omdat we het structureel aanpakken. De accijnshervorming van minister Van Peteghem wordt gecombineerd met de expertise van energie. Breng beide elementen samen. Niemand heeft lessen te krijgen. Onze gezamenlijke verantwoordelijkheid in het Parlement als wetgever is beleid voeren. Dat is niet de concurrentie organiseren tussen wie het moeilijk heeft en wie het heel moeilijk heeft. Daarom ageren we doelgericht en structureel. Daarvoor reken ik op uw aller steun.

01.78 **Tinne Van der Straeten**, ministre: En février 2021, le gouvernement a élargi le groupe cible pour le tarif social en tenant compte des revenus. Le régime précédent était basé sur les statuts. Il s'agit non seulement d'allocataires, mais également de travailleurs. Les plafonds de revenus sont, en outre, relevés en fonction des enfants à charge.

Les questions techniques de M. Wollants seront encore abordées en détail. Il est inexact d'affirmer que les coûts seront répercutés sur la facture. La réforme des accises est une mesure structurelle. Le gouvernement opte pour une solution ciblée et structurelle pour réagir aux augmentations de prix.

01.79 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw Van der Straeten, u hebt het keer op keer over de feiten. U bent een dame van de feiten en de oppositie zit voortdurend onzin te verkopen, zegt u.

Ik wil het dan toch even hebben over de drempel op basis waarvan men recht heeft op de uitgebreide sociale tegemoetkoming die u hebt ingevoerd. Klopt het dat dat 19.892 euro bruto per jaar is? Ik lees dat op uw website. Is dat fout? Moet dat worden aangepast? Klopt het bedrag van 3.682 euro per jaar per persoon ten laste? Ik geef het voorbeeld van een alleenstaande moeder die fulltime werkt als kapster of in een supermarkt met twee kinderen ten laste. Komt zij dan tegemoet aan uw sociaal tarief, mevrouw de minister? Dat is toch

01.79 **Theo Francken** (N-VA): Je lis sur le site web du ministre qu'on ne peut gagner qu'au maximum 19 892 euros bruts par an pour avoir droit à l'allocation sociale, majorée de 3 682 euros par an et par personne à charge. À mon avis, une personne qui travaille à temps plein n'entre pas en ligne de compte pour en bénéficier. La question est de savoir comment on peut rendre le travail plus

een heel eenvoudige vraag?

U houdt vol dat de regeling ook op werkenden slaat en argumenteert dat wat ik zeg, niet juist is en dat ik moet stoppen met die stelling, aangezien er wel werkenden in aanmerking komen voor de regeling. Dan krijg ik graag een antwoord. Een fulltime werkende kapster komt volgens mij niet in aanmerking. Als ze twee kinderen ten laste heeft, zal het kantje boord zijn. Als ze in de supermarkt werkt, komt ze niet in aanmerking, als ze een man heeft die ook werkt, al zeker niet. Stel dat de man poetst. Dan komt hij niet in aanmerking. Het gaat niet over de grote lonen. Men argumenteert dat die toch het voordeel van de indexering genieten, maar die geldt voor iedereen.

De vraag is hoe men werken meer lonend maakt. De regering heeft de ambitie om 43.000 jobs per jaar te creëren. Ik hoor van de heer Lachaert dat men die 43.000 jobs zal halen met het meest ambitieuze activerings- en arbeidsmarktbeleid ooit. Men zal zelfs de langdurig zieken aanpakken. Dat zegt de heer Lachaert.

Men zegt dat het arbeidsmarktactiveringspakket ongelooflijk ambitieus is. Wij hebben met de Zweedse regering onder Charles Michel 63.000 jobs per jaar gecreëerd. Dat is de helft meer dan de ambitie van de heer De Croo. Als uw pakket zo veel beter is dan het Zweedse pakket, waarom legt u de lat dan niet op 63.000 jobs of misschien wel 70.000 jobs per jaar? Als het dan toch zo'n gigantisch fantastisch pakket is, waarom mikt u dan niet hoger? Waarom is uw jobambitie zo laag, als u zo veel meer activerend werkt?

Mijn punt is het volgende. De essentie is de vraag hoe wij meer mensen aan de slag krijgen. Dat is de essentie. Dat betekent dat wij de kloof tussen werken en niet werken moeten uitdiepen, niet door mensen die niet werken, in de armoede te storten, maar wel door mensen die werken, meer te stimuleren, en dus ook meer te geven. Loon is daarbij een essentieel punt.

Als er dan opnieuw een eenmalige premie wordt uitgereikt, als er dan opnieuw een tarief met een voordeel tot 800 euro komt voor degenen die vooral niet werken, dan heb ik daarmee een probleem. Dan vraag ik mij immers af hoe men die werkzaamheidgraad van 80 % zal bereiken tegen 2030. Daarvoor zijn wij, hoop ik, allemaal. Als ik het met één ding eens ben – en ik ben het met veel meer dingen eens – is het dat werken mensen uit isolatie haalt. Werken is iets dat wij allemaal willen stimuleren. Dat haalt mensen uit een sociaal isolement en geeft meer fierheid en *self-esteem,* om het in het mooi Nederlands te zeggen.

01.80 **Bert Wollants** (N-VA): Mevrouw de minister, hoeveel keer heb ik u deze vraag reeds gesteld?

De voorzitster: De vraag moet worden gericht aan de spreker.

01.81 **Bert Wollants** (N-VA): De heer Vanden Burre heeft mij ook niet geantwoord, de minister heeft mij geantwoord.

De voorzitster: Hij heeft nog niet de kans gekregen om te antwoorden.

01.82 **Bert Wollants** (N-VA): Ofwel antwoordt de heer Vanden Burre ofwel mevrouw de minister, maar ik wil wel reageren.

attractif. L'ambition du gouvernement est de créer 43 000 emplois par an. Le gouvernement suédois en a créé 63 000 par an. Pourquoi ne place-t-on pas la barre plus haut?

Si nous voulons remettre davantage de personnes à l'emploi, nous devons creuser l'écart entre les personnes actives et inactives. Il existe actuellement une prime pouvant atteindre 800 euros, principalement destinée aux personnes sans emploi. Comment allons-nous parvenir à relever le taux d'emploi à 80 % d'ici 2030 avec de telles mesures? Le travail est un moyen de sortir les personnes de l'isolement social. Nous devons donc stimuler la remise à l'emploi.

01.83 **Ahmed Laaouej** (PS): (…)

01.84 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, de minister stelt dat wat ik zeg feitelijk niet klopt, maar u was ook aanwezig in de plenaire vergadering toen ik tot twee keer toe de vraag heb gesteld hoe het zal worden verrekend. Volgens de huidige regels, die nog niet zijn veranderd, wordt het basis sociaal tarief verrekend in de federale bijdrage en dit wordt inderdaad betaald door wie een elektriciteits- en een gasfactuur heeft.

Ik kan alleen maar samen met u vaststellen dat de minister keer op keer niet wilde antwoorden op mijn vragen, maar hier nu zegt dat allemaal te kunnen weerleggen. Waarom wacht ze daar dan al een maand mee om dat te doen? Ik wil heel graag de juiste uitleg over de manier waarop men het zal doen, want er is daarvan niets terug te vinden in de notificaties of in de antwoorden van de minister. Als dat niet duidelijk is, als dat niet op tafel ligt, dan zullen de mensen dat wel betalen en ik hoop dat we op 13 oktober – of 14 of 15 oktober, dat hangt ervan af hoe lang we dit spelletje volhouden – eindelijk het juiste antwoord mogen krijgen van de minister. U kunt mij daarbij helpen door daarop aan te dringen, zodat ze niet meer onterecht onderbreekt.

01.84 **Bert Wollants** (N-VA): J'ai demandé à plusieurs reprises comment les coûts du tarif social seront comptabilisés. Selon les règles actuelles, le tarif social de base est inclus dans la contribution fédérale, qui finit sur la facture d'énergie. La ministre refuse de répondre à ma question.

01.85 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, dit is een reactie op de heer Francken, maar ik wil een vraag stellen aan de heer Vanden Burre.

Ik wil de heer Vanden Burre vragen of hij het ook zo grappig en verrassend vindt dat de N-VA zich probeert op te werpen als het sociale geweten. Als we het dan toch over feiten hebben, ten eerste, deze federale regering legt 760 miljoen euro op tafel voor het verlagen van de energiefactuur. We cibleren dat en doen het vooral voor de mensen die daar het meest nood aan hebben. Andere regeringen in dit land kunnen daar lessen uit trekken.

Ten tweede, de automatische loonindexering die in dit land bestaat, biedt bescherming, ook tegen stijgende energieprijzen. Lonen worden geïndexeerd. Als ik het mij goed meen te herinneren, is het de N-VA die de automatische loonindexering wil afschaffen. Mijnheer Francken, collega's van de N-VA, u werpt zich op als het sociale geweten en zegt dat de regering niet voldoende doet om de energiefactuur te verlagen, maar als wij uw plannen volgen en de automatische loonindexering afschaffen, dan zullen alle mensen dat op het einde van de maand in hun portemonnee voelen.

Als we uw plannen doorvoeren, ziet het er voor iedereen veel slechter uit. Ik hoop dus, mijnheer Franken, dat we uw plannen rustig aan de kant kunnen schuiven en volgen wat deze regering op tafel legt: 716 miljoen euro voor het verlagen van de energiefactuur.

01.85 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Il est surprenant que la N-VA cherche à se présenter comme la conscience sociale. Ce gouvernement met 760 millions d'euros sur la table pour réduire la facture énergétique des personnes qui en ont le plus besoin. D'autres gouvernements de ce pays pourraient s'en inspirer.

L'indexation automatique des salaires offre une protection, notamment contre la hausse des prix de l'énergie. Or c'est la N-VA qui voulait supprimer l'indexation automatique des salaires.

01.86 **Björn Anseeuw** (N-VA): Ik wil een feitelijke rechtzetting aanbrengen. Het is inderdaad ons streven om in loononderhandelingen meer vrijheid te geven aan sectoren en – waarom niet? – ook aan bedrijven, omdat we ervan overtuigd zijn dat men op die manier tot veel betere afspraken kan komen. Er moet niet de indruk worden gewekt dat wij een stuk loon van de mensen willen afpakken, dat is helemaal niet het geval. Het is echt grotesk wat collega De

01.86 **Björn Anseeuw** (N-VA): Nous entendons donner une plus grande liberté aux secteurs et aux entreprises lors des négociations salariales. Plus de liberté conduira à de meilleurs accords. Lorsque l'AIP devait être négocié, les

Vriendt hier probeert te doen en ik vind het belangrijk om dat recht te zetten.

Het is belangrijk dat we competitieve sectoren hebben in ons land en daarvoor zijn goede loonafspraken belangrijk. Meer vrijheid zal inderdaad leiden tot betere akkoorden. Voor de zomer, toen het ipa moest worden onderhandeld, vonden ook de vakbonden dat men in een te stringent kader zat, zij wilden ook meer vrijheid. Maar dan is de heer De Vriendt plotseling in een kramp geschoten en vreesde hij dat die vrijheid wel eens gebruikt zou kunnen worden om een aantal zaken te verbeteren in dit land.

Welnu, het is inderdaad onze ambitie om een aantal zaken te verbeteren, zoals de economie en de werkgelegenheid, en ook om de lonen van de mensen te versterken. Want vergis u niet: de strijd voor meer competitiviteit is ook een strijd voor betere lonen en meer en betere jobs voor onze mensen, voor onze bevolking. Het is niets anders dan dat, dus wek niet de indruk dat wij het geld van de mensen willen afpakken, terwijl u met uw belastingregering alleen maar belastingen verhoogt, uitgaven verhoogt en sinterklaas speelt met geld dat er al lang niet meer is. Hou op met de mensen iets op de mouw te spelden.

syndicats étaient également demandeurs de plus de liberté. La lutte pour une plus grande compétitivité est aussi une lutte pour des salaires plus élevés et plus d'emplois de meilleure qualité. M. De Vriendt ne doit pas donner l'impression que nous voulons prendre l'argent dans la poche des citoyens, alors que tout ce que ce gouvernement taxateur fait, c'est augmenter les impôts et les dépenses et jouer au Père Noël avec l'argent qui n'est plus là depuis longtemps.

La **présidente**: Mijnheer Anseeuw, dit is hier geen debat. Je vais donner la parole à M. Vanden Burre. Cela fait une demi-heure qu'il n'a pas pris la parole. Je pense qu'il est temps de lui laisser un peu le temps de s'exprimer.

01.87 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): M'exprimer et, évidemment, répondre en partie en plus de ce qui a déjà été dit. J'entends du côté des collègues de la N-VA la volonté de récompenser le travail, d'augmenter les moyens pour les familles qui travaillent, afin de les armer face à l'augmentation des prix de l'énergie. Ce gouvernement augmente le salaire minimum de 76 euros bruts par mois à partir d'avril prochain, ce qui n'a plus été fait depuis 2008! Ce gouvernement va abaisser la cotisation de crise pour la sécurité sociale pour permettre, justement aux bas et moyens salaires, d'augmenter aussi leur pouvoir d'achat! Et ce gouvernement va permettre à toutes les travailleuses et tous les travailleurs de ce pays d'être formés grâce à un droit individuel à la formation, justement afin de leur permettre de se relancer sur le marché de l'emploi! Voilà nos recettes! Vos recettes à l'inverse consistent à exclure les gens du système des allocations de chômage, à les pousser vers les CPAS et à créer de la pauvreté. Je regrette mais je dis "non merci" à vos leçons sur le marché du travail et la prospérité de nos concitoyens.

01.87 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Deze regering zal vanaf april het minimumloon met 76 euro bruto per maand verhogen, en dat voor de eerste keer sinds 2008. Door de crisisbijdrage voor de sociale zekerheid te verlagen zal de regering de koopkracht voor de lage en middeninkomens verhogen. Dankzij het individuele recht op opleiding zullen de werknemers nieuwe kansen krijgen op de arbeidsmarkt. Dat zijn onze recepten! Met de uwe worden er mensen uitgesloten van werkloosheidsuitkeringen, worden ze naar het OCMW gedreven en verzeilen ze in de armoede. Ik bedank feestelijk voor uw lessen met betrekking tot de arbeidsmarkt en de welvaart van de burgers.

La **présidente**: Je crois que vous suscitez évidemment des réactions sur les bancs de l'opposition, en particulier chez Mme Van Peel, M. Anseeuw, M. Francken, M. Van Lommel et Mme Fonck.

De **voorzitster**: U lokt reacties uit.

01.88 **Valerie Van Peel** (N-VA): Het klinkt toch altijd goed om vanuit de zogenaamde progressieve partijen het grote sociale gezicht uit te hangen en naar ons te kijken als de grote asociale mensen. Er is een gigantisch verschil tussen sociaal klinken en sociaal zijn. Daar moet u

01.88 **Valerie Van Peel** (N-VA): Les partis prétendument progressistes n'hésitent pas à qualifier le nôtre d'asocial. Le fossé est

toch eens goed over nadenken. Het enige waar u goed in bent is het eerste. Dat komt erop neer dat u wat uitdeelt, dat u uw sociaal gezicht wat afkoopt, alsof u daar mensen mee uit de armoede haalt, met 50 euro per maand meer. Dat is uw sociaal zijn.

U houdt er echter geen rekening mee dat om dat in de toekomst naar behoren te kunnen doen een taart nodig is, waar u van kan pakken. Die taart creëren en proberen mensen echt uit hun uitkering te krijgen, is waarop u faalt. Dat is echt sociaal zijn. Klinken is gemakkelijk. U zegt de uitkering te verhogen, maar laat de mensen erin zitten. Mensen helpen, het maximum uit mensen halen en ervoor zorgen dat onze sociale zekerheid later ook nog betaalbaar blijft, dat is echt sociaal zijn en dat is ons beleid.

toutefois énorme entre avoir l'air social et l'être réellement. Ces partis excellent uniquement dans l'apparence sociale. Ils distribuent quelques bricoles, tout en omettant cependant de veiller à ce que l'enveloppe à distribuer reste suffisamment grande. Ils augmentent les allocations, mais une véritable politique sociale consiste à veiller à pérenniser le financement de la sécurité sociale.

01.89 **Björn Anseeuw** (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, het klinkt inderdaad goed als u zegt dat deze regering de laagste lonen, de minimumlonen heeft verhoogd. De N-VA vindt ook dat de mensen, zeker die met de laagste lonen, meer moeten overhouden. De voorbije maanden is in dit halfrond heel veel gepleit dat werkgevers toch wel solidair moeten kunnen zijn met werknemers, zodat die werknemers meer kunnen overhouden.

Waarom is het zo moeilijk om als overheid solidair te zijn met die werkgevers en werknemers? Die sociale strijd voor betere arbeidsvoorwaarden en betere lonen moeten werkgevers en werknemers schouder aan schouder kunnen voeren. Wanneer de overheid op zo'n manier de minimumlonen verhoogt dat de lasten op arbeid verhogen en arbeid en jobs opnieuw duurder worden, bewijst u daar niemand een dienst mee. U zorgt er zo voor dat net die jobs met de laagste lonen voor die mensen met de meest kwetsbare profielen op onze arbeidsmarkt het eerst uit de markt worden geprijsd. Dat zal in de toekomst blijken. Mensen met de laagste lonen moeten zeker meer overhouden, maar wees als overheid solidair. Doe een duit in het zakje en stop met werken in dit land duurder te maken. Dat is wat u doet en op die manier bereikt u net niet wat u zogezegd wil bereiken. U klinkt sociaal, maar u bent het allesbehalve.

01.89 **Björn Anseeuw** (N-VA): Mon groupe estime, par ailleurs, que le salaire net des travailleurs, a fortiori ceux aux revenus les plus bas, doit être plus élevé. Ces derniers mois, les appels à la solidarité des employeurs ont été nombreux dans cet hémicycle, mais pourquoi le gouvernement éprouve-t-il tellement de difficultés à être solidaire tant avec les employeurs qu'avec les travailleurs? Personne n'a intérêt à accroître les charges sur le travail par une augmentation excessive des plus bas salaires. Ce sont précisément ces emplois aux salaires les plus bas, exercés par des personnes aux profils les plus vulnérables, qui sont exclus du marché. Le gouvernement doit apporter sa contribution et cesser de rendre le travail plus coûteux.

01.90 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, mijnheer Vanden Burre, ook ik wil nog even kort reageren, omdat uw minister de hele tijd vraagt om eerlijk te zijn en de juiste feiten op tafel te leggen.

Mijnheer Vanden Burre, u stelt dat het inperken van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd iedereen naar het OCMW zou jagen, wat het klassieke linkse discours is. Dat is niet juist. Er bestaat ter zake heel wat wetenschappelijk onderzoek, onder andere van het HIVA, waaruit blijkt dat een derde van de betrokkenen verdwijnt uit de statistieken, een derde werk vindt en een derde inderdaad bij het OCMW aanklopt. Twee derde doet dat dus niet.

Er is dus geen automatisme tussen het beperken van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd en het aankloppen bij het OCMW. Het is dus absoluut niet juist dat, indien morgen aan de werkloosheidsuitkeringen wordt gesleuteld, iedereen automatisch naar het OCMW holt. Dat klopt gewoon niet en is manifest onjuist.

Laten wij dus de feiten gebruiken. Voor het OCMW kunnen wij praten

01.90 **Theo Francken** (N-VA): D'après M. Vanden Burre, la limitation des allocations de chômage dans le temps pousserait tout le monde vers les CPAS, mais certaines études scientifiques révèlent que ce n'est pas le cas pour deux tiers des sans emploi. Son affirmation est donc manifestement inexacte.

over beter beleid en energiecheques. Dat gebeurt ook. Ik probeer al vele jaren een weliswaar klein OCMW op een goede manier te besturen. Dat is niet altijd evident. Dat geef ik toe. Het gaat heel vaak over diepmenselijke problemen.

U beweert echter dat, wanneer wij morgen de werkloosheidsduur aanpakken, iedereen naar het OCMW zal moeten stappen. Dat is manifest niet juist.

01.91 **Reccino Van Lommel** (VB): Mevrouw de voorzitster, collega's, ik hoor hier van Groen en van de linksen in het algemeen het klassieke verhaal van uitsluiting. Zij zijn altijd o zo goed in het zich hullen in een slachtofferverhaal.

Weet u echter wat u hebt gedaan? U sluit 80 % van de bevolking uit, die wordt geconfronteerd met 1.000 euro extra voor gas en nog eens 1.500 euro extra, zijnde 2.500 euro extra op een hogere energiefactuur. Voor die mensen doet u niks. Het enige wat immers gebeurt, is een aalmoesje van 30 tot 35 euro per jaar.

U noemt dat structurele maatregelen. De eerste prijs hebt u daarmee behaald.

Meent u nu echt dat de mensen gek zijn en het niet doorhebben? Meent u dat echt? Gelooft u dat echt?

Collega's van de meerderheid, ik weet dat de stijgende gasprijzen een fenomeen zijn dat in heel Europa en bij uitbreiding elders in de wereld speelt, gelet op de economische remonte. Het is echter bijzonder goedkoop om altijd maar opnieuw te verwijzen naar het isoleren van woningen, het verbruik en de consumentenbescherming. Dat is allemaal waar en ik ben ook voorstander daarvan. Ik wil van u echter doortastendheid en structurele maatregelen zien. Die zie ik vandaag gewoonweg niet.

Wel lees ik een maatregel van 30 tot 50 euro op jaarbasis waarop gezinnen recht hebben die momenteel niet van het sociaal tarief kunnen gebruikmaken. U moet dat bedrag eens delen door twaalf maanden. Vindt u dat echt niet lachwekkend? Gelooft u zelf dat u het redt door met een dergelijke kleine wortel te zwaaien? Komaan, neem uzelf eens ernstig.

Ook vind ik het bijzonder storend dat uw minister in de pers verklaart dat niet iedereen een btw-verlaging nodig heeft. Legt u dat maar eens uit aan mensen aan de kassa in de winkel, aan mensen die net buiten het sociaal tarief vallen. U krijgt dat niet uitgelegd, want die mensen moeten wel 2.500 euro extra voor elektriciteit en gas betalen. Maar ja, u denkt hen blij te maken met 30 tot 50 euro. Wat voor debat zijn we hier aan het voeren? Het is een toneelstuk, weliswaar met een zeer slechte afloop voor de bevolking.

01.92 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Beste collega's, ik vind dit politiek gezien een zeer boeiend moment. Deze gesprekken tonen aan, na ruim anderhalf jaar coronacrisis, dat de zwaartekracht van het politiek debat, de culturele hegemonie, rechts in het defensief dringt. Al sinds deze ochtend zie ik hoe de N-VA zich probeert te verkopen als een enigszins sociale partij. Al twee uur lang verkondigen de N-VA-leden dat zij sociaal zijn, maar dat komt natuurlijk niet

01.91 **Reccino Van Lommel** (VB): Groen et les groupes politiques de gauche retombent dans leur travers qui consiste à victimiser les exclus, tout en excluant eux-mêmes 80 % des ménages confrontés à une facture d'énergie qui s'est enchérie de 2 500 euros. Pensent-ils vraiment que les gens en sont dupes? La hausse des prix du gaz pose problème dans toute l'Europe. Or je ne constate aucune mesure forte ou structurelle pour lutter contre cette flambée des prix. La mesure de 30 à 50 euros par an est du foutage de gueule. Il est, en outre, particulièrement dérangeant que le ministre déclare dans la presse que tout le monde n'a pas besoin d'une réduction de la TVA.

01.92 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): C'est un moment politique fascinant, qui montre que la gravité du débat politique contraint la droite à adopter une attitude défensive. Le groupe N-VA essaie depuis tout un temps de se profiler

geloofwaardig over voor een partij die zichzelf vijf jaar lang een ander profiel heeft toegemeten. Men kan moeilijk zichzelf presenteren als ondersteuner van de middenklasse als men eerder een indexsprong heeft goedgekeurd. Dan kan men maar moeilijk beweren 'sociaal' bezig te zijn. Inzake energie heeft de N-VA mee beslist om de btw op 21 % te brengen. Voor de middenklasse is een verhoging van de btw op energie met 15 % gewoon dodelijk. Al die beslissingen werden onder de voorgaande regering genomen.

Ik vind het daarom interessant te zien hoe de zwaartekracht in het debat opschuift naar linkse thema's en linkse oplossingen. Dat vind ik ook net het probleem, mijnheer Vanden Burre.

Je vais le dire en français. Un débat existe aussi sur l'indexation. J'ai entendu mes collègues socialistes parler de l'index. Rappelons, chers collègues, que les produits pétroliers, comme l'essence et le diesel, ne sont pas dans l'index. Ce n'est pas un détail. Cela signifie que toutes les augmentations à la pompe ne sont pas reprises dans l'index. C'est encore une décision du gouvernement Dehaene. De ce côté, le mécanisme correcteur ne joue pas pleinement son rôle redistributif, que du contraire. C'est bien le problème! C'est pour cela qu'un débat existait à propos de la prise éventuelle de mesures supplémentaires au niveau énergétique aujourd'hui.

Ce n'est pas que je ne comprenais pas la logique de proposer un chèque de 100 euros. Mais l'idée était d'instaurer un mécanisme pour tous les travailleurs. En effet, on peut mener ici toute une guerre des chiffres, mais ce qui est très clair, c'est que les mesures prises par le gouvernement concernent les deux premiers déciles. Donc, le débat politique que nous avons porte, chers collègues, sur le troisième décile. Pourquoi, lui, n'a-t-il rien? Le débat politique est celui-là.

Nous devons discuter de ce troisième décile. Qui en fait partie? Je vais vous le dire: les chauffeurs de bus, les travailleurs dans le secteur du métal… Et je ne vous parle même pas des entreprises où il y a un vrai rapport de forces. Ce sont tous des travailleurs qui vont souffrir à concurrence de 700 à 800 euros. Pourquoi avez-vous abandonné ce troisième décile? Or, les mesures qui étaient sur la table, telles que le chèque à 100 euros et la réduction de la TVA 21 % à 6 %, répondaient à cela. J'en ai déjà entendu certains, dont des ministres écolos, me répondre en évoquant la fameuse piscine qu'on chauffe. Ecolo a sans arrêt raconté cela. La TVA n'a aucun rôle redistributif d'un point de vue fiscal. Vous le savez très bien. Elle n'a aucun rôle, que du contraire! C'est un impôt qui est injuste. Si vous voulez faire payer les riches, n'augmentez pas la TVA! Si vous voulez faire payer les riches, taxez les millionnaires, revoyez l'impôt des personnes physiques. Mon collègue Laaouej a raison à cet égard. Prenez toutes les autres mesures, car la TVA est un impôt foncièrement injuste.

Je ne comprends donc pas la résistance presque idéologique des écolos à la réduction de la TVA de 21 % à 6 %. Une telle crise aurait été l'occasion de diminuer de 15 % en ordre de grandeur les factures. Cette mesure me semble élémentaire. Cette taxation revient à une taxation des produits de première nécessité. Vous ne pouvez pas justifier que le gaz et l'électricité ne sont pas des produits de première nécessité. C'est injustifiable!

comme un parti social, mais ce n'est évidemment pas crédible pour un parti qui a adopté une position différente pendant cinq ans. Pour la classe moyenne, des mesures telles que le saut d'index ou l'augmentation de la TVA sur l'énergie – des décisions prises par le gouvernement précédent – peuvent difficilement être qualifiées de "sociales".

De aardolieproducten, zoals diesel en benzine, vallen buiten de index, wat betekent dat de prijsstijgingen aan de pomp door geen enkel corrigerend mechanisme getemperd worden, dat is het probleem!

Het politieke debat gaat over de vraag waarom de regering alleen maatregelen genomen heeft voor de eerste twee decielen en niet voor het derde.

We moeten het hebben over dat derde deciel, want het zijn de arbeiders die zullen lijden! De maatregelen die op tafel lagen, zoals de cheque van 100 euro en de btw-verlaging van 21 naar 6 %, waren daar een reactie op. Ecolo stelt voortdurend dat dit voornamelijk zal dienen om de zwembaden te verwarmen. De btw is echter een sociaal onrechtvaardige belasting! Als u de rijken wilt laten betalen, moet u de miljonairs belasten en de personenbelasting herzien!

Ik begrijp het ideologische verzet van Ecolo tegen de btw-verlaging van 21 naar 6 % niet. Met een verlaagd btw-tarief had men de energiefactuur met 15 % kunnen drukken. Nu heft men 21 % btw op basisbehoeften zoals gas en elektriciteit.

La **présidente**: Pouvons-nous laisser parler M. Vanden Burre? M. Van Lommel est déjà intervenu. La parole est à Mme Fonck.

01.93 **Catherine Fonck** (cdH): Monsieur Vanden Burre, vous faites un choix politique en faveur des personnes les plus précarisées. Pour prendre simplement l'exemple d'une famille monoparentale, à partir de quel salaire, de quels revenus bruts, cette famille monoparentale ne pourra-t-elle bénéficier en rien d'une aide telle que vous l'avez prévue? Connaissez-vous ce montant?

J'ai fait le calcul. Si je me trompe, n'hésitez pas à me reprendre. Dans une famille monoparentale, à partir d'un revenu de 2 370 euros, il n'y aura pas de possibilité d'émerger au tarif social et à l'aide supplémentaire des 80 euros. Telle est la réalité! Ne la justifions pas en disant que ces personnes ne sont pas à prendre en considération, que tout va bien se passer pour elles et qu'il n'y aura pas de souci!

Par ailleurs, l'argent ne tombe pas du ciel; il faut pouvoir financer les mesures. L'État va largement bénéficier du retour de l'augmentation de l'énergie, notamment via la TVA.

Cette manne-là aurait pu être ventilée, non pas pour une aide à concurrence de 600, 700 voire 800 euros pour tous, mais bien pour des tranches de revenus au-delà du seuil que vous avez prévu, lequel est fort bas par rapport à l'explosion des prix de l'énergie aujourd'hui.

Pour ce qui concerne la réforme fiscale, il faudra travailler sur l'augmentation des revenus nets et valoriser le travail. Á cet égard, il est dommage que la réforme fiscale soit reportée à plus tard.

En ce qui concerne la cotisation spéciale de sécurité sociale que chacun, dans la majorité, met en avant – tous vous avez communiqué au sujet des 150 euros en plus –, je constate que le premier ministre, hier, n'a pas parlé de suppression puisque celle-ci sera "examinée". C'est très *light*!

Par ailleurs, tenons un discours vérité: les 150 euros en plus concernent un couple avec deux revenus, mais ne concernent pas une personne isolée ou une famille monoparentale ayant un seul revenu. S'il vous plaît, tenez donc un discours honnête dans vos annonces sexy que vous lancez à la presse!

01.93 **Catherine Fonck** (cdH): U zegt dat u een keus maakt ten voordele van de allerarmsten. Ik heb evenwel het bruto-inkomen becijferd waarmee u rekening houdt. Een eenoudergezin kan vanaf een inkomen van 2.370 euro niet meer in aanmerking komen voor het sociaal tarief en de eenmalige korting van 80 euro. Dat zijn de feiten!

Bovendien moeten die maatregelen gefinancierd worden. De Staat zal heel wat inkomsten opstrijken door de hogere energieprijzen, meer bepaald via de btw.

Men had die middelen per inkomensklasse kunnen verdelen, boven de zeer lage drempel waarin er voorzien werd ten opzichte van de explosie van de energieprijzen.

Wat de uitgestelde belastinghervorming betreft, zal er werk gemaakt moeten worden van de verhoging van het netto-inkomen en zal werken gevaloriseerd moeten worden.

Ten slotte heeft elke partij van de meerderheid het over de bijzondere bijdrage gehad maar de eerste minister heeft gisteren niets over de afschaffing ervan gezegd. We mogen er geen doekjes om winden: de extra 150 euro is bestemd voor koppels met twee inkomens en niet voor alleenstaanden en eenoudergezinnen met één inkomen. U mag de waarheid geen geweld aandoen!

01.94 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je tenterai de répondre à tous les collègues m'ayant interpellé et d'abord aux collègues de la N-VA (4 à 5 personnes), ce que je vois, non pas comme un honneur, mais comme de l'intérêt à l'égard de mes propos.

Plus sérieusement, je pense que Mme Van Peel ainsi que M. Francken ont voulu dire, au travers de leurs propos soulignant le fait que "ça sonne bien, ce sont des slogans", que nos visions de société sont différentes. Il me semble que nous devons pouvoir l'accepter. Notre vision de société en tant qu'écologistes et la vôtre en

01.94 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Mevrouw Van Peel, mijnheer Francken, dit zijn geen slogans! Onze maatschappijvisie als ecologisten staat haaks op de uwe. In een democratie kan het geen kwaad u dit te zeggen.

Ik heb de maatregelen geciteerd die u in de commissie of in uw

tant que nationalistes membres de la N-VA sont totalement différentes et à l'opposé l'une de l'autre.

En démocratie, ce fait doit pouvoir être assumé. Je n'ai aucun problème à vous le dire et il n'y a pas de mal à vous le dire. Je pense que vous vous en rendez compte – je l'espère – au travers de nos prises de parole et de nos actes politiques.

Cela signifie que le fondement des mesures que j'ai citées et que je trouve effectivement mauvaises par rapport aux travailleurs et au fait de ne pas donner de chance suffisante aux personnes de retrouver un emploi ou de se former tout au long de leur carrière est totalement opposé en termes de programme. Je n'ai fait que citer les mesures que vous avez déposées en commission des Affaires sociales ou celles que l'on trouve dans votre programme.

Nous avons d'autres mesures qui sont aussi destinées à créer de la prospérité, mais par la formation, l'encouragement et le développement des talents de chacun, sans passer par la case "punition".

C'est une vision différente de la société. J'ai envie de dire que dans un débat démocratique, on doit pouvoir se le dire les yeux dans les yeux. C'est important. Nous devons assumer ce désaccord et ces visions de société profondément différentes entre vous et nous. Je les assume.

Qui va toucher quoi? Le débat général sur le tarif social de l'énergie porte quelque peu sur cela. Nous avons largement répondu aux objectifs, aux coûts budgétaires et à la question de qui va en bénéficier. Si l'on rentre dans les déciles précis classant la population par le salaire, je préfère renvoyer au débat thématique de tout à l'heure ou au débat en commission. Je ne peux vous répondre au décile près; je ne peux pas vous dire si telle personne en bénéficiera. Comme l'a dit la ministre, cela a été mis en place par statut, en février dernier. La mesure existe déjà et va être étendue. Mais l'objectif est clair.

Par contre, dire que toutes les autres personnes, non concernées par le tarif social, ne vont rien obtenir des décisions du conclave budgétaire d'hier n'est pas exact. Vous ne pouvez pas le dire!

Vous avez parlé, madame Fonck, de la diminution progressive de cette cotisation spéciale de sécurité sociale. Il y a aussi la mise en place du système d'accises sur les prix de l'énergie. Il y a toute une série de choses mises en place pour récompenser et encourager les personnes qui travaillent. Ceci a été fait en ciblant les bas et moyens salaires. Dire qu'il n'y a rien n'est pas exact non plus. Je vous renvoie au débat plus précis pour connaître au décile près l'impact sur telle ou telle personne ou tel ou tel statut.

Je me permets de continuer mon intervention en parlant de ce gouvernement climat. C'est un fait depuis hier et depuis vendredi dernier. Voici toutes les caractéristiques que nous voulons mettre en avant. Pour nous, un gouvernement climat est aussi un gouvernement qui investit massivement dans l'avenir, et évidemment en priorité dans le rail et dans la SNCB. Du milliard d'investissements supplémentaires qui ont été décidés hier au conclave budgétaire, un quart, soit 250 millions, est consacré aux chemins de fer. C'est donc plus de

programma voorgesteld hebt. Ik denk dat ze slecht zijn voor de werknemers, voor degenen die op zoek zijn naar een baan of zich tijdens hun hele loopbaan bijscholen.

We hebben andere maatregelen die bestemd zijn om welvaart te creëren door opleiding, aanmoediging en de ontwikkeling van iedereen zonder dat dit met 'straffen' gepaard moet gaan.

We hebben gewoon niet dezelfde visie op de samenleving. Wij hebben onze visie als groenen en u hebt uw visie als de N-VA. Ik kom daar voor uit.

We zijn uitgebreid ingegaan op de doelstellingen, de kosten voor de begroting en de begunstigden. Het is onjuist te stellen dat al degenen die niet in aanmerking komen voor het sociaal tarief, niets zullen hebben aan de beslissingen die in het kader van dit begrotingsconclaaf genomen zijn. De bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid wordt stapsgewijs afgeschaft. Er zal een accijnssysteem ingevoerd worden voor de energieprijzen. Er wordt een hele reeks maatregelen genomen om de lage en middeninkomens te ondersteunen.

Ik kom nu op het klimaatvraagstuk. Voor ons is een klimaatregering een regering die volop investeert in het spoor, want dat is goed voor het milieu, de economie en de werkgelegenheid. Van het budget van 1 miljard euro voor extra investeringen dat in het kader van de begrotingsonderhandelingen goedgekeurd werd, zal een kwart, oftewel 250 miljoen euro, besteed worden aan het spoor.

trains, davantage de fréquences et de gares, une meilleure ponctualité, et de solides partenariats avec le monde industriel. Comme le répète d'ailleurs souvent le ministre de la Mobilité, un euro investi dans le rail rapporte trois euros à la société. Qu'est-ce que cela signifie concrètement? Cela veut dire qu'investir dans le rail est bon pour l'environnement, pour l'économie et pour l'emploi.

01.95 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Wat er op tafel ligt is 250 miljoen voor drie jaar, na jaren van miljarden besparingen. Die 250 miljoen zal nooit genoeg zijn om ervoor te zorgen dat men serieus kan investeren in de spoorwegen. Dat is peanuts wat ons betreft. Het station van Bergen alleen al kost meer dan die 250 miljoen euro. Ongelooflijk! Hoe zult u dan met 250 miljoen euro de treincapaciteit uitbreiden? Er is nu al een onderfinanciering van Infrabel, daar hebben we het recent in de commissie nog over gehad.

Infrabel zegt zelf dat men misschien lijnen zal moeten schrappen wegens gebrek aan middelen. Het personeel van Infrabel kan geen vakantie opnemen omdat er een personeelstekort heerst. Er is momenteel een tekort van 100 personeelsleden. Denkt u dat er geen personeel nodig is om de treinen te laten rijden? Er zijn 300 mensen nodig om de treinen te laten rijden. Als u de treinen wilt laten rijden, zullen er dus veel meer middelen nodig zijn. Ik vind het erg teleurstellend dat een minister van een ecologische partij niet veel meer investeert in onze spoorwegen. Dat zou goed zijn voor ons milieu en voor die 500 mensen die afgelopen weekend hebben betoogd voor meer en beter openbaar vervoer.

01.95 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Ce n'est pas sérieux: investir 250 millions d'euros sur trois ans est totalement insuffisant. La gare de Mons à elle seule coûte plus cher. Comment, dès lors, un tel montant peut-il être suffisant pour augmenter le nombre de trains? Nous avons récemment appris qu'Infrabel devra peut-être fermer des lignes ferroviaires parce que cette société manque de ressources d'investissement et que la pénurie de personnel y est déjà criante. Il est décevant qu'un ministre d'Ecolo n'investisse pas davantage dans les chemins de fer, qui peuvent jouer un rôle important dans l'amélioration de notre environnement.

01.96 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Je vais vous faire une confidence, chère collègue Vindevoghel: je m'attendais un peu à cette question de votre part et je m'y étais un peu préparé. Les chiffres sont ce qu'ils sont; ils sont factuels. Je vais vous les donner car je les ai sous les yeux. Depuis le début de la crise covid, les aides obtenues en plus pour le rail se chiffrent à un total de 777,3 millions d'euros. Il faut ajouter à cela 365 millions d'euros supplémentaires dégagés l'année dernière pour des investissements et on y ajoute effectivement les 250 millions décidés hier.

Depuis le début de la Vivaldi, on est à près de 1,5 milliard d'euros d'investissements supplémentaires pour le rail. C'est un basculement majeur. Pourquoi dis-je cela? Je compare avec le passé, madame Vindevoghel. Cela me paraît objectivement le plus intéressant à faire. Depuis dix ans avant la Vivaldi, ce sont plus de 2 milliards d'euros économisés sur le dos des chemins de fer et de l'investissement dans le rail. Ici, on injecte en plus 1,5 milliard d'euros en un peu plus d'un an. Vous devriez nous applaudir. C'est un basculement majeur dans la politique de ce pays!

01.96 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Sinds het begin van de coronacrisis heeft het spoor 777,3 miljoen euro als extra steun ontvangen. Daarbij komen nog 365 miljoen euro die reeds vorig jaar voor investeringen uitgetrokken werd, en de 250 miljoen euro die gisteren toegekend werd.

De afgelopen tien jaar werd er meer dan 2 miljard euro op het spoor bespaard. Vivaldi geeft een injectie van 1,5 miljard euro in iets meer dan een jaar. Dit is een grote omslag!

01.97 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Het zou een *basculement* geweest zijn indien de investering groter was geweest. Er is wel 600 miljoen euro beschikbaar vanuit de EU maar in de komende drie jaar is er slechts 250 miljoen euro voorzien voor het spoor. Dat is veel te weinig. U heeft volledig gelijk als u stelt dat er miljarden bespaard zijn door de vorige regering. Er zou echter enkel een *basculement* geweest zijn indien er veel meer middelen beschikbaar waren voor de toekomst van het spoor en voor een betere mobiliteit. Volgens mij kan 250 miljoen euro nooit volstaan om ervoor te zorgen dat er meer

01.97 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Si nous recevrons effectivement 600 millions d'euros de l'Union européenne, les 250 millions d'euros consacrés au rail pour les trois prochaines années sont loin d'être suffisants. Après les milliards d'euros d'économies réalisées par le

treinen en treinreizigers komen. Het is veel te weinig.

précédent gouvernement, il est nécessaire d'investir massivement dans l'amélioration de la mobilité ferroviaire en prévoyant davantage de trains pouvant accueillir davantage de voyageurs.

01.98 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Libre à vous de penser que ce n'est pas assez. En tant qu'écologistes, nous nous battons continuellement pour obtenir plus de moyens pour financer la transition climatique, mais soyons justes sur les chiffres. Cela représente plus de 1,5 milliard d'euros depuis le début de la Vivaldi.

01.98 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): We strijden voortdurend voor meer middelen om de klimaattransitie te financieren.

01.99 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Pour tendre vers un petit conseil budgétaire, je suis d'accord avec les propos du ministre Gilkinet pour dire que chaque euro investi rapporte trois euros. Chers collègues, je crois qu'on tient la solution aux problèmes budgétaires de la Belgique. Je pense que si on avait investi beaucoup plus, on aurait obtenu beaucoup plus en retour. Soyons très clairs à ce sujet, on parle ici des investissements. Selon vous, 250 millions d'euros représentent une quinzaine de kilomètres de rails. Ce sont les ordres de grandeur des investissements que l'on doit faire. Mais ici, on parle aussi des budgets de fonctionnement. Ceux-ci comprennent chaque mois 100 cheminots en moins. C'est une réalité vécue par le terrain. Ne confondons pas les investissements – le fameux budget extraordinaire – avec le budget ordinaire.

En matière de frais de fonctionnement, il y a beaucoup trop peu de moyens dédiés au chemin de fer. C'est bien de cela que se plaignent beaucoup de syndicats de cheminots aujourd'hui. Le personnel diminue alors qu'il est nécessaire pour l'entretien des voies, pour accompagner les trains, etc. Vous ne parlez que des investissements, qui sont trop peu nombreux, comme l'a dit ma collègue. Mais le chemin de fer ne représente pas seulement les investissements. Il est aussi question de fonctionnement.

01.99 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Ik ben het met de heer Gilkinet eens: elke geïnvesteerde euro brengt er drie op. Als men veel meer geïnvesteerd had, dan zou dat meer opgeleverd hebben. Hier spreekt men echter niet alleen over investeringen, maar ook over werkingsbudgetten waarin de spoorwegen het per maand met 100 werknemers minder moeten doen! Dat is wat de vakbonden zo woedend maakt.

01.100 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Un gouvernement climat, c'est également un gouvernement qui met la justice fiscale au cœur de sa vision socioéconomique en faisant contribuer les épaules les plus larges – taxation sur les comptes-titres ou contribution demandée aux sportifs professionnels –, en mettant en place des moyens supplémentaires pour lutter contre la fraude fiscale – c'est un véritable fléau – comme on l'a encore vu avec les Pandora Papers. Je pense ici aux annonces d'engagement d'une quarantaine d'inspecteurs supplémentaires et à la diminution de la pression fiscale sur les bas et moyens salaires. J'en ai déjà parlé.

Dans un gouvernement climat, chacun est traité de la même manière et reçoit sa chance, peu importent sa condition sociale, ses origines et son orientation sexuelle. À ce titre, notre groupe salue la décision de multiplier par huit le budget de la cellule Égalité des chances pilotée par la secrétaire d'État Sarah Schlitz.

Climat, justice sociale et fiscale, solidarité nationale et internationale, égalité des chances, création d'emplois durables et investissements dans l'avenir: voici les valeurs-clés qui nous poussent à croire dans les projets de cette coalition Vivaldi et à lui renouveler notre confiance dès demain.

01.100 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Door de rijksten te laten bijdragen, met name door de taks op effectenrekeningen, plaatst deze regering fiscale rechtvaardigheid centraal in haar sociaal-economische visie. Ze trekt ook meer middelen uit voor de strijd tegen belastingfraude en verlicht de belastingdruk op de lage en middeninkomens.

Deze klimaatregering stelt de gelijke behandeling van eenieder voorop. Onze fractie is verheugd over de verachtvoudiging van het budget voor de cel Gelijke Kansen.

Klimaat, rechtvaardigheid, solidariteit, gelijke kansen, jobcreatie en investeren in de toekomst zijn

Chers collègues parlementaires, je m'adresse à vous pour terminer cette intervention. J'aimerais exprimer une dernière volonté forte de l'ADN de mon groupe politique. Cette année parlementaire doit être celle qui voit les citoyens et les citoyennes entrer dans ce Parlement, non pour rester au balcon et nous observer mais pour débattre avec nous, délibérer avec nous et voter aussi avec nous dans des commissions mixtes. C'est pour nous un véritable impératif si nous souhaitons donner un nouveau souffle à notre démocratie. Je vous remercie de votre attention.

kernwaarden van deze vivaldi-coalitie, waarin we opnieuw ons vertrouwen stellen.

Dit parlementaire jaar moet het jaar zijn waarin de burger zijn intrede doet in het Parlement, niet als toeschouwer in de publieks-tribune, maar om actief mee met ons te debatteren, te beraadslagen en te stemmen in gemengde commissies. Dat is essentieel om onze democratie een nieuwe impuls te geven.

01.101 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de eerste minister, collega's, de eerste cirkel is rond, de eerste vier seizoenen zijn voorbij. Wij zijn van herfst naar herfst gegaan. Het is herfst en de bladeren vallen, maar wat Mark Eyskens veertig jaar geleden verder gezegd heeft, is vandaag gelukkig niet van toepassing. Deze regering staat er en zet overduidelijk nieuwe beleidslijnen uit.

Het waren en het zijn nog altijd crisistijden, maar deze regering doet wat nodig is. Wij hebben in ons land de ernstigste gezondheidscrisis van de afgelopen decennia gehad. Wij hebben federale steun-maatregelen geboden voor 25 miljard euro. Een aantal steunmaat-regelen hebben wij zelfs verlengd, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Vlaamse regering. Een woord van dank is hier passend. Dank aan alle zorgverleners en vrijwilligers in ons land die zich dubbel geplooid hebben.

Ook politiek staat ons land er weer, met een stabiele regering die met volheid van bevoegdheid kan besturen. Dat vergt soms compromissen en stevige, moeilijke onderhandelingen. Het geheugen is echter kort. De vorige regering werd opgeblazen voor het VN-migratieakkoord, met een lange periode van stilstand tot gevolg. Die periode van instabiliteit heeft te lang geduurd, maar is nu eindelijk voorbij. Ons land staat er weer.

Collega's, de geest is uit de fles, niemand kan nog om de klimaat-crisis heen. Het water staat ons aan de lippen. De overstromingen van afgelopen zomer in ons land hebben duidelijk aangetoond wat ons te wachten staat als wij niets doen. Er waren 41 doden te betreuren.

De ambitie van deze regering is 100 % hernieuwbare energie. Dat zijn wij onze kinderen en kleinkinderen verplicht. Wij hebben moeten wachten op een regering met de groenen om het vizier daarop scherp te stellen, maar onze fractie is hoopvol. Met deze regering heeft de klimaattrein eindelijk het station verlaten. Geen excuses meer.

Wat betekent dat concreet? Er komt een ecoshift, met 250 miljoen euro voor meer en betere treinen, maar wel met eerlijke heffingen op professionele diesel en een CO_2-compensatie voor korte vliegreizen. Dat is een faire deal. Elke euro die wij investeren in de trein brengt drie euro op voor onze economie en onze samenleving. Dat is een breuk met het verleden.

01.101 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): C'est l'automne, les feuilles tombent des arbres, mais la suite de la déclaration prononcée ici par Mark Eyskens, il y a 40 ans n'est aujourd'hui pas d'actualité: ce gouvernement n'est pas tombé et il définit de nouvelles lignes politiques. Il prend les mesures nécessaires pour faire face à la crise: 25 milliards d'euros ont été dégagés pour atténuer les effets de la pire crise sanitaire enregistrée depuis des décennies et certaines de ces mesures seront encore prorogées. Je tiens, moi aussi, à exprimer ma gratitude à l'ensemble du personnel soignant et aux volontaires qui nous ont aidés à surmonter la pandémie.

Après une longue période d'instabilité politique et d'immo-bilisme, la Belgique dispose de nouveau d'un exécutif stable de plein exercice.

Plus personne aujourd'hui ne peut encore nier la crise climatique. Les inondations survenues l'été dernier nous ont montré quelles seraient les conséquences de l'inaction. Le gouvernement nourrit donc l'ambition d'évoluer vers 100 % d'énergie renouvelable. Le train pour le climat est enfin sur les rails grâce à la présence de Groen au sein du gouvernement! Cela signifie concrètement que nous souhaitons réaliser un glissement écologique. Le gouvernement investira 250 millions d'euros dans

Collega's, wij hebben de trein al te lang stiefmoederlijk behandeld. Dit is een trendbreuk die wij veiliggesteld hebben. Vorige week heeft de regering een roadmap uitgetekend om tegen 2030 233 miljoen ton CO_2 minder uit te stoten. Wij hebben zelfs nog een extra inspanning gedaan.

l'achat de trains supplémentaires, plus efficaces, mais des prélèvements équitables seront toutefois effectués sur le diesel professionnel et une compensation CO_2 pour les vols aériens de courtes distances sera instaurée. Chaque euro investi dans le rail rapporte trois euros à notre économie et à notre société. Il s'agit là d'une véritable rupture de tendance, car le train a trop longtemps été considéré comme un parent pauvre dans le secteur de la mobilité.

Le gouvernement a établi une feuille de route afin de réduire les émissions de CO_2 de 233 millions de tonnes à l'horizon 2030.

01.102 **Tomas Roggeman** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u klopt zich op de borst over de 250 miljoen extra voor de spoorwegen. Ik hoor u zeggen dat één euro voor het spoor drie euro voor de samenleving betekent. Weet u echter eigenlijk wel waar dat geld naartoe moet gaan? Zal het opnieuw gaan naar het bemannen van alle stationsloketten, een trein in elk station om de tien minuten of naar groene ballonnetjes van de minister? Die 250 miljoen euro kan immers heel snel opgebruikt zijn want dat is amper het dubbele van de kost van een gratis Rail Pass, namelijk 110 miljoen euro. Een dergelijk bedrag is behoorlijk snel verspeeld. Kunt u inzicht verschaffen in de precieze besteding van deze middelen?

01.102 **Tomas Roggeman** (N-VA): À quoi cet argent supplémentaire servira-t-il? Pour financer la présence de personnel à tous les guichets dans les gares, un train dans chaque gare toutes les dix minutes ou telle ou telle idée verte lancée par le ministre? Le Rail Pass gratuit a coûté 110 millions d'euros, soit presque la moitié du budget actuellement disponible. Un tel montant est vite dépensé.

01.103 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Collega, ik weet niet of u het debat van daarnet beluisterd heeft, toen mijn collega op de tribune stond. Het gaat om een extra budget van 250 miljoen euro, boven op het bedrag van anderhalf miljard euro dat deze regering al in de trein investeert. Het gaat dus over meer lijnen, betere lijnen en een betere toegankelijkheid. Dat zijn onderwerpen die in het Parlement behandeld zijn.

Deze vivaldiregering investeert dus 1,5 miljard euro in de trein. Dat is iets om fier op te zijn, mijnheer Roggeman. Ik herinner mij niet dat vorige regeringen zo veel hebben gedaan.

01.103 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Il s'agit de 250 millions d'euros supplémentaires, en plus du montant de 1,5 milliard d'euros que ce gouvernement investit dans le rail. Cela permettra de réaliser des lignes plus nombreuses et plus performantes, ainsi que des gares plus accessibles.

De voorzitster: Mijnheer De Vriendt, de minister vraagt het woord.

01.104 Minister **Georges Gilkinet**: Mijnheer De Vriendt en mijnheer Roggeman, ik kan zeker op uw terechte vragen antwoorden.

Deze middelen zullen onder andere worden gebruikt voor toegankelijkere stations. Dat is zeer belangrijk als wij meer mensen op de trein willen, voor een moeder met een baby, voor een oude dame of voor mensen met een beperking.

Verder willen wij onze internationale lijnen versterken. Het is belangrijk dat de hoofdsteden van de Benelux, Amsterdam, Brussel

01.104 **Georges Gilkinet**, ministre: Les moyens seront utilisés, entre autres, pour rendre les gares plus accessibles. En outre, nous voulons renforcer les lignes internationales pour mieux relier les capitales du Benelux. Nous devons également faire circuler davantage de marchandises sur le rail. Un train de

en Luxemburg, beter met elkaar verbonden zijn.

Ook moeten wij meer goederen op de trein krijgen. Eén goederentrein betekent 50 vrachtwagens minder op onze wegen. Ik bezocht de havens van Antwerpen, Zeebrugge en Gent, om te bekijken wat de noden van de bedrijven zijn en wat wij kunnen doen om meer goederen op de trein te krijgen en de tewerkstelling hier in België te steunen. Dat doen wij met deze middelen.

Ik ben verbaasd dat u geen voorstander bent van die maatregel, aangezien die onze economie structureel zal steunen. In de haven van Gent werken bedrijven samen in een logica van circulaire economie. Dat is de toekomst. Het gaat over de jobs van morgen. Daarin investeren wij.

marchandises permet de délester nos routes de 50 camions. Nous voulons aider les entreprises à passer au transport ferroviaire de marchandises. Il s'agit des emplois de demain et je ne comprends pas comment on peut s'opposer à de telles mesures.

01.105 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Collega's, de klimaattransitie gaat verder. We verdubbelen de windenergie op zee, we lanceren nieuwe projecten met waterstof en zonnepanelen en dat doen we na het eerder besliste Europees relanceplan en de vergroening van de salariswagens, de belangrijkste klimaatmaatregel van het afgelopen decennium.

Ik wil eerlijk zijn met u, collega's. Voor een regering zonder klimaatambitie hadden Groen en Ecolo feestelijk bedankt. Een jaar geleden hebben wij in het Egmontpaleis in Brussel daadkracht geëist. Nu is de federale regering voortrekker. De vivaldiregering was al de groenste regering ooit. Nu hebben we de groenste begroting ooit. Daar zijn we fier op. Optimisme is gerechtvaardigd. Er is echt een gezamenlijke wil om hier te slagen.

01.105 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): La transition climatique progresse: l'énergie éolienne en mer a doublé et de nouveaux projets liés à l'hydrogène et aux panneaux solaires ont vu le jour. Ces réalisations s'ajoutent au verdissement des voitures de société et au plan de relance européen. Pour un gouvernement sans ambition climatique, Groen et Ecolo auraient chaleureusement remercié. Entre-temps, le gouvernement fédéral est un pionnier: il est le gouvernement le plus vert que l'on ait jamais connu et son budget est le plus vert que l'on ait jamais eu. Nous en sommes fiers.

01.106 **Reccino Van Lommel** (VB): Ik hoor het u graag zeggen, nieuwe projecten met waterstof, maar ik vraag mij wel af waar we de energie, de elektriciteit zullen halen om waterstof te produceren? Inzetten op groene waterstof kan voorlopig immers niet. Dat zal blauwe waterstof moeten zijn. Hoe zult u dat doen?

De CRM-veiling is pas afgelopen. Het is alom bekend dat de energienoden nog zullen stijgen. U merkt op dat u zult inzetten op waterstof, maar dan moet ik repliceren dat u die waterstoftrein hebt gemist. Kijk maar naar de projecten die nu worden uitgerold in Nederland, Duitsland en elders. Wij hinken wat dat betreft achterop.

Er komt een waterstofbackbone, maar wat zult u doen om hier waterstof te produceren? Nu zijn we afhankelijk van olie in het buitenland. Is het de bedoeling dat we in toekomst ook van het buitenland afhankelijk zijn voor waterstof? Wat is uw visie daarop?

U gaat er prat op absoluut een klimaatregering te zijn. Ik hoor u dat ook graag zeggen, mijnheer De Vriendt. U liep vorig weekend ook mee in de klimaatbetoging. Ik heb u zopas nog vragen gesteld over de CO_2-uitstoot van gascentrales. Uw medebetogers zijn daar ook bezorgd over. Maar u hebt daarop geen antwoord gegeven. U claimt dat u de CO_2 drastisch zal doen verlagen, terwijl u net CO_2 de lucht inblaast als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen.

01.106 **Reccino Van Lommel** (VB): Où irons-nous chercher l'électricité pour produire de l'hydrogène? L'enchère du CRM vient de se terminer. Nous avons raté le train de l'hydrogène et sommes désespérément en retard par rapport aux Pays-Bas et à l'Allemagne. Après notre dépendance au pétrole, allons-nous à présent créer une nouvelle dépendance, cette fois à l'hydrogène?

M. De Vriendt qualifie le gouvernement de gouvernement climatique. Or, ce gouvernement entend émettre du CO_2 avec des centrales au gaz. Comment justifie-t-il ce choix? Importer de l'énergie verte est bon marché: il n'y a pas de raison de ne pas le faire.

Kunt u mij een goed en duidelijk antwoord geven? Wat zegt u over de gascentrales tegen de manifestanten die in de klimaatmars hebben meegelopen? Kom niet met het verhaal dat we anders moeten importeren en dat dat veel geld kost. De minister heeft al gezegd dat groene energie uit het buitenland goedkoop is.

01.107 **Catherine Fonck** (cdH): Madame la présidente, monsieur De Vriendt, il y a un instant, vous avez évoqué la taxe sur les billets d'avion. Je comprends évidemment la logique pour ce qui concerne les sauts de puce, dirais-je, de moins de 500 km.

Selon les informations dont je dispose, entre 750 000 et 1 000 000 de vols sont concernés par cette mesure fiscale. Si je me rappelle bien, le président du MR a fait état d'une augmentation de cinq à six euros par billet d'avion. Or, si je me réfère à vos tableaux budgétaires, il est question, pour 2022, d'un effet retour en termes de rendement de taxe de 30 000 000 d'euros et de 40 000 000 d'euros pour les années suivantes.

Avec une augmentation de cinq à six euros par billet d'avion et moins d'un million de vols, il faut s'attendre à cinq à six millions par an. Que doit-on conclure? Cela signifie-t-il que vous avez, en fait, surgonflé le rendement de la taxe dont question ou cela signifie-t-il qu'en réalité, il s'agit d'une hausse de 30 à 40 euros par billet d'avion plutôt que de cinq à six euros? Pourriez-vous vous clarifier ce point?

01.107 **Catherine Fonck** (cdH): Ik begrijp dat men korte verplaatsingen met het vliegtuig wil voorkomen. U rekent echter op een terugverdieneffect van 30 miljoen euro op de begroting voor 2022, en 40 miljoen euro voor de daaropvolgende jaren, terwijl de maatregel maximaal betrekking had op één miljoen vluchten en 5 tot 6 euro per vliegtuigticket zou opbrengen. Hebt u het rendement opgeblazen of een te lage raming gemaakt van de stijging van de ticketprijzen?

01.108 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik wilde eerst nog even wachten, maar omdat mevrouw Fonck een terechte vraag stelt, wil ik toch nu inpikken.

Vorige zomer hebben we in het Parlement – ik dacht unaniem - een resolutie over de luchthaven van Zaventem, de luchtvaartindustrie en de luchtvaartmaatschappijen, medeondertekend door de heer Vanbesien, kamerbreed goedgekeurd. De aanleiding voor de resolutie waren de tussenkomsten via FPIM ter ondersteuning van onder andere Brussels Airlines. Ik heb de eer en het genoegen gehad om daarover van gedachten te wisselen met de huidige eerste minister, toen minister van Financiën. Dat was een heel moeilijke periode voor onze luchtvaart. Als vertegenwoordiger van Vlaams-Brabant wil ik hierover toch een punt maken. Er wordt 30 tot 40 miljoen euro in de tabellen als opbrengsten van de vliegtaks ingeschreven. Ik begrijp het niet. De straal is 500 km. Welke vluchten vallen er binnen die straal? Dat zijn Parijs, Londen, Amsterdam en Frankfurt en dan ook nog Manchester, Hamburg en een paar andere kleine luchthavens. Vorig jaar waren er vanuit Zaventem 660.000 vluchten op die vier luchthavens. Vanuit andere luchthavens vliegt men daar niet op.

U moet 30 miljoen hebben en er waren 660.000 vluchten. Dat betekent dat u 50 euro per ticket moet heffen. Is dat juist? Ik hoorde gisterenavond de heer Bouchez op LN24 zeggen dat de taks 6 euro wordt. Die taks voor 660.000 vluchten brengt 4 miljoen euro op. Waarom schrijft u dan 30 miljoen euro in? Dat begrijp ik niet. Kunt u dat even toelichten?

Als ik het goed begrijp, gaat het niet alleen over eindbestemming. Als ik morgen op Singapore vlieg, moet ik over Frankfurt. Frankfurt is niet mijn eindbestemming, maar toch zal ik die taks moeten betalen voor

01.108 **Theo Francken** (N-VA): L'été dernier, le secteur aérien a traversé une période très difficile. À l'époque, nous avions adopté à l'unanimité une proposition de résolution visant à soutenir les compagnies aériennes, l'industrie aéronautique et les aéroports. Le gouvernement propose maintenant d'instaurer une taxe sur les vols à destination d'aéroports se trouvant à moins de 500 kilomètres, qui devrait rapporter 30 à 40 millions d'euros. À combien devra s'élever le montant de la taxe sur un billet pour parvenir à réaliser ces recettes? On recense environ 660 000 vols de courte distance chaque année, ce qui impliquerait de facturer 50 euros par billet. Cependant, hier, M. Bouchez a déclaré que la taxe s'élèverait à 6 euros. Seule la destination finale est-elle concernée par le seuil des 500 kilomètres de distance ou les arrêts intermédiaires sont-ils également pris en compte? Tous les passagers en transit devront-ils également acquitter la taxe? Ne sommes-nous pas en train de

Brussel-Frankfurt. Kunt u dat bevestigen? Gaat het niet alleen over eindbestemming binnen de 500 km? Ik heb immers niet gekozen om op Frankfurt te vliegen als ik naar Singapore wil. Door het internationaal vliegverkeer gaat dat nu eenmaal via Frankfurt. Andere vluchten gaan via Amsterdam of Brussel. Men zal bijvoorbeeld naar hier komen om vervolgens door te vliegen naar Centraal-Afrika. Zo gaat dat, dat is geen keuze van de passagier.

Mijnheer De Vriendt, u moet mij toch eens uitleggen hoe het zit met transitvluchten. Ik ben in Congo en wil naar Amsterdam. Ik heb dus een ticket naar Amsterdam gekocht en vlieg van Kinshasa via Brussel naar Amsterdam. Zo zijn er jaarlijks 220.000 transitpassagiers. Zullen die ook moeten betalen? Dan raken we de concurrentiepositie van vooral Brussels Airlines recht in het hart, terwijl de regering die maatschappij al tientallen miljoenen heeft toegestopt, omdat ze het zo moeilijk heeft.

We hebben voorgestemd voor die hulp; ik stond daarachter, want dat was nodig. Heel het Parlement heeft dat gesteund. Maar we moeten wel goed oppassen en weten wat we willen. Voor een carrier als Brussels Airlines zijn de marges klein. Het bedrijf met duizenden werknemers had het niet gemakkelijk en heeft een langere periode technische werkloosheid gekend. Daar heb ik met mevrouw Vindevoghel en de heer Vanbesien, die ik vandaag nog niet gezien heb, uitgebreid over gepraat. Alleszins hebben we er veel werk mee gehad in het Parlement. Ik denk dat het eindelijk weer de goede kant op gaat met de vliegtuigmaatschappij, maar dat betekent wel dat we de concurrentiepositie van onze carrier in de gaten moeten houden en we geen domme dingen mogen doen.

Volgende vraag, waaraan wordt de 30 miljoen euro besteed? Ik begrijp immers de groene logica, ik heb er tussen pot en pint al vaak over gepraat met de heer Vanbesien. Hij heeft eigenlijk gelijk: eigenlijk zouden we ervoor moeten zorgen dat men sneller en beter met de trein in Amsterdam, Frankfurt of Parijs geraakt om daar het vliegtuig te nemen. Dat gebeurt al vaak en de bedoeling is om dat nog meer te stimuleren. Ik sta achter die suggestie. Maar wat gebeurt er in de praktijk, mijnheer De Vriendt, met de 30 miljoen euro? Kunt u garanderen dat de investeringen voor een betere bereikbaarheid en collectiviteit van onze treinverbinding op Zaventem verbeterd zal worden?

Ik hoor immers in de wandelgangen dat het de bedoeling is om de spoorlijn tussen Brussels Airport-Zaventem en Amsterdam-Schiphol af te schaffen en te vervangen door een lijn naar Rotterdam, terwijl de trein rechtstreeks van Brussel-Zuid naar Amsterdam-Schiphol zou sporen. Dat zou rampzalig zijn en totaal niet ecologisch, zeker wanneer men interconnectiviteit wil verhogen korteafstandsvluchten door de trein vervangen. Dus kunt u mij verzekeren dat dat niet zal gebeuren? Dat verhaal doet al maanden de ronde. De minister is hier, hij kan misschien antwoord geven.

Tot slot mis ik toch visie. Ik vind persoonlijk dat een vliegtaks beter op Europees, zelfs mondiaal niveau wordt afgesproken. We zullen die nu invoeren in ons land en daardoor onze concurrentiepositie schaden. Ik dacht dat het standpunt van onder andere de liberalen was dat een vliegtaks besproken kan worden, maar dan op Europees niveau. Nu zullen we die alleen hier invoeren, waardoor we de nu al heel miner la position concurrentielle de Brussels Airlines alors que nous venons d'investir des millions pour maintenir cette compagnie à flot? Nous savons tout de même à quel point les marges sont faibles, non?

Le ministre peut-il garantir que des investissements seront réalisés pour améliorer l'accessibilité de Brussels Airport par le rail? Selon certaines rumeurs, la ligne ferroviaire entre Brussels Airport - Zaventem et Amsterdam - Schiphol serait supprimée. Si l'objectif est d'accroître l'interconnectivité et de remplacer les vols de courte distance par le train, n'est-ce pas la dernière chose à faire? Par ailleurs, il est préférable qu'une taxe sur les billets d'avion soit introduite au niveau mondial ou européen. Si la Belgique fait cavalier seul, cela nuira à sa compétitivité.

Est-ce une coïncidence qu'aucun aéroport wallon ne propose des vols vers des destinations à une distance de moins de 500 km? L'aéroport de Charleroi ne contribue pas au financement de skeyes et échappera en outre à cette taxe. Cette taxe, une revendication des partis francophones, sera instaurée par un gouvernement dominé par des partis francophones, mais seul l'aéroport de Zaventem devra la payer. M. De Vriendt trouve-t-il cela juste?

moeilijke concurrentiële positie – het is al niet gemakkelijk voor Brussels Airlines en Brussels Airport – nog meer in het gedrang zullen brengen.

Is het ten slotte toeval dat geen enkele Waalse luchthaven vluchten binnen een afstand van 500 km aanbiedt? Geen enkele vlucht vanuit Charleroi heeft een bestemming binnen een afstand van 500 km. Die luchthaven betaalt al niet voor skeyes, dat zijn tarief zal moeten verhogen, maar Wallonië wil niet bijbetalen. In strijd met de mededinging krijgt ze al gigantische subsidies van het Waals Gewest en alle mogelijke satellieten die het heeft gecreëerd met dikke posten en veel geld. De Waalse begroting is één groot luxeverhaal. Er is geld genoeg in Wallonië, dat is ongelofelijk. Wallonië heeft zeker nog wat geld over om Brussels South Charleroi Airport wat te sponsoren. Nu komt er een taks, vooral op vraag van de Franstalige partijen, van een regering gedomineerd door Franstalige partijen. Wie zal die moeten betalen? Zaventem! En Charleroi? *Zéro euro*. Bierset? *Zéro euro*. Is dat nog eerlijk? Vindt u dat rechtvaardig, mijnheer De Vriendt? Staat u achter dat plan? Graag kreeg ik wat meer toelichting.

01.109 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Francken, u bekijkt alles door een communautaire bril. Wij hebben het hier over het algemeen belang, over de klimaattransitie en u vraagt of Wallonië gevrijwaard zal blijven van die CO_2-compensatie. Dat is wat flauw. De CO_2-compensatie bestaat ook al in een aantal andere Europese landen. Het is de logica zelve in een klimaatshift of ecoshift die wij zouden willen proberen te realiseren met deze begroting.

Er zijn veel privé-investeerders geïnteresseerd in de lancering van waterstofprojecten in België. Ik woon in Oostende en in het havengebied is er interesse. Daar wordt ook naar groene waterstof gekeken. Niemand is fan van die gascentrales. Het energiebeleid is de afgelopen jaren op zijn zachtst gezegd aarzelend geweest en de genomen engagementen zoals de kernuitstap zijn nooit voorbereid. In het traject richting 100% hernieuwbare energie dat voor de bevoorradingszekerheid in België moet zorgen, is er nood aan een beperkt aantal flexibele, kleine gascentrales. Ik wil het beeld dat al te vaak in het verleden opkwam, niet meer zien. De windmolens die erbij komen en goed draaien, moeten dan toch worden stilgelegd omdat er te veel wind is. De kerncentrales kunnen immers niet zo makkelijk afgeschakeld worden. Het slachtoffer is dan de windenergie. Dat willen we toch vermijden in de toekomst. Als we de twee jongste kerncentrales zouden open houden, zijn er nog gascentrales nodig. Dat is nu eenmaal de bittere realiteit en de erfenis die we toch wel moeten oplossen.

Over de CO_2-compensatie voor de korte vliegreizen geef ik u uiteraard het kader. Dat kader is een opbrengst van 30 miljoen euro. Ik kan u ook al meegeven dat het niet de bedoeling is om 50 euro te heffen op een vliegticket. De opbrengsten daarvan, zijnde de ecoshift waarvan ik sprak, worden effectief gestopt in bijvoorbeeld meer investeringen in het spoor.

De lijst van investeringen in het spoor zal ongetwijfeld nog in detail worden opgesteld. Het gaat echter over meer treinverbindingen, betere en dus ook stiptere treinverbindingen en, naar ik heb begrepen, het aanpakken van een aantal lacunes in het spoorverkeer. Wij staan absoluut achter de ontwikkeling van de nachttrein. Alleen

01.10 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): M. Francken analyse tout à la lumière communautaire, tandis qu'il s'agit ici de l'intérêt général et de la transition climatique. Il est puéril de demander si la Wallonie restera exemptée de cette compensation CO_2. La compensation existe déjà dans un certain nombre d'autres pays européens, et est la logique même dans le cadre d'une transition climatique ou écologique.

De nombreux investisseurs privés sont intéressés par le lancement de projets pour la filière hydrogène en Belgique. Personne n'est partisan de ces centrales au gaz, mais la politique énergétique de ces dernières années n'a jamais préparé le terrain pour réaliser les engagements pris, comme la sortie du nucléaire. Sur la voie d'une énergie 100 % renouvelable qui doit garantir la sécurité d'approvisionnement, il est nécessaire de disposer d'un nombre limité de petites centrales au gaz, flexibles. Nous voulons éviter à l'avenir de devoir mettre à l'arrêt des éoliennes parc qu'il y a trop de vent. Les centrales nucléaires ne sont en effet pas si simples à mettre à l'arrêt, et l'énergie éolienne en subit les conséquences. Même en maintenant les deux centrales nucléaires les plus

ligt die niet volledig in Belgische handen. Wij weten echter dat er steeds meer nachttreinen komen. Die lijnen worden verder ontwikkeld, wat uiteraard een goede zaak is. Op die manier proberen wij de verschuiving te realiseren van vliegverkeer, zeker voor korte afstanden, naar treinverkeer en – waarom niet – ook de nachttrein.

Collega's, wij hebben het gehad over het klimaat en de klimaattransitie.

01.110 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, het is een belangrijk thema. Er wordt door iedereen naar gekeken, zeker door de mensen van de luchtvaartsector, de mensen van Brussels Airport en van Brussels Airlines. Zij kijken er allemaal naar. Die vragen zijn natuurlijk belangrijk. U hebt het over het kader en dat het niet de bedoeling is, om 50 euro per ticket te vragen.

Wat is dan wel de bedoeling? Waarom schrijft u 30 miljoen euro in, wanneer 660.000 vliegbewegingen worden meegeteld? Dan denk ik dat het 50 of 40 euro per ticket zal zijn. U beweert dat een dergelijke meerprijs niet de bedoeling is. Waarom schrijft u dan echter 30 miljoen euro in? Schrijf dan minder in. Anders belazert u de boel en blaast u alweer lucht in uw begroting. Dat is natuurlijk het probleem.

Hoe komt u aan die 30 miljoen euro? Dat is toch besproken in de kern en tijdens de begrotingsbesprekingen? Er zijn toch fiches over gemaakt en IKW's over geweest? Hoe komt u aan dat bedrag van 30 miljoen euro? Ik krijg de melding dat er 660.000 vliegbewegingen zijn geweest in 2020 op Parijs, Londen, Amsterdam en Frankfurt, zijnde de luchthavens binnen een straal van 500 km van Brussels Airport. Mijnheer De Vriendt, voor het overige wordt daar niet op gevlogen, behalve Deurne met een vlucht op Londen. De luchthaven van Deurne mag ook betalen, de Franstaligen niks. Dat heb ik al opgemerkt.

récentes ouvertes, on a besoin de centrales au gaz. C'est un héritage auquel nous devrons trouver une solution.

Concernant la compensation des émissions de CO_2 pour les vols de courte distance, le cadre est une recette de 30 millions d'euros. L'objectif n'est pas de grever chaque billet d'avion d'une taxe de 50 euros. Nous inscrivons les recettes du glissement écologique sur la liste des investissements ferroviaires, qui doit encore être détaillée. Il s'agirait de mettre en place des liaisons ferroviaires plus nombreuses, meilleures et plus ponctuelles, et de remédier à certaines lacunes au niveau du trafic ferroviaire.

Nous soutenons tout à fait le lancement de trains de nuit, mais ceux-ci ne dépendent pas uniquement de la Belgique. Il y a toutefois de plus en plus de trains de nuit. Ces lignes sont enrichies. Nous tentons ainsi de réduire les déplacements en avion tout en augmentant les déplacements en train.

01.110 **Theo Francken** (N-VA): Tout cela inquiète le secteur aérien. Si l'objectif n'est pas de prélever une taxe de 50 euros sur chaque billet d'avion, pourquoi budgétise-t-on 30 millions d'euros? La mesure concerne, en effet, 660 000 vols en 2020 à Paris, Londres, Amsterdam et Francfort. Deurne dispose d'un vol vers Londres et doit donc aussi payer. Les aéroports de transit seraient exclus du champ d'application de ce prélèvement, mais si un voyageur qui doit se rendre à Singapour ne peut pas faire autrement que de passer par Francfort, il devra aussi payer. Combien le billet coûtera-t-il? Aujourd'hui, un billet de Francfort à Londres coûte 100 euros. Une taxe de 40 ou 50 euros représenterait donc une augmentation de prix de 40 % ou 50 %.

Over transitvluchten hoor ik in de wandelgangen dat een en ander voor hen zou worden uitgesloten, wat een goede zaak is. Echter, over die 660.000 vliegbewegingen kan ik nog meegeven dat iemand die naar Singapore moet vliegen over Frankfurt, wat moet, omdat het niet anders kan, ook mag betalen. Graag kreeg ik dus enige duidelijkheid. Hoe hoog zal de prijs van dat ticket zijn? Wat zal het kosten? Nu kost een ticket naar Frankfurt of naar Londen 100 euro. Een taks van 40 of 50 euro betekent een stijging van 40 %.

Hoe komt u in godsnaam aan het bedrag van 30 miljoen euro, dat zelfs nog tot 40 miljoen euro zal stijgen?

Comment arrive-t-on au montant de 30 millions d'euros, qui grimpera même jusque 40 millions d'euros?

01.111 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Francken, in een begrotingsopmaak wordt een kader, een ambitie, vastgelegd en worden maatregelen uitgelegd en ingeleid. Uiteraard zullen er thematische debatten volgen. In de commissies zal worden gewerkt om de maatregelen en de ambitie van deze regering te realiseren en operationaliseren.

01.111 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Lors de la confection d'un budget, une ambition est définie et des mesures sont instaurées. Des débats thématiques suivront au sein des commissions, afin d'opérationnaliser les mesures.

01.112 **Jean-Marie Dedecker** (ONAFH): (…)

01.113 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, wat u antwoordt, over het kader en dergelijke, vind ik echt niet ernstig. Brussels Airport is een van de grootste bedrijven en is na de haven van Antwerpen, gefusioneerd met Zeebrugge, de grootste economische pool van dit land.

Terloops, al maanden zit Brussels Airport zonder voorzitter, omdat jullie Marc Descheemaecker niet meer willen. Hij moest buiten, want Open Vld had nog een rekening openstaan. Er loopt een procedure, waardoor Brussels Airport al maandenlang geen voorzitter heeft. De privéaandeelhouders vragen intussen om de heer Descheemaecker op zijn ambt te houden, want zij hebben met hem geen enkel probleem. Jullie hebben gezegd dat hij weg moet, de nieuwe voorzitter moet iemand uit jullie entourage worden. Dat vind ik al puur oude politieke cultuur, het is echt een schande.

Vervolgens schrijven jullie in de begroting 30 miljoen euro in, die onmiddellijk de concurrentiepositie van onze luchthaven in het gedrang brengt. Onmiddellijk, want er is geen Europese vliegtaks, die taks wordt uniek ingevoerd in België. Ik vraag u waar die 30 miljoen euro op gebaseerd is, hoe hoog die taks zal zijn per ticket. Vorig jaar werden er 660.000 tickets verkocht voor vluchten binnen een straal van 500 kilometer; dat zijn de cijfers. U antwoordt nu dat u het niet weet, het zal eens worden bekeken. Dat is slecht bestuur, het is niet ernstig. Dat kunt u een bedrijf als Brussels Airport, met de duizenden werknemers op de luchthaven, niet aandoen.

01.113 **Theo Francken** (N-VA): Cette réponse n'est vraiment pas sérieuse. Brussels Airport est le deuxième principal pôle économique de notre pays. Cela fait plusieurs mois qu'il n'a plus de président, parce que l'Open Vld avait des comptes à régler avec M. Descheemaecker. Les actionnaires privés n'ont pourtant aucune difficulté avec lui. De tels procédés relèvent purement de la culture politique d'antan.

Les 30 millions d'euros en question menacent directement la position concurrentielle de notre aéroport, car il ne s'agit pas d'une taxe aérienne européenne. M. De Vriendt dit ignorer sur quels éléments reposent les 30 millions d'euros; ce point sera examiné à l'occasion. C'est de la mauvaise gestion à l'égard de Brussels Airport et des milliers de salariés qui y travaillent.

01.114 **Catherine Fonck** (cdH): Il est manifestement compliqué pour vous de répondre à ma question. Un ministre pourrait peut-être vous aider. Il s'agit d'une question mathématique car on ne fait pas des budgets à la grosse louche. Je n'imagine pas qu'il n'y ait pas eu une fiche particulière sur ce point. Soit votre budget n'est pas crédible sur cette ligne-là et il ne s'agit pas de 30 ou 40 millions d'effets retour, soit ce n'est pas 5 ou 6 euros en plus par billet.

01.114 **Catherine Fonck** (cdH): Als het voor u moeilijk is om op mijn vraag te antwoorden, zou een minister u misschien kunnen helpen. Ofwel is uw begroting ongeloofwaardig en zal die maatregel geen 30 of 40 miljoen

Vous devez être honnêtes avec les citoyens et dire les choses. Il faut de la transparence et un discours vérité. Qui va être concerné et pour quel montant? S'il s'agit de 5 ou 6 euros pour les vols dont on parle, alors cette ligne ne rapportera ni 30 ni 40 millions.

Cela dit, je comprends la logique des 500 kilomètres et des sauts de puce et la volonté de vouloir privilégier le transport ferroviaire. Mais par respect envers les citoyens, il me semble important d'être totalement honnête sur le sujet.

01.115 **Ahmed Laaouej** (PS): C'est un débat que nous avons régulièrement à l'occasion de chaque discussion sur la politique générale d'un gouvernement qui s'adosse à un tableau budgétaire. Mais nous aurons la discussion budgétaire le moment venu, avec un rapport de la Cour des comptes qui évaluera chacune des lignes que vous évoquez pour voir comment les calculs ont été formalisés et comment ils ont été charpentés.

De fait, 30 ou 40 millions d'euros, c'est beaucoup d'argent. Je me rappelle cependant que, sous la précédente législature, il y avait eu un objectif budgétaire de 700 millions d'euros pour le redesign de l'administration et pour lequel nous n'avions pas eu le début d'une explication. C'était un objectif budgétaire et c'est comme cela que ça nous avait été présenté à l'époque par le ministre Vandeput. En termes de présentation, ce n'est donc pas quelque chose d'inhabituel.

D'un autre côté, on peut évidemment à l'envi anticiper les discussions budgétaires à venir. Moi, ce que je souhaite – parce que les questions que vous posez sont parfaitement légitimes – c'est obtenir l'avis de la Cour des comptes, le moment venu, sur la base des fiches que rendront les différents cabinets et, surtout, par l'entremise de la ministre du Budget et l'on aura un débat sur les chiffres de manière pointue, comme on le fait chaque fois en commission des Finances et du Budget. D'ailleurs, cela nous prend vraiment beaucoup de temps, aussi longtemps que le débat actuel en assemblée plénière. Si nous passons notre temps, ici, à décortiquer chacune des lignes du tableau qui nous a été remis pour savoir comment tous les calculs ont été effectués, il faudra allonger les réunions de trois ou quatre jours supplémentaires. C'est anticiper un débat qui, pour le moment, n'a pas tous les éléments, en particulier l'avis de la Cour des comptes. J'estime qu'il nous faut l'avis de ce dernier pour pouvoir débattre, le moment venu, de manière approfondie.

01.116 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Nous avons quand même un débat politique, aujourd'hui, basé sur des déclarations. Et les tableaux permettent en fait de discerner le fond de la décision qui est prise. En la matière, il est logique qu'un travail d'opposition ait lieu. Mais, que voulez-vous faire exactement? Ce que je ne comprends pas, c'est que le ministre, présent actuellement, ne répond pas à la question de savoir quel est le but de l'article budgétaire. Si on nous dit: "Écoutez, on a fait à la grosse louche, on était en fin de réunion. Le temps nous manquait. On joue à *vogelpik*: "Tu veux combien, Georges? 30 millions, c'est bon? OK, on l'insère!"" Ce n'est pas un problème, mais dites-le!

En revanche, si vos décisions politiques masquent quelques

opleveren, ofwel is de toeslag per ticket niet correct. Men moet de burgers de waarheid zeggen. Wie zal die toeslag moeten betalen en hoeveel zal deze bedragen? Ik begrijp de redenering; men wil voorkomen dat de mensen voor een hanenstap het vliegtuig nemen en men wil het spoorvervoer stimuleren, maar men moet wel eerlijk zijn.

01.115 **Ahmed Laaouej** (PS): We zullen de begrotingsdiscussie te gepasten tijde voeren, met een verslag van het Rekenhof, waarin de consistentie van elke lijn geëvalueerd wordt. Tijdens de vorige regeerperiode werd er zonder bijkomende toelichting van minister Vandeput een begrotingsdoelstelling van 700 miljoen euro voor de modernisering van de administratie aangekondigd. Dat is dus niet zo ongewoon!

Om op uw legitieme vragen te antwoorden zal het advies van het Rekenhof, dat zich op de fiches van de kabinetten en het werk van de staatssecretaris voor Begroting zal baseren, het mogelijk maken een diepgravend en op de cijfers toegespitst debat te voeren, zoals dat altijd in de commissie voor Financiën en Begroting het geval is. Zonder dat advies is dit debat voorbarig.

01.116 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): We voeren een politiek debat op basis van de verklaringen. Het is logisch dat de oppositie de tabellen, aan de hand waarvan men de grond van de beslissingen kan preciseren, onderzoekt. Ik begrijp niet dat de minister niet zegt wat er met dat begrotingsartikel beoogd wordt. Als het bedrag er uit de losse pols aan toegevoegd werd, zeg dat dan! Als u informatie probeert te

informations, nous, à partir d'une déclaration, ne pouvons pas savoir tout ce que cela recouvre. Et cela ne va pas dans le débat politique! Le tableau permet d'expliciter le débat politique, les déclarations qui sont faites. Je propose que le ministre nous explique ses calculs pour arriver à un apport de 30 ou 40 millions.

verbergen, leidt dat tot een scheeftrekking van het debat. De minister kan toelichten waar dat bedrag vandaan komt.

01.117 **Georges Gilkinet**, ministre: Collègues, merci pour toutes vos questions sur cette option que le gouvernement a prise. Oui, clairement, un début de *shift* est organisé, là où il est possible de prendre un train plutôt qu'un avion. Ce n'est pas le cas pour toutes les destinations, évidemment. Nous encourageons tout voyage qu'il est possible d'effectuer par train, à l'instar de certains États voisins, parce qu'on parle de concurrence. Cela existe déjà, pour ceux qui se renseignent, aux Pays-Bas, en France. Il y aura une contribution à l'embarquement pour des vols de moins de 500 km. L'objectif budgétaire est de 30 millions d'euros. Vous l'avez vu dans les tableaux qui vous ont été distribués. Les choses sont claires et limpides. Il n'y a rien à cacher par rapport à cette option.

01.117 Minister **Georges Gilkinet**: Net zoals in Frankrijk en Nederland heeft de regering beslist het reizen met de trein aan te moedigen, wanneer dat mogelijk is. Er zal een inschepingstaks ingevoerd worden voor vluchten van minder dan 500 kilometer. De begrotingsdoelstelling bedraagt 30 miljoen euro.

Tegelijkertijd investeren we ook om internationale treinen te steunen. Voor de eerste keer zal er in onze tabellen een budget voorzien zijn om nachttreinen te steunen. Veel mensen in onze samenleving zijn vragende partij om de trein te nemen, naast de keuze om met het vliegtuig te reizen. We zullen de internationale treinen dus ook steunen, zoals we dat hebben gedaan in de COVID-19-periode, met onze steun aan de trein. We moeten ons niet schamen voor een beslissing die toekomstgericht is. *(Applaus van de vivaldipartijen)*

Pour la première fois, il sera prévu dans un budget de soutenir les trains de nuit internationaux. Nombre de gens sont demandeurs de pouvoir prendre le train, en plus d'avoir le choix de voyager en avion. Nous ne devons pas avoir honte de cette décision tournée vers l'avenir. *(Applaudissements des partis de la Vivaldi)*

01.118 **Jean-Marie Dedecker** (ONAFH): Dat men voor zo'n antwoord applaudisseert, daar zakt mijn broek van af. Een jaar geleden hebben we om Brussels Airlines te redden een lening goedgekeurd van 290 miljoen euro. Als het volgens een Sabenascenario verloopt, mogen we de terugbetaling ervan op onze buik schrijven. Ondertussen hebben we voor Aviapartner nog eens 25 miljoen euro goedgekeurd. Dit betreft het functioneren van de luchthaven, wat heel belangrijk is voor onze economie. De jobs van honderdduizenden mensen in en rond de luchthaven zijn hiervan afhankelijk.

Mijnheer de minister, u heeft 30 miljoen euro extra ontvangsten ingeschreven op basis van de vliegtuigtickets. Ofwel heeft u hiervoor uw vinger in de lucht gestoken om te voelen van waar de wind kwam, ofwel heeft u, zoals mijn collega Raoul Hedebouw net zei, vogelpik gespeeld, ofwel kan u ons verklaren waarom dat bedrag zo hoog is en waarop het gebaseerd is. Collega's hebben berekend hoeveel vliegtickets nodig zijn om die 30 miljoen euro te bereiken. Geef ons een duidelijk antwoord, anders - en ik zeg het vlakaf – bent u niet waardig om dit bedrag in te schrijven in de begroting en om minister te zijn van de vliegtuigmaatschappijen en het spoor.

01.118 **Jean-Marie Dedecker** (INDEP): Je suis très surpris qu'on applaudisse cette réponse. Il y a un an, nous avons approuvé un prêt de 290 millions d'euros pour la compagnie aérienne en difficulté Brussels Airlines, puis un autre prêt de 25 millions d'euros supplémentaires pour Aviapartner. Il s'agit de l'emploi de centaines de milliers de personnes à l'aéroport et aux alentours. Comment le ministre a-t-il calculé ces 30 millions d'euros de recettes supplémentaires provenant des billets d'avion? S'il n'est pas en mesure de le dire, il ne peut inscrire ce montant au budget et n'est pas digne de son mandat.

01.119 **Peter De Roover** (N-VA): Zowel voor de trein als voor het vliegtuig wordt hier reclame gemaakt, en ik denk dat minister Gilkinet zonet ook het zwemmen heeft gepromoot. Hij spartelt namelijk wat in het rond in de plaats van een degelijk antwoord te geven. Of misschien is zwemmen nu de manier om naar Groot-Brittannië te gaan?

01.119 **Peter De Roover** (N-VA): Le ministre tourne autour du pot au lieu de donner une réponse valable. Sur la totalité du budget, un montant de 30 millions d'euros n'est peut-être pas élevé, mais il

Sommigen zeggen dat 30 miljoen op de totale begroting niet veel is, en ze hebben best een punt, al gaat het hier om een concreet privébedrijf, waarvan het personeel nu dit debat aan het volgen is en zich daarbij afvraagt wat voor hen de consequenties zullen zijn. Men kan dit als een detail beschouwen in de begroting, maar de personen in kwestie willen graag een antwoord. Een antwoord dat ergens zweeft tussen de 2 en de 50 euro, is niet erg duidelijk. Het gaat ook niet om hogere wiskunde, want als het over 660.000 vluchten gaat en 30 miljoen euro, dan is dat 45 euro, tenzij uw beleid erop gericht is om het aantal vliegtuigreizigers binnen een straal van 500 kilometer te verdubbelen. In dat geval kan men het voor 20 euro doen. Voor het bedrijf in kwestie zijn zulke zaken cruciaal.

Als die 30 miljoen euro in de begroting niet kan worden verantwoord, wat dan met de andere bedragen? Als u zo slordig omspringt met zaken die perfect te controleren vallen, hoe zit het dan met het natte vingerwerk van zaken die niet verifieerbaar zijn? Hoe geloofwaardig is een begroting als u twee getallen – 30 miljoen en 660.000 vluchten – niet door elkaar kunt delen om dan op 45 euro uit te komen? Hoe moeten we dan omspringen met uw totale begrotingsoefening? Dat lijkt me de vraag hier.

Help de mensen die betrokken zijn bij het vliegwezen door hen een antwoord te geven op die eenvoudige vraag. Voorts zou ik willen weten waarom u al begint te spartelen voor 30 miljoen euro in een begroting waarin u bijvoorbeeld 1,2 miljard euro belastingen invoert.

s'agit ici d'une entreprise privée, dont le personnel se demandera quelles seront les conséquences pour lui. Une réponse telle que "entre 2 et 50 euros" n'est pas très claire, bien qu'il n'y ait rien de compliqué dans ce calcul. Si l'on arrive déjà pas à justifier ces 30 millions d'euros, même s'ils sont parfaitement vérifiables et évaluables, qu'en est-il alors de tous les autres montants budgétaires?

01.120 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Ik wil toch ook nog een punt toevoegen over de alternatieven. Men legt taksen op aan mensen wanneer ze willen vliegen over een korte afstand. Maar er is nog geen alternatief. De treinen van de luchthaven naar Amsterdam of naar Parijs zijn er nog niet. U spreekt over een nachttrein, mijnheer de minister. De lijn van Malmö naar Brussel is er nog niet. Dat is allemaal in privéhanden gegeven. Daardoor zien we dat heel wat van deze lijnen er niet komen, wegens de kosten. De langeafstandslijnen zijn er nog niet. Dat is toch nog een groot probleem dat nog niet opgelost is. Men laat de mensen dus taksen betalen, terwijl er nog geen alternatieven zijn.

01.120 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Des taxes seront prélevées sur les vols court-courriers sans qu'il y ait de solutions ferroviaires de remplacement. On compte sur le secteur privé pour développer de nouvelles solutions, mais il ne répond pas à l'appel en raison des investissements importants que cela représente.

01.121 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, ik had toch wel gehoopt dat we steun zouden krijgen van de PVDA-PTB-fractie, als het gaat over een CO_2-compensatie op korte vliegreizen. Dat is niet uniek voor België. Het bestaat al in een aantal Europese landen. Daar wordt al een bepaalde heffing toegepast. De opbrengsten daarvan worden gebruikt voor alternatieven. Een begroting is een traject, een intentie, een ambitie. Wat het spoor betreft, is het meer dan dat. Daarnet werd het al benadrukt. Sinds de start van Vivaldi is er 1,5 miljard euro meer geïnvesteerd in het spoor. Die trein is dus werkelijk vertrokken, als ik die metafoor mag gebruiken.

De alternatieven zijn in ontwikkeling. Deze begroting presenteert een beleidsambitie en wil de ecoshift, de verschuiving realiseren. Ik hoop echt dat we daarin steun kunnen krijgen van de progressieve fracties hier in dit Parlement.

Collega's, een klimaattransitie is de beste manier om de

01.121 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): J'avais compté sur le soutien du groupe PVDA-PTB concernant la compensation de CO_2 sur les vols courte distance, dont les recettes sont déjà utilisées pour des solutions de remplacement dans plusieurs pays européens. Depuis le début de la Vivaldi, un montant supplémentaire de 1,5 milliard d'euros a été investi dans le rail. On peut donc dire littéralement que le train est lancé et les alternatives sont en développement. Ce budget vise l'*écoshift*. La transition climatique est la meilleure façon de s'attaquer à la facture énergétique. Les prix

energiefactuur aan te pakken. Ik maak een bruggetje tussen klimaat en energie. De prijzen van hernieuwbare energie zijn de enige die dalen. Hadden de vorige regeringen niet zo'n aarzelend energiebeleid gevoerd, dan zouden de facturen nu eenvoudigweg niet zo hoog zijn.

Wij beseffen zeer goed dat de mensen daar geen boodschap aan hebben en dat is dus de reden waarom de regering nu onmiddellijk maatregelen neemt inzake de energiefactuur met een verlaging en een structurele hervorming ter waarde van 760 miljoen euro. Geen enkele regering heeft ons dat voorgedaan.

des énergies renouvelables sont les seuls à baisser; si les gouvernements précédents n'avaient pas autant tergiversé en matière de politique énergétique, les factures ne seraient pas aussi élevées aujourd'hui. C'est pourquoi le gouvernement a également décidé de procéder à une réforme structurelle inédite de la facture énergétique à concurrence de 760 millions d'euros.

01.122 **Tomas Roggeman** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, heb ik het goed begrepen wanneer u stelt dat er met deze begrotingsoefening 1,5 miljard euro bijkomt voor het spoor sinds de start van Vivaldi?

Ik tel in deze oefening 250 miljoen en daarbovenop 365 miljoen die reeds was toegekend uit de Europese steunbudgetten. Ik kom met die optelsom niet aan 1,5 miljard, mijnheer De Vriendt. Hoe zit uw rekensom in elkaar?

01.122 **Tomas Roggeman** (N-VA): M. De Vriendt parle de 1,5 milliard d'euros. Si je compte bien, j'obtiens dans cet exercice un montant de 250 millions d'euros plus 365 millions d'euros provenant des budgets d'aide européens. D'où provient la somme avancée par M. De Vriendt?

01.123 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Roggeman, misschien was u er niet, maar het bedrag van 1,5 miljard investeringen in het spoor is daarnet genoemd door de bevoegde minister. Vivaldi is meer dan deze begroting voor 2022. Ik ga ervan uit dat u dat toch wel weet. Daarnet werd de totaalsom gemaakt, nu hebben wij het over de begroting voor volgend jaar. Dat is het verschil.

Collega's, ik kom aan wat wij concreet doen voor de mensen met betrekking tot de energiefactuur. Voor 2 miljoen mensen met een laag inkomen wordt het sociaal energietarief versterkt. Wij doen nog meer dan eerder, met 80 euro extra. Dat komt overeen met een verlaging – luister goed – van maar liefst 750 euro op de factuur.

Wij schrappen ook alle federale heffingen op de factuur. Wij hervormen die tot een accijns zodat wij daar een vaste buffer hebben op verdere prijsstijgingen. Dat komt ten goede aan de gezinnen en de bedrijven. Ook komt er meer bescherming van de consument, een transparantere energiefactuur en gaan wij misbruik bij energiecontracten tegen.

Collega's, dit is dus de fundamenteelste hervorming ooit van de energiefactuur. De federale overheid neemt hier haar volledige verantwoordelijkheid wat betreft haar deel van de factuur en reserveert daarvoor 750 miljoen euro.

01.123 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): M. Roggeman était peut-être absent, mais ce 1,5 milliard d'euros d'investissements dans le rail vient d'être mentionné à l'instant par le ministre compétent. La coalition Vivaldi ne se résume pas à ce budget pour 2022. Nous parlions tout à l'heure de la somme totale, nous sommes passés à présent au budget pour l'année prochaine.

Concrètement, 2 millions de personnes à bas revenus obtiendront 80 euros de plus dans le cadre du tarif social en matière d'énergie, ce qui représente une baisse de pas moins de 750 euros de la facture énergétique. Tous les prélèvements fédéraux sur cette même facture seront convertis en une accise, afin de créer un amortisseur fixe en cas d'augmentations de prix ultérieures. La protection des consommateurs sera également renforcée, la facture énergétique gagnera en transparence et nous lutterons contre les abus en matière de contrats énergétiques. C'est donc la réforme la plus radicale de tous les temps de la facture d'énergie.

01.124 **Catherine Fonck** (cdH): Monsieur De Vriendt, excusez-moi

01.124 **Catherine Fonck** (cdH):

de vous interrompre. Je voudrais intervenir, étant donné que vous abordez à nouveau ce point, comme M. Vanden Burre tout à l'heure. Depuis lors, les réseaux sociaux et tout ce que chacun fait nous amènent quand même des informations intéressantes. Tout à l'heure, du côté de la majorité, j'entendais dire haut et fort qu'il était socialement juste de limiter l'effort, l'aide et le soutien à l'explosion des prix de l'énergie aux personnes qui peuvent bénéficier de ce tarif social, y compris le tarif social étendu, c'est-à-dire les 20 %. Et vous aviez tous l'air de me prendre de haut, alors que j'expliquais combien c'était compliqué pour un certain nombre de salaires juste au-dessus. J'avais repris l'exemple de cette famille monoparentale avec deux enfants et un revenu de 2 400 euros qui ne pourrait pas en bénéficier et vous aviez tous eu l'air de penser: "Avec quoi est-ce qu'elle vient?", comme si cette famille était une famille nantie.

Pour mettre un petit peu d'ambiance dans nos travaux, Paul Magnette, président du PS, vient de faire un petit *live* ce midi sur Twitch en disant: "Ni les libéraux, ni les écolos n'ont voulu de notre chèque énergie pour tous. Ceux qui sont juste au-dessus des critères du tarif social n'auront en effet pas grand-chose."

Dans le fond, il est d'accord avec nous et il confirme ici que le choix que vous avez fait est positif pour les 20 % concernés mais qu'il est socialement injuste pour toute une autre partie de la population qui travaille et qui a des revenus qui sont loin des revenus de nantis ou de ceux d'Albert Frère et qui, effectivement, compte tenu de l'explosion des prix de l'énergie, aurait dû logiquement pouvoir bénéficier également d'une aide substantielle. Je voulais quand même vous partager cette analyse d'un président de parti de votre majorité. Je vois qu'il nous rejoint et j'ose espérer que, dans un avenir proche – on peut toujours continuer à pousser et à plaider – il y aura une évolution et une prise en compte de ces situations également franchement difficiles, compte tenu de l'évolution des prix de l'énergie.

De heer Magnette heeft vanmiddag op Twitch verklaard dat noch de liberalen noch de groenen wilden weten van het socialistisch voorstel om iedereen een energiecheque toe te kennen en dat degenen die net niet aan de criteria van het sociaal tarief beantwoorden niet veel zullen krijgen. Dat bevestigt dat uw keuze gunstig uitvalt voor de 20 % voor wie de maatregel van toepassing is, maar sociaal onrechtvaardig is jegens de mensen met een bescheiden inkomen voor wie die maatregel ook had moeten gelden.

01.125 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw Fonck, als u in debat wil gaan met de voorzitter van de PS zal u uiteraard een ander forum moeten zoeken dan dit. Wat wij hier verdedigen is de State of the Union, het begrotingsakkoord met de keuzes die daarin gemaakt worden.

01.125 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Si Mme Fonck souhaite débattre avec le président du PS, elle devra évidemment chercher un autre forum pour le faire. Nous défendons cet accord budgétaire et les choix qu'il contient.

01.126 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, ik heb u daarnet twee zaken horen zeggen. Ten eerste zegt u dat als we meer geïnvesteerd hadden in zon en wind, de facturen niet zo hoog waren geweest als ze vandaag zijn. Misschien moet u toch even duiden hoe u dat exact ziet. Natuurlijk, in de afgelopen legislaturen werd vaak gezegd dat Duitsland het grote voorbeeld was, het lichtende pad, de ster aan de horizon om het zo te zeggen. Zeker onze oud-collega de heer Nollet heeft daar keer op keer naar verwezen.

Kijkt men vandaag echter naar de marktprijzen die in Duitsland betaald worden voor het volgende kwartaal of voor volgend jaar, dan moet men vaststellen dat men daar meer betaalt dan bij ons. De groothandelsprijzen in Duitsland, waar men, zoals hier altijd wordt aangehaald, veel meer heeft ingezet op hernieuwbare energie, zijn vandaag hoger dan bij ons, terwijl u zegt dat we er niet genoeg op

01.126 **Bert Wollants** (N-VA): M. De Vriendt a déclaré que si on avait investi davantage dans l'énergie solaire et éolienne, les factures actuelles ne seraient pas aussi élevées. À l'époque, son parti, en particulier M. Nollet, ne jurait que par l'Allemagne en tant que pionnière en matière d'énergies renouvelables. Toutefois, si on considère les prix du marché actuels en Allemagne, on s'aperçoit qu'ils sont plus élevés que chez nous. Cette réalité est incompatible avec le discours qu'il

hebben ingezet. Dat lijkt me toch een vreemde zaak. We hebben hier het debat over de lage prijzen als gevolg van de kerncentrales al vaak gevoerd en uw eigen minister heeft steeds gezegd dat men dat niet op die manier mag zien, omdat eigenlijk de gasprijs en de gascentrales bepalen hoe duur de zaken zijn. Dat valt niet te rijmen met wat u zegt, met name dat als er meer windmolens hadden gestaan de groothandelsprijzen of de marktprijs lager zouden zijn.

Ten tweede, voor de hervorming waarbij federale bijdragen en heffingen vervangen worden door een accijns wordt in de begroting 156 miljoen euro voor ingeschreven volgend jaar. Dat is het bedrag wat er dan is. Tegelijkertijd weten we dat de CREG een studie heeft gemaakt waarin gewaarschuwd wordt dat er nog 100 miljoen euro aan steun voor offshorewindmolens moet worden verrekend van vorig jaar. Dat moet nog in de factuur. We hebben daar met de minister een debat over gehad en ze heeft gezegd dat de regering dat gaan oplossen. Als die 100 miljoen euro gecompenseerd moet worden, dan blijft er eigenlijk slechts 56 miljoen euro over die verdeeld moet worden. Dan vraag ik me af waar het grote verschil voor de eindklant zit, want als men die 56 miljoen moet verdelen over een grote groep mensen, dan blijft daar niet veel van over.

Hoe zit dat juist in elkaar? In de volgende jaren daalt dat bedrag. Volgend jaar gaat het om 156 miljoen en het jaar daarna voorziet u 120 miljoen. Dan moet er dus blijkbaar een stuk minder gecompenseerd worden. In het volgende jaar kost die maatregel slechts 60 miljoen. Dat betekent dus dat u van de jaarlijkse stijging van de kosten van de offshorewindenergie met 100 miljoen euro binnen twee tot drie jaar nog slechts 60 % gaat compenseren. Kan u duiden hoe u aan die berekening bent geraakt?

tient dans cette Assemblée, d'autant plus que dans le débat sur le lien entre les prix peu élevés et les centrales nucléaires, sa propre ministre a toujours soutenu que c'était en fait le prix du gaz et les centrales au gaz qui déterminaient le montant de la facture.

Par ailleurs, 156 millions d'euros sont prévus au budget pour la réforme qui déboucherait sur une accise. Dans une étude, la CREG a toutefois fait remarquer qu'il fallait encore inclure dans la facture les 100 millions d'euros de soutien accordés à l'éolien offshore l'an dernier. Cela signifie qu'il ne reste plus que 56 millions à répartir entre un grand nombre de personnes et je me demande par conséquent où se situe la grande différence pour le client final.

Le montant revient de 156 millions d'euros pour l'année prochaine à 120 millions d'euros pour l'année suivante et à 60 millions d'euros pour l'année d'après. Comment est-on arrivé à ce calcul?

01.127 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw Fonck, ik verdedig hier het begrotingsakkoord. De keuzes die daarin gemaakt worden zijn ook de onze. In dit debat is al een aantal keren aangehaald dat het sociaal energietarief alleen mensen met een uitkering ten goede komt. Er wordt dan gevraagd wat we doen voor de werkende mensen. Sociale energietarieven zijn toepassing voor mensen met een jaarlijks inkomen van 20.764 euro en voor elke persoon ten laste stijgt dat bedrag nog met 3.844 euro. Dit betreft dus een inkomen van ongeveer 25.000 euro. Er zijn mensen in dit land die werken en helaas toch maar aan dat bedrag komen. Zij kunnen dus genieten van het sociaal energietarief. Dat zijn de twee miljoen Belgen waarover het gaat. Het is een keuze om vooral de meest kwetsbaren te ondersteunen op een moment waarop de energieprijzen de pan uit rijzen.

01.127 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Les choix qui ont été opérés dans le cadre de l'accord budgétaire sont également les nôtres. Les tarifs sociaux d'énergie s'appliquent aux personnes disposant d'un revenu annuel de 20 764 euros, augmenté de 3 844 euros par personne à charge. Il y a malheureusement encore dans notre pays des personnes qui travaillent mais dont les revenus sont inférieurs à ce montant. Ces personnes-là bénéficient également du tarif social, il ne s'agit donc pas uniquement des allocataires sociaux.

01.128 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): De cijfers zijn duidelijk, het gaat over het derde deciel. Niemand wil hier weerleggen dat in België bepaalde werkende mensen effectief ook het sociaal tarief krijgen. Het is heel erg voor een rijk land als België dat werkende mensen dat sociaal tarief nog kunnen krijgen. Dat is een ander debat, over de loonvorming in België. Deze discussie gaat echter over dat derde deciel.

01.128 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Personne ne conteste que des travailleurs bénéficient du tarif social. C'est très grave dans un pays riche comme la Belgique, mais c'est là un autre débat. La discussion d'aujourd'hui porte sur

Het gaat meer bepaald om al de werkende mensen die het helemaal niet breed hebben. Zij behoren net niet tot de *working poor*. Daardoor zullen zij niet onder het sociaal tarief vallen. We weten al dat jullie tegen een btw-verlaging zijn, maar vandaag horen wij in het politieke debat dat de groene partijen aan de onderhandelingstafel ook tegenstanders waren van lineaire, globalere maatregelen, zoals een cheque van 100 euro voor iedereen. Dat vind ik raar voor een partij die normaal gesproken een sociaal profiel heeft. Het gaat over arbeiders en bedienden met een enigermate aanvaardbaar loon, namelijk een loon van 1.500 euro tot 1.600 euro. Samenwonenden met dat loon vallen al buiten het sociaal tarief. Over zulke mensen gaat het. Ik vind dat de regering daar de bal mis slaat. Dat moet u toch kunnen toegeven? U spreekt over de *working poor* die een sociaal tarief kunnen krijgen. Het gaat daarbij om zowat 20 procent van de bevolking. Daarom vraag ik u waarom het 21ste procent niets krijgt.

le troisième décile, c'est-à-dire les personnes qui ne sont précisément pas des travailleurs "pauvres". Ces personnes ne bénéficient pas du tarif social. Il est tout de même étrange que les verts se soient opposés à la table des négociations à des mesures linéaires et plus globales, comme un chèque de 100 euros pour tout le monde, alors que ce parti adopte par ailleurs un profil social. Il est toujours question ici des 20 % qui bénéficient du tarif social, mais que reçoit alors le 21e pour cent?

De **voorzitster**: Beste collega's, alstublieft, er is te veel lawaai.

01.129 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Mevrouw de voorzitster, meerderheidspartijen hebben van de Conferentie van voorzitters twintig minuten spreektijd gekregen. Ik wil er even op wijzen dat de groene fractie al twee uur vooraan op het spreekgestoelte staat. Dat gaat in tegen de duidelijke afspraak binnen de Conferentie van voorzitters, waarmee iedereen het eens was. Eén mogelijkheid is dat de thematische debatten na het algemeen debat gehouden worden, zodat dan al die detailvragen gesteld kunnen worden aan de bevoegde ministers. Een andere mogelijkheid is dat er geen thematische debatten worden gehouden, maar in dat geval zal elke spreker zowat twee uur op de tribune staan. Het heeft geen zin om na een dergelijk uitgebreid debat nog thematische debatten te voeren.

01.129 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Lors de la Conférence des présidents, il a été clairement convenu que les partis de la majorité disposent d'un temps de parole de 20 minutes. Les deux groupes écologistes sont maintenant à la tribune depuis deux heures. Soit toutes ces questions détaillées sont posées lors des débats thématiques après la discussion générale, soit nous n'organisons pas de débats thématiques. Mais il est dénué de sens d'avoir à la fois un très long débat général et des débats thématiques.

01.130 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Hedebouw, ik hou van een stevig parlementair debat, dus ik wil graag op uw belangrijke vraag ingaan.

01.131 **Peter De Roover** (N-VA): Naargelang het debat evolueert, dreigen wij in een situatie te komen dat de MR en de PS ook 40 minuten zullen krijgen, want die schijnen toch ook wel een beetje in de oppositie te zitten. Dan dreigt het hier nog langer te duren dan het al duurde.

Mevrouw Depraetere, wij hebben vanmorgen zowel minister Gilkinet als minister Van der Straeten gehoord. Beiden hebben vanmorgen al, terecht, in het debat geïntervenieerd. Dat vermijdt dat er om 12 uur een vraag wordt gesteld die pas om 21 uur beantwoord wordt. Dat zou niet de manier zijn om een levendig debat te organiseren. Op de manier waarop het nu gebeurde, is er inderdaad vraag en antwoord. Hoe dan ook, het wijst op uw collegialiteit dat u Wouter De Vriendt te hulp springt, dat moet ik wel zeggen.

01.131 **Peter De Roover** (N-VA): Les interventions dans le débat des ministres Van der Straeten et Gilkinet sont entièrement pertinentes. Nous pouvons ainsi éviter de devoir attendre 21 heures pour obtenir une réponse à une question posée à 12 heures. La méthode préconisée par Mme Depraetere n'est pas la meilleure pour organiser un débat animé.

01.132 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Als er geen verdere

01.132 **Wouter De Vriendt**

onderbrekingen meer zijn, kan ik ingaan op het punt van de heer Hedebouw.

Mijnheer Hedebouw, de versterking van het sociaal energietarief voor de 2 miljoen meest kwetsbaren in ons land is een belangrijke maatregel. Daar gaat heel veel geld naartoe en dat is keihard nodig om die mensen uit de energiearmoede te houden.

Maar dat is niet alles wat wij doen. Wij gaan naar een energienorm, waarbij wij heffingen zullen vervangen door accijnzen, die wij kunnen blokkeren als beschermingsmechanisme tegen verdere prijsstijgingen. Dat is belangrijk. Tot 50 euro korting voor elk gezin. Bovendien hebben wij gelukkig de indexering. De N-VA wou de loonindexering afschaffen. Daarnet argumenteerde de N-VA dat het toch socialer moest en vroeg de partij waarom we niet meer doen. Als wij de plannen van de N-VA zouden volgen, was er geen automatische loonindexering meer en dat zou iedereen op het einde van de maand natuurlijk voelen in zijn portemonnee. Vivaldi maakt een andere keuze. U zult daar ongetwijfeld ook applaus voor geven.

Voorts hebben wij ook nog de loonlastenverlaging voor mensen die werken. De crisisbijdrage voor de sociale zekerheid wordt geleidelijk verminderd en uiteindelijk afgeschaft. De eerste stap zal volgend jaar gedaan worden. Met andere woorden, de koopkracht wordt voor iedereen versterkt. De koopkracht voor de meest kwetsbaren wordt zeker versterkt.

Waarover wij het niet eens zijn met u, is de btw-verlaging voor energie. Ik vind het een groot probleem een cheque te geven aan mensen die die absoluut niet nodig hebben, mijnheer Hedebouw. Als wij de btw op energie verlagen, geven wij eigenlijk iedereen een korting van 15 %, ook wie die absoluut niet nodig heeft.

De financiën in ons land zijn al precair. We moeten daarover waken. We zijn geen budgetorthodoxen die de keel van onze economie op zo'n belangrijk moment willen dichtknijpen. Neen, we zullen ook investeren. We zullen besparen, maar we zullen de adem van onze economie niet afsnijden. Dat betekent dat we ook moeten letten op de financiën. Een energiecheque geven aan mensen die het niet nodig hebben en die het gebruiken om hun zwembad mee te vullen, dat is echt niet onze keuze, mijnheer Hedebouw. Het spijt mij zeer. Op dat vlak verschillen wij van mening. Dat moet ook gezegd kunnen worden.

01.133 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): In die logica inzake de btw kan men heel ver gaan. Men betaalt btw voor eten, consumptie en gsm. Als men alleen op het vlak van de consumptie ingrijpt om de rijken te laten betalen, dan is dat een slecht spoor.

Btw heeft geen herverdelingseffect. Integendeel, die weegt zwaarder voor de zwakkeren van onze bevolking. Als men de rijken willen laten betalen, doe het dan niet via hun zwembad. Doe het via de personenbelasting. Doe het via een fortuinenbelasting. Dat is het debat dat wij moeten voeren. Dat doen via de btw is fundamenteel fiscaal en ideologisch fout. Echt waar.

Wij hebben de btw van 6 % voor de essentiële goederen in het leven geroepen. Men kan toch niet zeggen dat elektriciteit en gas niet

(Ecolo-Groen): Le renforcement du tarif social est une mesure importante à laquelle une somme considérable sera allouée. Le gouvernement remplace, en outre, les prélèvements par des accises, lesquelles peuvent être gelées en guise de mécanisme de protection contre de nouvelles augmentations de prix. Cela représente jusqu'à 50 euros de remise pour chaque ménage. Il y a heureusement aussi l'indexation des salaires, un mécanisme que, par parenthèse, la N-VA, qui réclame aujourd'hui davantage de mesures de la part du gouvernement, voulait supprimer.

La réduction des charges salariales, ainsi que la diminution et la suppression, à terme, de la cotisation de crise sont d'autres mesures prises par le gouvernement. Le pouvoir d'achat des différentes catégories de la population est renforcé et, certainement, celui des plus faibles de notre société.

Nous ne sommes pas en faveur d'une diminution de la TVA sur l'énergie, car nous donnerions un cheque de 15 % à des personnes qui n'en ont pas besoin. La situation budgétaire de notre pays est précaire. Nous refusons d'offrir un chèque énergie à des personnes qui l'utiliseraient pour remplir leur piscine, par exemple. C'est sur ce point que l'avis de M. Hedebouw et le mien divergent.

01.133 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): La TVA n'a pas d'effet redistributif, bien au contraire. La TVA pèse plus lourd dans le portefeuille des plus faibles. Il vaudrait mieux faire contribuer les plus riches par le biais de l'impôt sur le revenu des personnes physiques ou d'un impôt sur la fortune, mais pas par la TVA. C'est un mauvais choix. On ne comprend toujours pas pourquoi le taux de 6 % pour les biens essentiels ne s'applique pas à

essentieel zijn? *C'est inexplicable*.

U bent ook met sociale punten bezig. Als u zegt dat daarvoor geen geld is, dan kan daarover gedebatteerd worden. De vraag in dit fiscaal debat is echter of het nuttig is om de rijken te laten betalen via de btw? Dat is een foute keuze. U hebt het echt fout op dat punt.

01.134 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Hedebouw, zal ik herhalen welke maatregelen we nemen om de energiefactuur te verlichten, buiten de uitbreiding van het sociaal energietarief?. Wij zijn trouwens op dat vlak eigenlijk veel socialer dan u, want een btw-verlaging op energie levert een korting van 15 % op. Daarover zijn wij het eens. De begrotingstabellen hoeven niet te worden geverifieerd; dat is duidelijk. Het sociaal energietarief geeft een verschil van meer dan 700 euro op de factuur. Dat is veel meer dan de 15 % korting door de btw-verlaging die u voorstelt. Het is een veel socialer voorstel dan uw voorstel van de btw-verlaging.

01.135 **Jean-Marie Dedecker** (ONAFH): Mijnheer De Vriendt, op 22 december 2011 verspreidde uw partij een persbericht met de mededeling dat de btw van 21% naar 6% moet verminderen. Toen de btw in 2014 opnieuw steeg wegens de indexstijging, hebt u in het Parlement gefulmineerd tegen de btw-verhoging. We zijn nu enkele jaren later. Is dat nu voortschrijdend inzicht of groene hypocrisie?

01.136 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Dedecker, het is heel simpel. Als nu het denkspoor voorligt om de btw op energie te verlagen, dan zijn we daar niet voor. We zijn voor doelgerichte, effectieve maatregelen om de grote groep mensen te helpen die het moeilijk hebben om de energiefactuur te betalen, maar dus niet de mensen die het niet nodig hebben. Dat is een beleidskeuze die voorlag, ook bij de politieke debatten, die we hebben gehad, en wij hebben een bepaalde keuze gemaakt die we 100% verdedigen.

01.137 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): Mijnheer De Vriendt, begin dit jaar heb ik met enkele vrederechters over de energiearmoede gesproken. De top 1 van de schuldvorderingen is nog altijd voor telefonie. De energiearmoede neemt echter spectaculair toe. U ziet het aan de grafiek. De studie over energiearmoede in Genk heeft specifiek betrekking op de sociale woningen. Sociale woningen zijn weliswaar grotendeels Vlaamse materie, maar het zijn juist die mensen waarover u nu spreekt die het geld niet hebben om onder andere hun huis te isoleren en spaarlampen te kopen. Veel appartementen zijn nog uitgerust met elektrische convectoren. Ik geef een voorbeeld uit die studie. Het gemiddelde gezin uit zo'n appartementsblok betaalt 300 euro per maand voor elektriciteit. Vóór de prijsstijging kregen ze nog een afrekening van 2.000 tot 4.000 euro. We zijn altijd meester in oplossingen geweest, waardoor ze dat per maand mogen afbetalen.

Welke invloed denken jullie nu te hebben met deze maatregelen? Die 50 euro zal hier het verschil niet maken. Dan kom ik terug bij wat mijn

l'électricité et au gaz.

01.134 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Une diminution de la TVA sur l'énergie offre une réduction de 15 %, alors que le tarif social pour l'énergie représente une différence de 700 euros sur la facture. C'est tout de même beaucoup plus. Nos mesures sont bien plus sociales que la proposition de diminution de la TVA.

01.135 **Jean-Marie Dedecker** (INDEP): En 2011, Groen a publié un communiqué de presse annonçant qu'il fallait réduire la TVA et en 2014, il s'est insurgé au Parlement contre l'augmentation de la TVA. Son point de vue évolue-t-il aujourd'hui ou s'agit-il d'hypocrisie pure?

01.136 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Nous sommes opposés à une réduction de la TVA sur l'énergie. Nous soutenons des mesures ciblées, qui aident un large groupe de personnes en difficulté, mais nous ne jugeons pas opportun d'aider celles qui n'en ont pas besoin. Nous soutenons ce choix à 100 %.

01.137 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): La précarité énergétique augmente de manière phénoménale. Je me réfère à une étude sur la précarité énergétique à Gand, réalisée auprès de personnes occupant des logements sociaux. De nombreux appartements sont encore équipés de convecteurs électriques. Un ménage moyen débourse 300 euros d'électricité par mois. Avant la hausse des prix, le décompte final oscillait bien souvent entre 2 000 et 4 000 euros. Quel impact attendon d'une mesure générant 50 euros par an? Ces personnes

collega Hedebouw net zegt. Die mensen gaan zeven à acht keer meer verbruiken dan iemand in een traditionele situatie met een goed loon en een geïsoleerd huis. Dat is niet hun fout, ze zitten in een sociale woning. Welke impact heeft dit alles dan? Aan wie hebben jullie het meest cadeau gedaan, als men het heeft over de impact van de btw-verlaging? Aan dat gezin, of aan de betere verdiener, die zijn huis wel perfect heeft kunnen isoleren?

U spreekt hier de hele tijd over mensen met een zwembad. Niet iedereen heeft een zwembad. Laat dat even duidelijk zijn. Er zal een impact zijn op de gewone man. De betere verdiener zal hier uitkomen als de grote winnaar. Jullie spreken over een gemiddelde van 700 euro per energiefactuur per jaar. Hoeveel btw gaat daarvan af? Wie heeft er op dat stuk winst gemaakt? Dat zijn jullie toch? Die 50 euro op jaarbasis betekent dat deze mensen precies drie keer meer gaan betalen dan voorheen.

01.138 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): U heeft absoluut gelijk als u dit voorbeeld aanhaalt. De energiefactuur stijgt tot 800 euro. Hoest dat maar een keer op met een gewoon inkomen. Daarom neemt de regering maatregelen. Ik heb een opsomming gegeven. Ten eerste wordt het sociaal energietarief versterkt, ook voor mensen die werken met lage inkomens. Zij vallen binnen de doelgroep. De energienorm is goed voor gezinnen en goed voor bedrijven. De indexering wordt vastgehouden. Er is een loonlastenverlaging, een schrapping van een crisisbijdrage in de sociale zekerheid.

Dat brengt ons bij bevoegdheden die inderdaad bij de regio's liggen. Ik ga erop in omdat u het heeft aangehaald. Dan gaat het over isolatie van huizen, minder energieverbruik, renovatie van woningen. Dan zitten we daar gekneld op het federale niveau en kijken we inderdaad naar de regio's om daar een inspanning te doen. Laat ons stoppen met elkaar vliegen af te pakken en te stellen dat het ene niveau het beter doet dan het andere. Als we het hebben over samenwerkingsfederalisme, is het misschien wel eens nuttig om dat in de praktijk om te zetten en de krachten te bundelen om de energiefactuur te verlagen. In deze begroting zitten een aantal maatregelen. Dat is voorlopig niet het geval in de Vlaamse begroting. Maar ik heb de Vlaamse minister van Energie gehoord en zij heeft een aantal voorstellen. Zo kunnen we hopelijk komen tot een verlaging van de factuur en daar is het ons om te doen.

Collega's, ik kom aan het punt dat ik wil maken, namelijk met betrekking tot de armoede. Nog nooit leefden zoveel gezinnen in armoede. Om aan de toekomst te kunnen denken, moet men natuurlijk zeker zijn dat men toekomt op het einde van de maand. Daarom verhoogde de regering reeds de minimumpensioenen naar 1.500 euro. Daarom voeren wij ook het sociaal energietarief in, samen met het behoud van een deel van de uitkering als een werkzoekende in een knelpuntberoep stapt. Wij doen dus wat nodig is en beschermen wie het moeilijk heeft.

In haar eerste jaar – ik denk dat iedereen dat weet – was Vivaldi een crisisregering, wij moesten een crisis beheren. Nu moet ze zich ontpoppen tot een echte hervormingsregering. En de eerste lijnen worden nu reeds uitgezet, onder andere de afschaffing van een aantal belangrijke weeffouten in onze fiscaliteit. De crisisbijdrage sociale zekerheid wordt afgebouwd. Er komt een lastenverlaging voor alle

consomment sept à huit fois plus que celles qui ont un salaire correct et vivent dans une habitation dotée d'une bonne isolation. Qui bénéficierait le plus d'une réduction de la TVA? Les ménages qui occupent une maison mal isolée ou le ménage qui gagne plus? C'est ce dernier qui est le grand vainqueur. Le gouvernement parle de 700 euros par an. Combien de TVA est déduite de ce montant? Qui fait un profit?

01.129 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): L'augmentation de la facture énergétique peut en effet atteindre 800 euros par an. C'est bien entendu une somme importante pour des personnes au revenu moyen. C'est pourquoi le gouvernement prend des mesures. Le tarif social pour l'énergie est renforcé, la norme énergétique protège les familles et les entreprises, l'indexation est maintenue, les charges salariales sont diminuées et la cotisation spéciale pour la sécurité sociale est supprimée.

Ce sont les Régions qui sont compétentes en matière d'isolation des maisons, de réduction de la consommation d'énergie et de rénovation des logements. Le fédéralisme de coopération implique que nous unissons nos forces afin de réduire ensemble la facture énergétique. Je n'ai pas vu de mesures dans le budget flamand, mais le ministre flamand de l'Énergie a apparemment quelques propositions. Espérons que nous pourrons également réduire la facture par ce biais.

Jamais, le nombre de ménages vivant dans la précarité n'a été aussi élevé. C'est pourquoi, le gouvernement a déjà relevé le montant des pensions minimales à 1 500 euros, a prorogé et élargi le tarif social et laissera une partie de leur allocation de chômage aux

werknemers. Het ziektebriefje voor één dag wordt afgeschaft, dat is een administratieve vereenvoudiging. Het recht op een opleiding wordt verankerd, het wordt een individueel recht. En wij bouwen ook de fiscale cadeaus voor topsporters en expats af.

Mijnheer de eerste minister, dat is natuurlijk niet voldoende, want er ligt nog werk op de plank. Wij weten dat. Met betrekking tot klimaat en energie is het kompas duidelijk, de doelstellingen zijn helder en de ambitie ligt hoog. Dat is nog niet het geval voor pensioenen en fiscale hervorming. De bevoegde minister zit hier. Hij zei ook reeds dat hij met een plan rond fiscale hervorming wil komen. Wij hebben daarin het volste vertrouwen.

Er zijn werven die aangepakt moeten worden. De regering heeft ook duidelijk gemaakt dat deze werven ook zullen worden aangepakt. Het draagvlak ervoor is er. De OESO besliste om te komen tot een minimumbelasting voor bedrijven van 15 %. Dat toont alleen maar aan dat eerlijke fiscaliteit op een groot draagvlak kan rekenen.

Collega's, ik kom stilaan tot mijn conclusie. Alleen gaat men sneller, maar samen geraakt men verder. Vivaldi verenigt zeven partijen die geloven in dit land en die werken aan oplossingen voor 11 miljoen landgenoten. Er liggen echter kapers voor de kust. De Vlaamse oppositie is uit op een systeemcrash. Er wordt grof geld ingezet op het einde van België. Daarom is er geen tijd te verliezen. Vivaldi is de laatste kans. Deze begroting is een eerste horde in het terugwinnen van het vertrouwen van de mensen.

Maar als we het vertrouwen van de mensen waard willen zijn, moeten wij…

demandeurs d'emploi qui optent pour l'exercice d'un métier en pénurie.

Au cours de sa première année, l'exécutif a été un gouvernement de crise. Il doit, à présent, se muer en un gouvernement réformateur. Les premières lignes de cette mutation sont esquissées, avec la suppression, notamment, des malfaçons de notre régime fiscal. La cotisation de crise de la sécurité sociale sera progressivement supprimée. Une réduction de charges sera introduite pour l'ensemble des travailleurs. Le certificat médical pour une absence d'un jour sera aboli. Le droit à une formation sera ancré dans la législation et nous mettrons un terme aux cadeaux fiscaux accordés aux sportifs professionnels et aux expatriés.

Il y a néanmoins encore du pain sur la planche. Les objectifs pour le climat et l'énergie sont ambitieux. Ce n'est pas encore le cas pour les pensions et la réforme fiscale, mais le ministre des Finances y travaille. Une fiscalité équitable sera largement soutenue. Songeons à la décision de l'OCDE d'appliquer un impôt minimal de 15 % aux sociétés.

La coalition Vivaldi réunit sept partis qui croient en ce pays et s'attellent à élaborer des solutions pour 11 millions de concitoyens. L'opposition flamande part toutefois de l'hypothèse d'un blocage du système. Il n'y pas de temps à perdre. La Vivaldi constitue la dernière chance. Ce budget est une première étape pour regagner la confiance des citoyens.

De voorzitster: Mijnheer De Vriendt, drie andere leden vragen het woord. Ik heb besloten hen nog aan het woord te laten gedurende een minuut.

01.139 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer De Vriendt, ik heb concrete vragen gesteld, u hebt daar niet op geantwoord. Kan u mij dat verduidelijken? Indien u het antwoord niet kent en naar iemand anders wenst te verwijzen omdat u niet precies weet waarom u dat daarnet heeft gezegd, dat kan, maar graag een verduidelijking. Ik heb

01.139 **Bert Wollants** (N-VA): M. De Vriendt n'a pas répondu à mes questions concrètes.

u concrete vragen gesteld over de energiefactuur, als u het zich nog herinnert?

01.140 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Ik ben ingegaan op de prijs. Ik heb het debat gevoerd over kernenergie. De prijs van kernenergie – van fossiele brandstoffen in het geheel – blijft alsmaar stijgen. De prijs van hernieuwbare energie – en u kan het daarmee oneens zijn – is alleen maar aan het dalen.

De realiteit is de volgende: in Frankrijk, met kernenergie, liggen de prijzen voor energie op dit moment hoger dan in Denemarken, zonder kernenergie. Kernenergie is geen goedkope technologie, en vaak vergeet men in die prijs de verwerking van het kernafval mee te tellen. Onze analyse is dus dat we beter inzetten op hernieuwbare energie, en ons zo snel mogelijk richten op 100% hernieuwbare energie. Dat betekent effectief ook de kernuitstap uitvoeren, die u zelf, mijnheer Wollants, in 2018 mede hebt beslist en bevestigd. De N-VA heeft in 2018 die kernuitstap mede bevestigd en beslist. Dat is de realiteit en het moet ook worden gezegd.

01.140 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): J'ai dit que les prix de l'énergie nucléaire et des combustibles fossiles continuaient d'augmenter, tandis que ceux de l'énergie renouvelable diminuaient. L'énergie nucléaire n'est pas une technologie bon marché et, de plus, on oublie souvent le coût du traitement des déchets. C'est pourquoi il vaudrait mieux investir dans les énergies renouvelables.

01.141 **Bert Wollants** (N-VA): Voor alle duidelijkheid, mijnheer De Vriendt, u beantwoordt graag vragen die ik niet heb gesteld. Ik heb een reactie gevraagd op het feit dat in Duitsland, hét voorbeeld van Groen wat betreft hernieuwbare energie, de prijzen vandaag hoger liggen dan bij ons. Dit wat betreft uw uitspraak dat meer hernieuwbare energie vandaag zou geleid hebben tot lagere energieprijzen. Ik heb ook gevraagd op welke manier u de energienormen denkt te betalen met respectievelijk 156, 120 en 60 miljoen euro, wetende dat er al 100 miljoen euro moet worden opgehaald uit een vorige periode.

Die vraag heb ik u gesteld, maar u draait hier opnieuw het riedeltje af dat wij de kernuitstap gesteund hebben. Ik zal u een andere vraag stellen. Toen we hier de levensduurverlenging van Doel 1 en 2 hebben goedgekeurd - daar gaat het over, over dat artikeltje waaraan we een aanpassing hebben gedaan - hebt u tegen gestemd. Hebt u dan tegen de kalender van de kernuitstap gestemd? Komaan.

01.141 **Bert Wollants** (N-VA): Ce n'était pas l'objet de ma question. J'ai demandé à M. De Vriendt comment il réagissait aux prix élevés en Allemagne, pays que les écologistes prennent pourtant comme exemple en matière d'énergie renouvelable. J'ai également demandé comment les normes énergétiques seraient financées.

01.142 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer Wollants, u zat toch in de regering-Michel? De regering-Michel heeft de kernuitstap bevestigd. Men kan zich vragen stellen over de mate van voorbereiding, maar de regering-Michel heeft de kernuitstap altijd bevestigd. U maakte deel uit van de regering-Michel, dus dat is duidelijk.

Wat betreft uw energienorm, de budgettering daarvan maakt deel uit van de volledige begroting. De rekening klopt, er is een in en een uit. De energienorm heeft een bepaalde prijs en die wordt opgevangen binnen de algemene middelen. Zo staat dat in de begrotingstabellen.

01.142 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Le gouvernement Michel, dont faisait partie la N-VA, a confirmé la sortie du nucléaire.

La budgétisation de la norme énergétique s'inscrit au budget dans son ensemble. Le coût de la norme énergétique est financé par les voies et moyens. Cela figure dans les tableaux budgétaires.

01.143 **Theo Francken** (N-VA): Ik wil nog even terugkomen op een ander thema, namelijk de fiscale rechtvaardigheid. Vorig jaar was er tijdens het investituurdebat een klein incident tussen de premier en mezelf. De premier had het in zijn toespraak over meer respect. In de nieuwe politieke cultuur zou er meer naar elkaar worden geluisterd en hij maakte daar het bindmiddel van paars-groen van. U noemt het Vivaldi, maar wij noemen het liever paars-groen, omdat wij fantastische herinneringen hebben aan de periode van begin 2000.

01.143 **Theo Francken** (N-VA): Le premier ministre a abordé la nouvelle culture politique dans sa déclaration gouvernementale. Lorsque j'avais additionné les montants budgétisés au titre de recettes de la lutte contre la fraude fiscale et sociale, le premier ministre m'a reproché il y a un an

Wat had ik gedaan dat die uitval waard was? Het kabinet van de premier had ons de tabel met de opbrengst van het actieplan voor de strijd tegen fiscale en sociale fraude bezorgd en ik had die bedragen opgeteld. Het ging van 200 miljoen in 2021 tot 1 miljard in 2024. Ik ben blij dat ik daar vandaag nog eens op kan terugkomen. Dat is een jaar geleden, maar ik ben het niet vergeten.

Ik had gezegd dat dit 2,4 miljard moest opbrengen. De premier nam daar aanstoot aan, hij zei dat het hier toch geen kleutertuin was. Ik had dat opgeteld en dat mocht niet, de ambitie was 1 miljard euro in 2024. Ik keek even naar Sander, want ik dacht dat ik een fout had gemaakt, aangezien de premier zo uitviel. Er is toen op Twitter en op andere fora een heel debat ontstaan over wie er nu precies gelijk had.

De waarheid zal waarschijnlijk in het midden liggen, maar ik wil u het volgende vragen, mijnheer De Vriendt. Uw partij focust heel sterk op die fiscale fraude. Voor volgend jaar is er een opbrengst van 400 miljoen euro ingeschreven.

Er is een actieplan aangekondigd dat op 7 juni goedgekeurd is binnen de regering. Het omvat meer samenwerking en een aantal andere punten. Daar zitten zeker een aantal goede dingen tussen maar het lijkt bijzonder hoog gegrepen dat dit 400 miljoen euro zou opbrengen. Het actieplan is nog niet in een wet gegoten, hoewel het in juni is goedgekeurd. Het is nog niet in de praktijk gebracht en er zijn ter zake nog geen wetten goedgekeurd, maar het zou dit jaar eigenlijk al 150 miljoen euro moeten hebben opgebracht. We zitten nu in het vierde kwartaal en er moest al 150 miljoen euro binnengehaald zijn door de strijd tegen fiscale en sociale fraude. Is dat gebeurd? Is dat geld al binnen?

Voor volgend jaar en de jaren daarna is de ambitie torenhoog, maar buiten meer samenwerking zie ik heel weinig concrete punten, zeker op vlak van het aanpassen van wetgeving, op de auteursrechten na. De journalisten, fotografen en cameramannen hier in de zaal zouden zeer geïnteresseerd moeten zijn. Het steeds stijgende aantal mensen dat met auteursrechten werkt moet daar zeker in geïnteresseerd zijn. Daar wordt immers zwaar ingegrepen. Meent u dat die inkomsten geloofwaardig zijn?

01.144 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer Francken, u vestigt de aandacht op een belangrijke beleidskeuze die deze regering heeft gemaakt. Er was en is nog altijd heel veel ambitie. We horen die ambitie niet alleen in de woorden die we uitspreken, we zien die ambitie niet alleen in de cijfers in onze tabel, we maken ze ook waar met een fraudeplan, dat er weliswaar wat later is gekomen dan normaal.

We zijn begonnen in oktober en het heeft wat tijd gevraagd om alle structuren die noodzakelijk zijn om dat plan opnieuw op tafel te leggen in orde te krijgen. In de vorige legislatuur, onder de verantwoordelijkheid van de vorige minister bevoegd voor fraudebestrijding, waren die structuren immers allemaal weg. We hebben die opnieuw in het leven geroepen en we hebben er opnieuw voor gezorgd dat er een samenwerking kwam tussen alle administraties die verantwoordelijk zijn voor de strijd tegen fiscale en sociale fraude in dit land. In die colleges zitten ook mensen van Justitie. Iedereen die in dit land te maken heeft met fraudebestrijding zetten we daar samen. Zij

que cette Assemblée n'était pas un jardin d'enfants: je n'étais pas censé additionner ces montants. Pour l'année prochaine, une recette de 400 millions d'euros est inscrite et un plan d'action a été adopté. La recette estimée me semble particulièrement ambitieuse. Cette année, 150 millions d'euros auraient déjà dû rentrer dans les caisses. Est-ce effectivement le cas? Je constate qu'il y n'a que très peu de points concrets permettant de réaliser les recettes dans les années à venir. Bref, ces recettes sont-elles vraisemblables?

01.144 **Vincent Van Peteghem**, ministre: Le gouvernement a opéré cet important choix politique et fait preuve ici d'une grande ambition, que nous retrouvons dans les tableaux, mais également dans le plan de lutte contre la fraude. Nous l'avons lancé un peu plus tard et il a fallu quelque temps avant que toutes les structures ne soient en place. Celles-ci étaient, en effet, toutes tombées sous le ministre précédent. Nous avons dû relancer la collaboration entre les administrations compétentes. Au sein des collègues, nous réunissons toutes les personnes impliquées dans la lutte contre la

hebben een plan met 29 actiepunten opgesteld.

Het plan bevat 29 actiepunten, waaraan voor elk punt een projectfiche vasthangt. Zo kunnen we goed opvolgen wat we moeten doen. Zoals u terecht aanhaalt, ligt de focus op samenwerking, coördinatie en het delen van gegevens. Als er in één silo sociale fraude plaatsvindt, moeten we in de andere silo aan de slag kunnen gaan met die gegevens. Dat is de basisfilosofie van het fraudeplan dat dit jaar in mei is goedgekeurd.

Ik ben ervan overtuigd dat wat we zo kunnen binnenhalen, zal aanleunen bij die 200 miljoen euro met betrekking tot sociale en fiscale fraude. Bij fiscale fraude kan dit niet op een euro na worden berekend. Was dat wel mogelijk, zouden we hier niet zitten. Dan zou het gemakkelijker uit te leggen vallen, maar dat is onmogelijk, noch voor sociale fraude noch voor fiscale fraude. We hebben wel ambitie. Sinds mei vergaderen we maandelijks over het fraudeplan 2022 en tijdens de vergadering van juni hebben we de verschillende diensten, het comité, de opdracht gegeven om te werken aan het fraudeplan 2022, dat meer dan in het verleden toegespitst zal zijn op internationale fraude.

De recente verhalen, zoals die over de Pandora Papers, bewijzen dat dat toen al – en niet sinds vorige week – onze focus en ambitie was. Ik ben ervan overtuigd dat we tegen het einde van dit jaar of het begin van volgend jaar opnieuw een stevig pakket maatregelen zullen voorleggen met als inzet de sociale en fiscale fraude, maar meer op een internationaal niveau.

fraude. Un plan reprenant 29 actions a été élaboré.

L'accent est mis sur la coopération, sur la coordination et sur l'échange de données. Je suis convaincu que nous arriverons ainsi à engranger des recettes qui avoisineront les 200 millions d'euros estimés. Depuis le mois de mai, des réunions mensuelles sont consacrées au plan de lutte anti-fraude 2022, qui sera plus que jamais axé sur la fraude internationale. Vers la fin de cette année ou le début de l'année prochaine, nous proposerons en tout cas un solide paquet de mesures.

01.145 **Ahmed Laaouej** (PS): Madame la présidente, je souhaite simplement rappeler que des discussions thématiques sont programmées. Si on doit épuiser tous les sujets à l'occasion des interventions, à quoi sert cette programmation? Je renvoie, une nouvelle fois, à ce qui a été décidé en Conférence des présidents.

La **présidente**: Monsieur Laaouej, la place est laissée au débat de manière assez large, vu le nombre d'interruptions et d'interventions.

Cependant, chers collègues, je tiens à vous rappeler que la parole est au deuxième groupe politique et que cela fait bientôt cinq heures que nous sommes réunis.

01.145 **Ahmed Laaouej** (PS): Als men bij elke spreker alle onderwerpen uitput, wat is dan het nut van de thematische besprekingen die nog op het programma staan?

De **voorzitster**: Men zou kunnen zeggen dat we ruimte voor debat laten. Dit is de tweede fractie in vijf uur tijd...

01.146 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik ben het ermee eens dat wij de thematische debatten ook nog zeer nuttig moeten invullen. Ik wil nu gewoon even factueel ingaan op wat de minister zegt, en tegelijk een vraag stellen aan u, mijnheer De Vriendt.

Mijnheer de minister, u zegt dat de voorgaande minister van Financiën niets heeft achtergelaten, dat alle structuren vernietigd zijn. U herinnert zich misschien nog wel dat de heer Alexander De Croo de voorgaande minister van Financiën was. Ernstiger, u doelde uiteraard op de heer Johan Van Overtveldt. In het thematisch debat zal dat ongetwijfeld nog aan bod komen, met onder andere de strijd tegen allerhande papers, de invoering van de kaaimantaks en de verhoging van de strijd tegen de fiscale fraude. Al die zaken zijn gebeurd onder Johan Van Overtveldt.

01.146 **Sander Loones** (N-VA): Le ministre des Finances de l'époque, Johan Van Overtveldt, n'aurait selon le ministre Van Peteghem rien laissé dans ses tiroirs et aurait détruit toutes les structures existantes, mais certaines mesures ont bien été adoptées sous l'administration du ministre N-VA, notamment celles qu'il a prises à la suite de toutes sortes de scandales financiers (*papers*) ou celles qui ont instauré la taxe Caïman et intensifié la lutte contre la fraude fiscale.

Mijnheer De Vriendt, met u wil ik ingaan op het punt dat u met de heer Francken besprak, meer bepaald de opbrengst ervan. Ik hoor u constant spreken over ambitie, u zegt dat u ervan overtuigd bent dat het bedrag "zal aanleunen bij", maar ik hoor u eigenlijk geen harde taal spreken. Ik heb daarom voorstander van de raadpleging van experts. Het Rekenhof zegt over uw plannen dat er onvoldoende informatie beschikbaar is: "Wij kunnen niet beoordelen of de ramingen van de opbrengsten juist en realistisch zijn" om een gedetailleerde berekening te maken. Dat ging, bij de start van de begroting, over de fraudecijfers, die nog altijd dezelfde zijn. Meer actueel brachten topambtenaren van het Monitoringcomité een rapport uit, waarop u zich baseert, en ook in dat rapport staat letterlijk: "Aangezien die informatie tot op heden nog steeds niet beschikbaar is." Zelfs uw topambtenaren geloven dus eigenlijk niet dat de bedragen binnengehaald zullen worden zoals u ze meedeelt.

Mijnheer De Vriendt, u was zeer voluntaristisch in uw speech tegenover de premier toen u sprak over duidelijke ambitieuze doelen op het vlak van klimaat. Het leek er in uw redenering op dat u over de doelstellingen inzake financiën wilde zeggen dat het wat minder was, maar opeens zag u dat minister Van Peteghem hier ook aanwezig is, waardoor u zich wat ingehouden hebt, aangezien u toch collega's in een regering bent. U bent dus wat net en beleefd gebleven en hebt wat gas teruggenomen.

Noch het Rekenhof, noch het Monitoringcomité heeft vertrouwen in de budgettaire opbrengsten. Wanneer u hier de budgettaire opbrengsten voor de strijd tegen fraude als een echt punt van uw fractie en uw partij in de schijnwerpers zet, waar zit dan het spanningsveld? Gelooft u de minister van Financiën?

M. De Vriendt parle d'ambition, mais n'adopte pas un discours ferme. Selon la Cour des comptes, on dispose de trop peu d'informations concernant les projets. Même son de cloche du côté du Comité de monitoring. Ce qui signifie que même au sommet de l'administration, on ne croit pas que ces montants seront perçus. Dans ce contexte, M. De Vriendt croit-il son ministre des Finances?

01.147 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, mijnheer Loones, dat is een flauwe poging om ruzie te stoken.

U weet dat fiscale fraude uiteraard een kernpunt is voor onze partij net zoals de fiscale hervorming. Op dat vlak hebben de eerste minister en de hele regering trouwens zelf al lang aangekondigd dat zij met een plan naar buiten zouden komen.

Ik begrijp uw opmerking, eerlijk gezegd, niet echt goed.

01.147 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Je ne comprends pas cette tentative puérile visant à semer la discorde. La fraude fiscale, comme la réforme fiscale, est une question clé pour notre groupe.

01.148 **Wouter Vermeersch** (VB): Mevrouw de voorzitster, de heer Francken heeft een heel terechte vraag gesteld over dat bedrag van 200 miljoen euro, ingeschreven voor de fraudebestrijding.

Ik heb die vraag al meermaals gesteld in de commissie, zowel aan de staatssecretaris voor Begroting als aan de minister van Financiën. Ik krijg echter geen antwoord op mijn vraag. Ik wil ze dus ook even aan u stellen.

Hoeveel van die 200 miljoen euro werd vandaag al gerealiseerd? In welke mate zijn die bedragen realistisch?

Voor ons is het duidelijk dat het eerste miljard euro dat in het regeerakkoord is ingeschreven en grotendeels is gebaseerd op de fraudebestrijding, op los zand, gebakken lucht en praatjes is gebaseerd.

01.148 **Wouter Vermeersch** (VB): J'ai déjà posé à plusieurs reprises la même question sur ces 200 millions d'euros, mais je n'ai jamais obtenu de réponse. À hauteur de quelle somme ce projet a-t-il été réalisé? Le milliard d'euros inscrit dans l'accord ne repose que sur du vent. Bien que le ministre ait annoncé le recrutement d'une quarantaine d'enquêteurs antifraude supplémentaires, le procureur général Delmulle a entre-temps déclaré que la police judiciaire fédérale de Bruxelles n'enquêterait plus sur toutes les infractions financières,

De minister van Financiën kondigde gisteren aan dat de aanwerving van een veertigtal extra fraudespeurders werd ingeschreven. De huidige regering wil, zoals de heer Francken terecht opmerkte, ruim een miljard euro ophalen via fraudebestrijding. Ondertussen verklaarde procureur-generaal Delmulle echter dat de Brusselse federale gerechtelijke politie niet langer alle financiële, economische en fiscale misdrijven zal onderzoeken. Terwijl de minister van Financiën zich hier ook vandaag alweer opwerpt als de witte ridder tegen fiscale fraude, krijgt losstaande fiscale fraude tijdens de huidige regeerperiode de facto een vrijgeleide.

Ondertussen mag het duidelijk zijn geworden dat de voorspelde miljarden euro via fraudebestrijding, die ook worden beloofd in de begroting, in feite gebakken lucht zijn.

De procureur-generaal verwijst onder andere naar het tekort aan gekwalificeerde onderzoekers en de
niet-ingevulde vacatures als reden voor het nog groter maken van de mazen van het net.

De minister van Justitie, die hier ook aanwezig is – of moeten wij hem ondertussen de minister van Aankondigingspolitiek noemen –, de heer Van Quickenborne, kondigde in een reactie op de woorden van Delmulle aan dat hij nog meer zal inzetten op aanwervingen bij de gerechtelijke politie.

Hij gaf in zijn verklaringen ook meteen toe dat dit niet evident zal zijn. De extra miljoenen die minister Van Quickenborne aankondigde voor Justitie zijn intussen waarschijnlijk al in tienvoud uitgegeven, aangekondigd en opnieuw uitgegeven. In werkelijkheid stellen we vast dat Justitie ook inzake fiscale fraude de teugels stilaan moet loslaten, althans, dat is onze conclusie. Vandaar dat iedereen zich de vraag stelt hoeveel van die 200 miljoen euro al werd gerealiseerd en in hoeverre die bedragen realistisch zijn, zeker rekening houdend met de federale gerechtelijke politie die in Brussel nu al de handdoek in de ring gooit.

01.149 Minister **Vincent Van Peteghem**: U vraagt in hoeverre dit realistisch is. De vraag is altijd welke ambitie wij hebben. Vindt het Parlement dat de regering op het vlak van fraudebestrijding ambitieus en realistisch moet zijn? Ja? Dat hoor ik graag. Ik hoop dan ook dat u in de commissie even ambitieus en even realistisch zal zijn, telkens we het daarover hebben.

De regering waarvan de heer Van Overtveldt deel uitmaakte, had helemaal geen plannen. Er was wel een ambitie: 1,2 miljard euro moest de fraudeaanpak opbrengen. Pas wanneer van hogerhand bepaalde zaken zijn opgelegd, is dat doorgevoerd. De kaaimantaks is er gekomen omdat Europa ons dat heeft opgelegd. Laat me duidelijk zijn: de huidige regering wil fraudebestrijding op een zeer projectmatige en zeer realistische manier aanpakken. We hebben een plan met 29 punten. U mag daar gerust kritiek op hebben, maar ik ben ervan overtuigd dat we met dat plan die 200 miljoen zullen halen. Bovendien werken we nu al aan een plan voor volgend jaar, ook goed voor 200 miljoen, en het jaar nadien opnieuw.

Mijnheer Vermeersch, u zei daarnet dat wij niet weten hoe Justitie daarmee moet omgaan. Wat wij afgesproken hebben, kunt u lezen in

économiques et fiscales. Le ministre de la Justice – ou plutôt le ministre de la Politique d'annonce – a promis des recrutements supplémentaires, mais a ajouté que la tâche ne serait pas aisée. Apparemment, notre justice doit elle aussi progressivement lâcher les rênes dans sa lutte contre la fraude fiscale.

01.149 **Vincent Van Peteghem**, ministre: Devons-nous faire preuve d'ambition et de réalisme en matière de lutte contre la fraude? *(Acquiescement)* Je me réjouis que vous soyez d'accord. J'espère dès lors que tous les membres de la commission seront ambitieux. Le gouvernement précédent ne nourrissait aucune ambition en la matière. La taxe Caïman n'a été instaurée que parce que l'Europe nous l'a imposée. Le gouvernement veut s'attaquer à la lutte contre la fraude en menant une approche par projets. Notre plan en 29 points prévoit une coopération plus efficace entre notre administration fiscale, la justice et la police. Il est critiquable, mais je

ons actieplan. Er moet een betere samenwerking komen tussen onze fiscale administratie, Justitie en de politie. Vaak blijft een dossier inderdaad heel lang aanslepen. Als het dan naar het gerecht gaat, moeten nieuwe mensen zich in datzelfde dossier inwerken. Wel, wij hebben de afspraak gemaakt dat die samenwerking beter moet, zodat wij geen tijd verliezen op het moment dat iets naar Justitie gaat.

Wij zijn dus ambitieus maar ook realistisch. Met de plannen die vandaag voorliggen, ben ik ervan overtuigd dat wij er ook zullen komen.

(Applaus)
(Rumoer)

suis convaincu que nous pourrons réellement récupérer 200 millions d'euros.

(Applaudissements)
(Brouhaha)

De voorzitster: Collega's, het is bijna 15.00 uur. U hebt nu allemaal de gelegenheid gehad om te spreken, behalve de heer Donné.

01.150 **Joy Donné** (N-VA): Ik wil toch even repliceren. Ik vind het super gratuit dat u zo een minister aanvalt van een regering waarvan u zelf deel uitmaakte en de waarheid zo'n draai geeft. Er zijn namelijk geen structuren afgebouwd onder Johan Van Overtveldt. Er is wel 18 miljard euro uit belastingparadijzen gerepatrieerd dankzij wetgeving van Johan Van Overtveldt. Dat is niet iets wat hij zelf zegt, dat is wat de Nationale Bank zegt.

De 200 miljoen per jaar waarvan sprake, is een ambitieus maar realistisch bedrag dat wij inschreven onder de vorige regering. Wat misschien wel ambitieus maar absoluut niet realistisch is, is 1 miljard inschrijven voor 2024, enkel uit fraudebestrijding.

Ik zal daar nog één punt aan toevoegen. Fraudebestrijding is niet hetzelfde als de belastingen verhogen. In uw actieplan staat dat u de wetgeving inzake auteursrechten zult aanpassen. Dat is een platte belastingverhoging, dat moet u niet inschrijven in een plan tegen fraude maar in het raam van een grote belastinghervorming. U moet wel ernstig blijven.

01.150 **Joy Donné** (N-VA): Monsieur Van Peteghem, il est singulièrement arbitraire d'attaquer un ancien ministre d'un gouvernement dont votre parti faisait également partie. C'est un sérieux outrage à la vérité! Selon la BNB, grâce à l'ancien ministre M. Van Overtveldt, 18 milliards d'euros dissimulés dans des paradis fiscaux ont été récupérés. Les 200 millions d'euros inscrits sous le précédent gouvernement constituaient un objectif ambitieux et réaliste. Difficile d'en dire autant à propos du milliard d'euros inscrit pour 2024. De plus, lutter contre la fraude n'est pas synonyme d'augmenter les impôts. L'adaptation de la législation en matière de droits d'auteur est une réforme fiscale et n'a rien à voir avec la lutte contre la fraude.

01.151 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik heb echt zin om te zeggen geen woorden maar daden. U zegt vandaag dat u 40 extra mensen gaat aanwerven. Dat was een van de speerpunten van uw voluntarisme.

Hoe is het aantal ambtenaren dat zich focust op controle bij de fiscus in de voorbije vijf jaar geëvolueerd? Mijn collega Marco Van Hees heeft u die vraag gesteld, want deze cijfers waren nog niet publiek. Ik maak ze vandaag publiek, want u hebt inmiddels geantwoord op die vraag. In 2016 werkten op die dienst 4.314 mensen, in 2017 waren het er 4.170, in 2018 4.021, in 2019 3.803 en in 2020 3.827.

Beste collega's, dat wil zeggen dat er ten opzichte van vijf jaar geleden tijd 487 ambtenaren minder werken bij de dienst die instaat voor de controle. Dat is wat er gebeurd is onder de Zweedse regering. Vandaag zegt de minister ons dat er 40 mensen bijkomen. Vergeleken met vijf jaar geleden zijn er dus nog steeds 447 mensen

01.151 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): L'un des fers de lance du volontarisme est le recrutement de 40 personnes supplémentaires. Ces cinq dernières années, le nombre de fonctionnaires chargés des contrôles auprès du fisc a baissé de 4 314 à 3 827. Il est difficile d'affirmer sur la base de 40 nouveaux collaborateurs que la lutte contre la fraude fiscale est une priorité. Si le gouvernement veut vraiment faire rentrer plusieurs milliards, il doit investir dans la fonction publique. Pire encore: le gouvernement a décidé, la semaine dernière, de rayer trois

minder bij de diensten die controle uitoefenen.

U komt ons hier nu vertellen dat fiscale fraude een prioriteit is. Dat is niet waar, mijnheer de minister. Als u die miljarden echt wil gaan halen, dan moet u investeren in de openbare dienst die bevoegd is voor fiscale fraude.

Het volgende is nog het ergste van al. Vier dagen voor de State of the Union besliste u om drie landen van de lijst met fiscale paradijzen te halen, onder andere de Seychellen. De Seychellen werd door de journalisten aangeduid als een van de belangrijkste fiscale paradijzen.

Het is altijd hetzelfde. Als het gaat over langdurig zieken, dan komen er controles en responsabilisering. Als het echter over fiscale fraude gaat, dan zijn er gewoon geen middelen. Daarom blijft alles steeds hetzelfde. Er staan wensen, wensen en wensen in de budgettaire tabellen, maar in de praktijk gebeurt er niets. Mijnheer de minister, kunt u mij eens uitleggen hoe u met 500 mensen minder beter tegen fiscale fraude gaat vechten?

pays de la liste des paradis fiscaux, dont les Seychelles, qui figurent pourtant parmi les principaux paradis fiscaux. Des contrôles et des mécanismes de responsabilisation sont mis en place pour les malades de longue durée, mais absolument rien de concret n'est entrepris contre la fraude fiscale.

La **présidente**: Chers collègues, je vois des bras qui se lèvent. Avez-vous des questions d'ordre général? J'ai entendu de nombreux détails dans vos interventions. Nous avons prévu des débats thématiques tout à l'heure. Nous en sommes au troisième orateur. Il y en a une dizaine d'autres inscrits pour le débat général et 36 pour les débats thématiques.

Soit nous voulons clôturer avant demain, soit votre objectif est d'y passer la nuit. J'interromprai les travaux, étant donné que je trouve cette manière de fonctionner totalement inacceptable et irrespectueuse eu égard aux accords conclus en Conférence des présidents.

De **voorzitster**: Dit is nog altijd het algemene debat. Uw vragen waren soms erg gedetailleerd, terwijl er nog thematische debatten gepland zijn waarvoor er in totaal 36 sprekers ingeschreven zijn. Als het uw bedoeling is om hier de nacht door te brengen, dan zal ik de werkzaamheden onderbreken, want dat is onaanvaardbaar en in strijd met wat er in de Conferentie van voorzitters was afgesproken!

01.152 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Ik kom tot mijn conclusie en het laatste punt dat ik zou willen maken. De State of the union is een belangrijke stap in het terugwinnen van het vertrouwen van de bevolking. Als we het vertrouwen van de mensen waard willen zijn, dan zullen we als politiek ook in de spiegel moeten kijken. Eerst en vooral is er een efficiëntere overheid nodig. De coronapandemie heeft de zwakke punten blootgelegd. Er is te weinig eenheid van commando en te veel versnippering. Dus, ja, er moet een nieuwe staatshervorming komen, een nieuwe en efficiëntere structuur, maar wel met een moderne en participatieve aanpak. De methode van het dialoogplatform, geïnitieerd met de bedoeling om het traject vorm te geven in de richting van een nieuwe structuur van de staat, is voor ons geen eindpunt, maar wel de start van doorgedreven burgerinspraak. Zichzelf opsluiten in een kasteel om aan een staatshervorming te werken, is misschien veiliger, maar een gesprek met de burger aangaan is moediger en daarom authentieker.

Inzake politieke vernieuwing is er nog werk aan de winkel. Wij hebben een vijftiental voorstellen en oplossingen ingediend, zoals de uitbreiding van het lobbyregister, ook voor de kabinetten, en een plafond op de uitgaven voor sociale media. Zeven Belgen staan in de top tien van Europese politici die het meest besteden aan socialemedia-advertenties. Voorts hebben we een voorstel over stemrecht op de leeftijd van 16 jaar voor Europese verkiezingen, burgerinspraak in het Parlement zodat burgers, zij aan zij met

01.152 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Si nous voulons regagner la confiance de la population, nous devrons faire en sorte que le gouvernement soit plus efficace. Pendant la crise du coronavirus, la politique était effectivement trop fragmentée et l'unité de commandement était absente. C'est pourquoi nous avons besoin d'une nouvelle réforme de l'État, avec une structure plus efficace et une approche plus participative et moderne de la part du gouvernement. Pour mon parti, la plateforme de dialogue ne marque pas la fin du travail, mais plutôt le début d'une démarche vers une participation citoyenne approfondie.

Nous avons fait des propositions sur le renouveau politique, comme l'élargissement du registre des lobbys ou la limitation des dépen-

parlementsleden, nadenken over een beter beleid. In alle eerlijkheid merken we nog te weinig van de omslag die de vivaldiregering daarrond zou maken. Daarom wil ik een oproep doen aan het Parlement om de motor te zijn van politieke vernieuwing.

Vivaldi is immers de laatste kans voor België. Het is ook de laatste kans voor redelijke en geloofwaardige politiek, die mensen hoop geeft in plaats van angst aanjaagt. We kijken aan tegen een col buiten categorie. De uitdagingen zijn enorm. We zullen de elf miljoen landgenoten nodig hebben, als we van ons land iets willen maken. Met onderhavige begroting is het werk uiteraard niet af, mijnheer de premier. Maar een belangrijke tussensprint werd wel gewonnen.

Na een bijzonder woelig jaar wensen wij u en uw regeringsploeg een gezwinde rit en veel daadkracht toe. Maak van het voorgestelde unieke project een succes. Na één jaar verdient uw team vertrouwen en dat is dan ook wat u morgen van onze fractie zult krijgen.

ses dans les réseaux sociaux. Nous avons également fait des propositions sur l'instauration du droit de vote à partir de 16 ans pour les élections européennes et la participation citoyenne au Parlement. Comme la Vivaldi elle-même n'incarne pas encore suffisamment ce changement, j'appelle le Parlement à prendre des initiatives qui vont dans ce sens.

La Vivaldi est la dernière chance pour la Belgique de se doter d'une politique raisonnable et crédible qui donne aux citoyens de l'espoir au lieu de leur faire peur. Les défis sont de taille, nous devons franchir un col hors catégorie, mais, aujourd'hui, nous avons terminé un sprint intermédiaire important avec succès. Demain, mon groupe accordera donc sa confiance au gouvernement.

La **présidente**: Chers collègues, je propose que les questions restantes soient posées pendant les débats thématiques. Je vous propose aussi de suspendre la séance pour des raisons techniques, pendant une demi-heure. Je vous remercie.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering woensdag 13 oktober 2021 om 15.20 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le mercredi 13 octobre 2021 à 15 h 20.

De vergadering wordt gesloten om 14.49 uur.
La séance est levée à 14 h 49.

Ce compte-rendu n'a pas d'annexe.

Dit verslag heeft geen bijlage.